

Grosuplje (centrala)
 SP 908
 KLASJE
 2003
 352(497.4 Ivančna Gorica
 120030148,7

KNJIŽNICA GROSUPLJE

Klasje

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
 Številka 7 letnik 9 julij-avgust 2003

LaMaS

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.
 Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica
 TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045

POPOLNA PONUDBA

Računalniki, tiskalniki, komponente...
 Programi za podjetja in sam. podjetnike...
 ...za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si> e-mail: lamas@lamas.si

GREM V ŠOLO

Sprehajalci na poti k novi šoli v Ivančni Gorici smo zadnje dni pred začetkom šolskega leta še posebej pridno naslanjali svoje nosove na zunanja stekla. Slišati je bilo zadovoljstvo nad videnim: "Aha, tamle so manjše klopi za prvčke devetletkarje. Tole bo verjetno razred za gospodinjstvo ... In, ja ... hm ... jedilnica? Zbornica? Knjižnica?" Neučakanosti ni bilo konca. To, da vse skupaj privoščimo svojim otrokom, pač prevladuje še posebej. Končno imajo spodoben prostor za učenje, za srečevanja, za, upamo, veliko veliko zanimivih vsebin. Nova šola je prostor, ki naj bi imel vse možnosti za oblikovanje mladine in iz katerega naj bi prihajali novi in novi rodovi, ki bodo lahko kraju, iz katerega so dobivali znanje, le-to tudi vračali. Zato bi si ob tej pridobitvi za občino zaželeli le še to, da bi bilo vedno dovolj takih prostorov. Za vse in vsakogar.

IZREDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE IVANČNA GORICA V ZNAMENJU "ROMSKE PROBLEMATIKE" str. 2

NOVA ŠOLA, NOVI UČENCI, NOVO ZNANJE? str 4

USTVARJALNE POČITNICE V FIESI str. 18

USPEŠNA SEZONA VETERANOV SVIŠ-a str. 22

RADIO ZELENIVAL
 93.1 & 97.0 MHz
PRAZNOVAL 8 let str. 9

ODKRITE STREHE, POLOMLJENA DREVESA str. 10

Začetek šole je na naše ceste pripeljal tudi šolarje, ki hitijo k pouku.

V o z n i k i !
Varnost otrok je v vaših rokah!

Vozite previdno!

ŠOLSKA POT

Vozimo pametno!
 Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije

KOS

Iz Jernejeve malhe

Posebnost letošnjega leta je nenavadno vreme. Suša pa tudi toča sta nam že dodobra oklestili pridelek, mnogi pa so občutili škodo ob izjemnih nevihtah, kakršnih pri nas nismo vajeni. Zrak je bil suh, površinske vode so počasi usihale, podtalnica se je znižala kot že dolgo ne. Bali smo se, da se nam bo osušila celo voda iz pip javnega omrežja. Vendar temu ni bilo tako, saj se nam je dolgoletno načrtovanje in iskanje vseh virov pitne vode v naši občini ter večje investiranje dobro obrestovalo. Najdražja voda bi bila tista, ki je ne bi bilo.

Številne vrtine do podtalnice so skoraj v celoti zamenjale stari sistem površinskega zbiranja vode. Tako so vrtine v Stiškem potoku in Trsteniku ter tiste, ki so še predvidene, dovolj velik razlog, da bomo ob smotni porabi in ekološki ozaveščenosti imeli v naslednjem obdobju dovolj kvalitetne pitne vode, da jo bodo otroci v vrtcih in šolah nemoteno pili in ob tej zemeljski dobrini spoznali vse karakteristike dobre vode.

Prve lastovke že odhajajo, učenci pa se zbirajo na poti v šolo. Vse polno bo drobiža na naših cestah, v šolo pa bodo odgovorno začeli stopati, vsaj na začetku še skupaj s svojimi starši, letos še eno leto mlajši otroci. Zakonodajca tem malčkom in devetletnemu programu posveča še posebno pozornost, zlasti pri varnosti v prometu in za telesno ter duhovno rast vsakega posebej.

Učenci največje šole v občini, ki je med drugim celo med največjimi v državi, so s prvim šolskim dnevom zakorakali čez nov prag. Šola Stična se seli v nov objekt, ki je zgrajen po modernih standardih in normativih. Investicija je za občino Ivančna Gorica gotovo investicija desetletja, saj bo z novim šolskim prostorom in moderno športno dvorano dana možnost učencem, učiteljem in staršem, da v bistveno boljših pogojih izpolnjujejo svoje poslanstvo.

Naša Srednja šola Josipa Jurčiča je ob tej izgradnji pridobila prostor za enoizmensko delo za okrog 800 dijakov iz bližnje in širše okolice. Tudi Glasbena šola, ki za delo uporablja neprimerne prostore, bo ob selitvi dobila izboljšane pogoje za delo in tako nov zagon za še večji obseg pouka. Druga matična šola v občini, Osnovna šola Ferda Vesela v Šentvidu, bo v prihodnjih letih s prizidkom odpravila izmenskost pouka in pridobila primerljive pogoje za delo. Objekt šole na Krki je v lasti občine, v Zagradcu pa je občina odkupila zemljišče, predvideno za gradnjo šole za devetletni program v dolini reke Krke.

Vsem učiteljem, učencem in tudi staršem želim, da bi se šolsko leto dobro začelo, nadaljevalo in zaključilo brez večjih pretresov in težav. Tu mi misli nehote uhajajo k varnosti otrok, zlasti v cestnem prometu, kjer lahko storimo vse, pa kljub temu nismo nikoli dovolj varni in lahko pride do nepredvidenega dogodka.

Mesec avgust je tudi čas, ko se po naših farnih cerkvah izmenjajo župnijski upravitelji. Njihovo delo je nadvse pomembno, seveda v večji meri za tiste, ki jim je ta svetovni nazor blizu. Zahvaliti se želim vsem, ki so dolga leta službovali v naših krajih in jih jesen življenja vabi v domač kraj oziroma k za spoznanje lažjemu delu, kot so velike obveznosti v župnijah.

Občinski svet se je sestal in razpravljala, kljub poletni vročini, o pereči romski problematiki, ki vznemirja in dela nemočne številne prebivalce občine, še posebej na področju Ambrusa in Zagradca, posledično pa nezakonito in arogantno obnašanje zadeva vse. Organi pregona morajo dosledneje opravljati svoje naloge, država pa izpolnjevati svoje finančne obveznosti samo takrat, ko romska manjšina spoštuje zakon. Prišli smo tako daleč, da je bilo tudi preko lokalne skupnosti treba zaščititi nemočne ljudi, ob sosedih, ki si jemljejo pravice, ki jim nikakor ne pripadajo.

Če bo z dežjem prišlo še vse ostalo, kar pričakujemo, potem vam lahko obljubim, da dež bo, pričakovano uresničenje želja pa je odvisno predvsem od nas samih.

Župan Jernej

IZREDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE IVANČNA GORICA V ZNAMENJU "ROMSKE PROBLEMATIKE"

POVABLJENA PRESEDNIK VLADE RS IN VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC, MEDIJI PA NE

26. avgusta se je v prostorih sejne sobe Občine Ivančna Gorica dogajala izredna seja občinskega sveta, ki je vsebovala eno samo točko dnevnega reda, in sicer: "Varnostne razmere v Občini Ivančna Gorica".

Na vabilo, ki je bilo med drugim naslovljeno tudi na predsednika Vlade RS mag. Antona Ropa in varuha človekovih pravic Matjaža Hanžka, se je odzvalo veliko povabljenih, vse od predstavnika Urada za narodnosti pri Vladi RS, predstavnice Ministrstva za družino, dom in socialne zadeve, sodnika za prekrške Grosuplje, komandirja policijske postaje Grosuplje, predstavnika Centra za socialno delo Grosuplje, Zavoda za zaposlovanje Grosuplje in CIK Trebnje, ravnateljice OŠ Stična in tudi predstavnika Zveze Romov Slovenije, ni pa bilo predstavnika "domačih Romov". Povabljeni niso bili tudi predstavniki medijev, seje pa se je udeležil Janez Janša, ki ga na vabilu tudi ni bilo zaslediti.

V uvodnem govoru je župan Jernej Lampret poudaril, da so se v občini poslabšale varnostne razmere, še posebej na območju krajevnih skupnosti Ambrus, Zagradec in Krka. Seja je bila sklicana na poziv prebivalcev omenjenih krajevnih skupnosti, ki so pomoč in varnost iskali tudi na občini. Predvsem naj bi ta sestanek predstavljal začetek dolgoročnih ukrepov, ki bi lahko izboljšali sobivanje krajanov in Romov.

FIZIČNI NAPADI, IZSILJEVANJE, KRAJE, VLOMI

V nadaljevanju seje so občinski svetniki in predstavniki krajevnih skupnosti: Jože Adler, Igor Jernejčič, Andrej Mirtič, Andreja Kamin Fink, Alojzij Šinkovec in Stane Kralj natančno opisali situacijo v teh predelih občine. Poudarili so, da je situacija zaskrbljujoča, še posebej zato, ker se krajanje ne počutijo več varne; občutek imajo, da tudi policija nima kontrole nad storilci prekrškov in kaznivih dejanj, ki pa se čedalje pogosteje ponavljajo. Pojavilo se je vprašanje, kako je do takšne situacije sploh lahko prišlo in kdo je odgovoren za reševanje nastalih težav.

Spisek prekrškov in kaznivih dejanj, ki smo ga dobili na mizo od predstavnikov KS, je bil dolg, vseboval pa je tudi naslednje dogodke: fizični napadi na krajanje, izsiljevanje otrok in starejših ljudi, kraja denarja in nakita, poškodovanje tuje last-

nine, vlomi v zidanice in stanovanjske hiše, pobiranje pridelkov z vrto in njiv, vožnja skozi vas z neprimerno hitrostjo in še bi lahko naštevali. Krajanje so skoraj vse dogodke prijavi tudi na Policijsko postajo Grosuplje.

INSTITUCIJE ODGOVARJAJO (SE IZGOVARJAJO)

Predstavnica Ministrstva za družino, dom in socialne zadeve je razložila, da se že od leta 1995 izvaja poseben program ukrepov za romske skupnosti. Po njenem mnenju je problem predvsem ta, da Romi manipulirajo s svojim položajem.

Po predlogu poslanca Janeza Janše je treba zadeve urediti na državni ravni, predvsem z zakonsko pobudo. 65. člen Ustave RS govori o tem, da se položaj Romov uredi s posebnim zakonom, ta zakon pa še vedno ni bil sprejet! Kar pa zadeva varnost krajanov, je potrebno preventivno ukrepanje, predvsem policije.

Komandir Policijske postaje g. Stojakovič je poudaril, da vsakodnevno izvajajo preventivne in represivne ukrepe nad Romi. To pomeni, da je policija ukrepala, epilog pa bo podal sodnik za prekrške.

Po besedah sodnika za prekrške Grosuplje g. Gabrovca povzročitelje prekrškov določa in sankcionira Zakon o prekrških. Glede na to, da se Sloveniji bliža evropska zakonodaja, ki bo posledično povzročila ukinitve sodnikov za prekrške, pa se utegne celotna situacija še močno spremeniti.

Ga. Tomplakova iz CIK Trebnje je odločno povedala, da je treba začeti pri povezovanju občin med seboj, potrebna je povezava policije, šole, zavodov, zdravstvenih domov ter centrov za zaposlovanje in socialno delo. Organizirati je treba ožje strokovne sestanke, ki Romom približajo procese socializacije. Začeti je treba izvajati programe izobraževanja, zdravstvene in higienske vzgoje, pri tem pa je izredno pomembno urediti koordinacijo in poenotiti evidenco Romov ter se dosledno držati sankcij na vseh nivojih.

Predstavnica Urada za delo Grosuplje ga. Hlebanja je izjavila, da imajo v evidenci 66 Romov; 37 jih obiskuje osnovno šolo, od tega le 4 z zagraškega območja. Ravnateljica osnovne šole Stična ga. Piškurjeva pa

nas je seznanila s podatkom, da sta za letošnje leto vpisana le 2 romska otroka.

Predstavnica Centra za socialno delo Grosuplje g. Pucelj je navzočim razložila, da Romi nimajo posebnih denarnih dodatkov (denarna socialna pomoč), res pa je, da so upravičeni do njih. Glede na to, da so v večji meri nezaposleni in imajo več otrok, pa je višina denarnih dodatkov temu primerna, čeprav veliko Romov dodatkov sploh ne dobiva.

Predlog predstavnika Zveze Romov Slovenije pa je bil, naj se ustanovi "Romsko društvo".

ZAKLJUČEK OZ. ZAČETEK

Ob koncu seje, ko so se glave že močno razgrele, je vmes posegel župan Jernej Lampret in predlagal občinskemu svetu nekaj sklepov, ki so jih svetniki podprli:

- Nujno je treba sprejeti Zakon o Romih (glede na 65. člen Ustave RS).
- Policijsko postajo je treba ponovno preseliti nazaj v občino - v Ivančno Gorico, Zagradec ali Ambrus.
- Treba je izboljšati prometno varnost v občini, za kar naj poskrbi policija.
- Vzpostaviti je treba dejansko evidenco Romov ter skrbeti za njeno ažurnost in nadzor.
- Skupaj s šolo in socialno službo je treba Rome osnovnošolsko izobraževati.
- Pripraviti je treba programe izobraževanja (zdravstvene vzgoje, higijene...) in zaposlitve, predvsem v sodelovanju med CIK-om in Zavodom za socialno delo ter Zavodom za zaposlovanje.
- Ustanoviti je treba romsko društvo (pobudo prevzameta Zveza Romov in Urad za narodnosti).
- Ustanoviti oz. organizirati je treba delovno skupino, ki bi bila pobudnica za kontakte in sodelovanje z Romi.
- Odstraniti je treba vse avtomobile in ugotoviti prejšnje lastnike.
- Zaokrožiti je treba lokacijo naselja Romov, da se ne naseljujejo na privatnih posestih.
- Zaključki občinske seje bodo posredovani na za to problematiko pristojne institucije.

NP

NOVA ŠOLA, NOVI UČENCI, NOVO ZNANJE?

Zgradba nove centralne osnovne šole Stična je z meseci postajala čedalje večja. Sedaj je končana in v njej že od 1. septembra poteka pouk po devetletnem programu. Svečano otvoritev načrtujejo 27. septembra 2003; zakaj je temu tako in kdo bodo slavnostni govorniki, nam je razložili delavec v občinski upravi Bogomir Sušič.

"Gradbena, obrtniška in inštalacijska dela so bila končana nekoliko kasneje, kot je to bilo predvideno s terminskim planom, to pa je imelo za posledico tudi zakasnitev pri opremljanju šole. Nameščanje opreme in učil je zato intenzivno potekalo še vse do zadnjega avgustovskega dne, sočasno pa je potekala tudi "selitev" osnovne šole iz stare stavbe v novo. To je predstavljalo t.i. tehnični razlog, zaradi katerega je bila otvoritev določena za drugo polovico septembra, drugi, morda še tehtnejši razlog pa je, da bodo osrednji nosilci kulturnega programa ob otvoritvi učenci šole, na kar pa se morajo skupaj z učitelji ustrezno pripraviti.

Ker so na otvoritev povabljeni tudi predstavniki iz pobratene Občine Hirschild, je bilo čas treba uskladiti tudi z njihovo možnostjo prihoda. Končno število gostov iz pobratene Občine Hirschild, ki se bodo udeležili svečane otvoritve nove centralne šole OŠ Stična, sicer še ni znano, verjetno pa bo število okrog 50 oseb.

Slavnostni govornik na svečani otvoritvi šole bo vsekakor župan Občine Ivančna Gorica Jernej Lampret, udeležence pa bosta nagovorila tudi predstavnik Ministrstva za šolstvo, znanost in šport in ravnateljica OŠ Stična Marinka Piškur."

Klasje pa je zanimalo tudi, kakšna je bila zgodovina gradnje šole, in seveda, koliko finančnih sredstev je bilo potrebnih za tako zahtevno investicijo.

"Odločitev o gradnji Nove centralne šole OŠ Stična je v letu 1995 sprejel Občinski Svet Občine Ivančna Gorica s sprejemom Programa investicij v šolstvu v Občini Ivančna Gorica v obdobju od leta 1995 do 2000. Ta program je predvideval začetek gradnje že v letu 1997, in če vzamemo, da se za začetek gradnje šteje tudi priprava programske naloge za pridobitev idejnega projekta in izvedba geomehanskih raziskav tal, kjer naj bi objekt bil zgrajen, se je ta to leto tudi pričela. V letu 1998 se je intenzivno gradila osnovna šola v Višnji Gori, za novo centralno OŠ Stična pa je v tem letu bilo dokupljeno še potrebno zemljišče, izbran idejni projekt in izdelana lokacijska dokumentacija. V letu 1999 je za to investicijo vladalo zatišje (dokončala se je namreč šola v Višnji Gori), saj poleg prijave na Razpis za prijavo investicij posebnega pomena na področju osnovnih šol in predšolske vzgoje v RS za obdobje 2000-2004, ki ga je objavilo Ministrstvo za šolstvo in šport, zanjo ni bilo drugih aktivnosti. Leta 2000 je bila izdelana projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja, 2001. je bilo v aprilu pri-

dobljeno gradbeno dovoljenje, občinski svet je sprejel investicijski program, junija je Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport izdalo Sklep o sofinanciranju te investicije iz državnega proračuna, julija je Ministrstvo za finance izdalo soglasje k tej investiciji, v začetku oktobra pa je bil položen temeljni kamen. Z javnim razpisom je nato najprej bilo izbrano podjetje za strokovni nadzor (LOKAINVEST Škofja Loka), nato pa tik pred iztekom leta še izvajalec gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del (IMOS INŽENIRING Ljubljana), s katerim je bila pogodba podpisana januarja leta 2002. Potem pa se je februarja tega leta začela neposredna gradnja.

Investicija Nova OŠ Stična je razdeljena na dve fazi. Prvo predstavlja "šola" (katere otvoritev bo 27. septembra tega leta), drugo pa "telovadnica", ki bo dokončana do 1. septembra 2004. Po že sklenjenih pogodbah in drugih naročilih je vrednost investicije že dosegla skoraj 1.200.000.000 tolarjev, v tem pa je všteto:

- nakup zemljišč (za šolo in povečavo telovadnice) 25.422.492 SIT
- predinvesticijska študija in investicijski program,
- stroški v zvezi z gradbenim dovoljenjem
- geodetske storitve, objave v UL za javna naročila 11.134.863 SIT
- projektna dokumentacija: lokacijska dokumentacija s soglasji, idejni projekt, geotehnične raziskave tal, glavni projekt 44.820.048 SIT
- gradbena, obrtniška in inštalacijska dela

- * šola (osnovna pogodba in aneks) 774.588.425 SIT
- * telovadnica (osnovna pogodba) 227.122.616 SIT
- strokovni nadzor 7.813.346 SIT
- oprema, učila, inventar 102.933.569 SIT
- drugo: vodovodni priključek, priključek sistema telefonije, sistem protipožarnega in protivlomnega varovanja, generalno čiščenje 4.705.565 SIT

Navedena vrednost investicije še ni dokončna, saj vanjo niso vključena plačila za:

- spremenjen projekt zunanje ureditve in njene izvedbe (zaradi spremembe projekta telovadnice in dodanih parkirišč)
- razliko za izgradnjo povečane telovadnice (cca 125.000.000 SIT)
- izdelavo nekaterih projektov podlag, potrebnih zaradi med gradnjo nastalih sprememb in zahtev s tehničnega pregleda, izdelavo projektov izvedenih del in druga projektantska dela, ki niso bila zajeta v pogodbenem znesku
- strokovni nadzor glede na vrednosti aneksov in razliko za povečano telovadnico

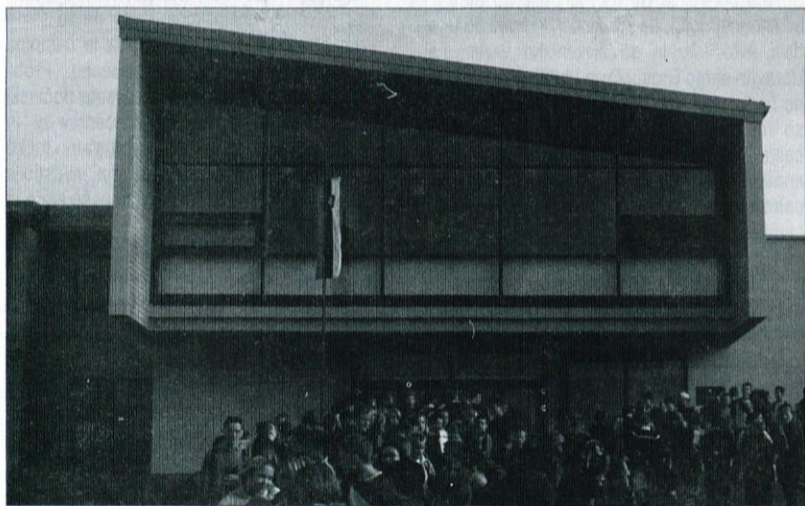
- dodatna dela in spremembe po zahtevah s tehničnega pregleda ter
- opremo telovadnice

Na koncu pa smo g. Sušiča povprašali tudi o izgradnji oz. popravilu šole na Krki ter o dejanski smiselnosti gradnje oz. rekonstrukcije šol v občini, glede na manjši naravni prirastek otrok.

"Kdaj bo prišla na vrsto neposredna izgradnja šole na Krki, v tem trenutku še ni mogoče reči, vsekakor pa se bo že v tem letu začelo pridobivati projektno dokumentacijo (posnetek obstoječe zgradbe, idejna zasnova nove šole - adaptacije).

Demografski podatki za območje Občine Ivančna Gorica pa kažejo, da na tem območju ni občutnejšega upada števila rojstev in da je število otrok dokaj konstantno. K temu številu pa je treba prišteti še t.i. "priselitve", ki jih ni tako malo. Gradnje novih šol pa ne narekuje samo golo število otrok, ampak tudi druga izhodišča, kot je prehod na devetletno osnovno šolo, ki naj deluje v eni izmenici, zmanjševanje prevoza na dolgih relacijah, da o neustreznosti šolskega prostora, kot je denimo na Krki, sploh ne izgubljam besed."

pripravila NP

MULJAVSKA CESTA

V sončni pripeki je cesta proti Muljavi izgledala kot zaprašen kolovoz, po katerem vozijo težki tovornjaki. Takšno stanje se bo, po besedah Toneta Jereba, ki v naši občini skrbi za ceste, zavleklo vse do konca oktobra, ko bo cesta dokončana do grobega asfalta. Kako bodo to novico sprejeli Muljavčani in vsi, ki se vozijo tod, ne vemo. Jasno pa je, da bo vožnja po njej mnogo prijetnejša, ko bodo dela zaključena.

V zvezi z obnovo ceste na Muljavo smo imeli tudi nekaj vprašanj, s katerimi smo se obrnili na upravo občine. Zanimalo nas je predvsem, kako to, da se obnavlja ravno ta cesta in ne katera druga (tudi potrebna obnove), kolikšen finančni delež bo prispevala občina in kaj vse se bo zgradilo vzporedno z njeno rekonstrukcijo.

Zvedeli smo pa naslednje:

Cesta proti Muljavi je regionalna cesta RI-216 v upravljanju Republike Slovenije, ki je tudi naročila obnovo odseka 1367 skozi Muljavo. Obnova te ceste je bila predvidena v letošnjem letu tako v proračunu Republike Slovenije kot tudi v proračunu občine Ivančna Gorica, ki je sofinancer (po Zakonu o cestah). Celotna predračunska vrednost investicije je 224.709.837,00

SIT (vrednost je bila dobljena preko javnega razpisa, ki ga je opravila Direkcija RS za ceste), sofinancerski delež občine pa znaša 62.834.232,00 SIT. Iz letošnjega proračuna bo občina zagotovila sredstva v višini 30.000.000,00 SIT, preostalo pa naslednje leto.

V celotni znesek so vključene tudi vse zaščite komunalnih vodov (elektrika, telefon, vodovod...), vzporedno z obnovo ceste pa se izvajajo tudi naslednje nove investicije: izgradnja pločnika skozi Muljavo, izgradnja nove javne razsvetljave, izgradnja nove avtobusne postaje za linijski promet, izgradnja opornih in podpornih zidov zaradi pločnikov in omenjene postaje, prestavitev in obnova električnega kabla, kabla za telefonijo ter vodovoda. Zaradi načrtovane izgradnje kanalizacije se na določenih mestih že sedaj polaga kanalizacija v cestno telo, tako da pozneje ne bo bistvenega poseganja v obnovljeno cesto oz. pločnike.

O tem, kdaj bo prišla na vrsto izgradnja muljavske kanalizacije in ustrezne čistilne naprave, pa bomo pisali naslednjč.

Natalija Pavlin

Čeponovim srebro v Gornji Radgoni

Predstavljene tudi sadjarske in zelenjadarske, kmetije z dopolnilno dejavnostjo ter turistične kmetije z našega območja

V Gornji Radgoni je bilo 17. mednarodno ocenjevanje mleka in mlečnih izdelkov, ki je potekalo junija 2003 v okviru 41. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni.

Na ocenjevanju je sodelovalo 20 proizvajalcev, strokovna komisija z mednarodno udeležbo je ocenila 202 izdelka iz štirih držav.

Iz občine Ivančna Gorica so se ocenjevanja udeležili Čeponovi iz Stične, ki se ukvarjajo s prirajo in predelavo kozjega mleka. Njihova večletna prizadevanja so, glede na doseženo srebrno medaljo ter seveda na povpraševanje po njihovih izdelkih, pokazatelj, da so na dobri poti. Medalje kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni so znak visoke kakovosti, zato so vsem dobitnikom spodbuda za nadaljnje uspešno delo.

Čestitamo!

V okviru KGZS - Zavoda Ljubljana - kmetijske svetovalne službe smo 28. avgusta predstavili dejavnosti, s katerimi se poleg živinoreje in poljedelstva kmetije v občinah Ivančna Gorica, Grosuplje in Dobropole še ukvarjajo. Na posebej za to priložnost narejenem plakatu so bile navedene kmetije, ki se intenzivneje ukvarjajo z zelenjadarstvom (Ostaneč, Bregar, Erjavec), sadjarstvom (Janežič, Petan, Bregar, Erjavec), predelavo mleka (Čepon) in sadja (Erjavec) ter vse turistične kmetije z območja občine Ivančna Gorica (Grofija, Okorn, Habjan, Podržaj, Fajdiga, Miglič, Berčon in Magovac). Na sejmu pa so bile prisotne kmetije Erjavec, Okorn in Vrhovec iz občine Ivančna Gorica ter kmetija Pri Gašperju iz občine Grosuplje.

Irma Lekan

Predstavitev kmetij

Predstavitev kmetij, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo na kmetiji, sadjarstvom in zelenjadarstvom na območju občin Ivančna Gorica, Grosuplje in Videm-Dobropole

Turistične kmetije

Turistična kmetija **GROFIJA**
Izletniška kmetija **OKORN**
Izletniška kmetija **HABJAN**
Turistična kmetija **MAGOVAC**
Turistična kmetija **PODRŽAJ**
Turistična kmetija **BERČON**
Turistična kmetija **MIGLIČ**
Izletniška kmetija **FAJDIGA**

Sadjarstvo

Kmetija **ERJAVEC**
Kmetija **JANEŽIČ**
Kmetija **PETAN**
Kmetija **BREGAR**

Zelenjadarstvo

Kmetija **OSTANEK**
Kmetija **PRI GAŠPERJU**
Kmetija **BUČAR**
Kmetija **HREN**
Kmetija **DEŽMAN**
Kmetija **BREGAR**
Kmetija **NUČIČ**
IGOR AHAČEVIČ

Dopolnilne dejavnosti

Sirarstvo in kozjereja **ČEAPON**
Kmetija **ERJAVEC**

Suhorobarstvo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA

OBNOVA TRAVINJA

Letošnje leto je bilo zelo neugodno za razvoj in koriščenje travne ruše. Zaradi majhne količine padavin tudi z gnojenjem nismo dosegali pravih rezultatov. Pridelki so bili majhni, hranilna vrednost krme pa ni dosegala običajnih ravni.

o Trave potrebujejo za dober razvoj veliko vlage in hranil - predvsem dušika. Teh letos ni bilo dovolj, zato so nastajala na zemljišču prazna mesta, katera so zapolnile zeli, ki dobro uspevajo v takih razmerah. Na slabše gnojenem travniku in v sušnih razmerah se razvijajo zeli iz družine **kobulnic, njivski osat, bodeče neža, navadni glavinec, navadna lakota, poljsko grabljišče, trpotci in petoprstniki**.

o Vse zeli, če jih je preveč - nad 30 %, smatramo kot plevel, saj zmanjšujejo pridelek in hranilno vrednost.

Poleg aktualnih neugodnih vremenskih razmer za razvoj travne ruše, lahko privedejo do potrebe za obnovo tudi naslednji dejavniki:

o Preveč ali premalo vlage, velik nagib in nerodovitna mineralna podlaga neugodno vplivajo na obstojnost kvalitete ruše.

o Kisla tla onemogočajo dostopnost hranil. Dušik je treba dodajati po vsaki rabi sproti, v primeri količini, da ne obremenjujemo okolja. Fosforja primanjkuje praktično na vseh travnikih in tudi pomanjkanje kalija privede do slabe razrasti detelj, posledično torej do praznih mest.

o Enostranska raba ruše, torej samo košnja ali samo paša, neugodno vpliva na obstojnost ruše. Prenizka košnja - pod 7 cm - je tudi neprimerna, saj potrebujejo rastline za ponovno razrast več hranil iz lastnih rezerv.

Le odprava vzrokov, zaradi katerih se je ruša poslabšala, da trajen rezultat.

Obnove se lotimo takole :

o Pred dosejevanjem travnik temeljito pokosimo ali popasemo; tako zmanjšamo konkurenčnost obstoječih rastlin.

o Če je ruša močno zapleveljena, moramo prej uničiti plevel z ustreznim herbicidom.

o Pred setvijo ruše ne gnojimo z mineralnimi gnojili, priporočljivo pa je gnojenje po prvem odkosu.

o Prvi odkos moramo napraviti, ko je ruša visoka 15 cm; tako zmanjšamo konkurenčnost stare ruše, da se mlade rastlinice lahko razvijajo.

o Dosejemo vedno tedaj, kadar pričakujemo, da bo v tleh dovolj vlage za vznik, terminsko pa je primeren čas za setev TDM konec avgusta in začetek septembra, samo travne mešanice pa lahko sejemo še ves september.

o Za dosejavanje potrebujemo 20-25 kg semena TDM, za nove setve pa 30-40 kg semena. Količina semena je odvisna od načina setve: ali sejemo ročno ali z različnimi sejalnicami.

o Učinek dosejevanja je viden šele v prihodnjem letu.

o Mešanice, ki jih vsejujemo, naj bodo sestavljene iz trav, ki hitro kalijo. Vsejejo se lahko različne že pripravljene mešanice:

Mešanica trpežnih ljujlk in bele detelje, namenjena zgolj za vsejevanje:

- Bela detelja (Jura, Milka)
- Trpežna ljujka (Bavestra, Bravo, Tivoli)
- Skrižana ljujka (Gazella)

ali :

Mešanica za trajno košno rabo: lažja tla Mešanica za trajno košno rabo: težka tla

- Bela detelja (Milka)	2 %	- Švedska detelja (Hytra)	4 %
- Črna detelja (Poljanka)	4 %	- Črna detelja (Živa)	4 %
- Pasja trava (Fala)	8 %	- Pasja trava (Trerano)	6 %
- Travniška latovka (Balin)	15 %	- Mnogocvetna ljujka (Gordo)	8 %
- Mačji rep (Krim)	15 %	- Mačji rep (Bilbo)	15 %
- Trpežna ljujka (Bavestra)	25 %	- Trpežna ljujka (Tivoli)	30 %
- Travniška bilnica (Fiola, Belimo)	31 %	- Travniška bilnica (Fiola, Belimo)	33 %

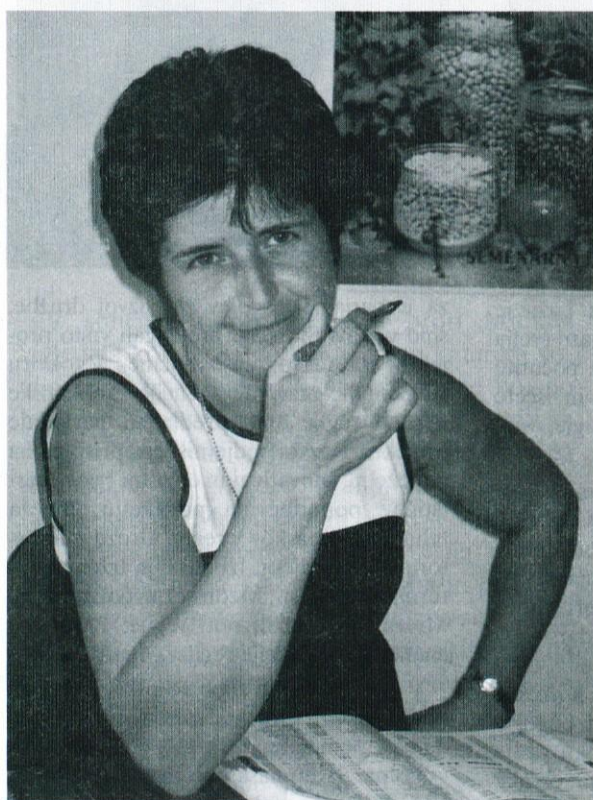
Mešanica za košno-pašno rabo: srednje težka tla Mešanica za pašno rabo: lažja tla

- Bela detelja (Jura)	4 %	- Bela detelja (Jura)	6 %
- Črna detelja (Poljanka)	6 %	- Nokota (Rocco)	4 %
- Mačji rep (Bilbo)	10 %	- Mačji rep (Bilbo)	10 %
- Trpežna ljujka (Tivoli)	10 %	- Travniška latovka (Balin)	10 %
- Trpežna ljujka (Bavestra)	15 %	- Trpežna ljujka (Bavestra, Tivoli)	30 %
- Trpežna ljujka (Ilirika)	15 %	- Trpežna ljujka (Ilirika)	20 %
- Travniška bilnica (Fiola, Belimo)	40 %	- Travniška bilnica (Fiola, Belimo)	20 %

Pri izbiri mešanice bodimo pozorni predvsem na to, kako bomo rušo izkoriščali - raba - in na rastne razmere - tip tal!

Anton Zavodnik, univ. dipl. inž. agr.

MOJCA TRAVNIK - nagrajenka Zadružne zveze Slovenije za leto 2003

Vsako leto Zadružna zveza Slovenije na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni podeli priznanja najbolj zaslužnim zadržnikom in zadržnim delavcem. Za letošnje leto je to priznanje prejela tudi Mojca Travnik.

Mojca je bila ena izmed 21 nagrajencev iz cele Slovenije. Nagrado je dobila za dvajsetletno vestno in natančno opravljanje delovnih nalog v zadrugi in za izredno predano vodenje odkupa mleka, proizvodnjo semenskega krompirja ter skrbi za nadzor in svetovanje pri prodaji

zaščitnih sredstev.

Člani in delavci Kmetijske zadruge Stična smo prepričani, da je šlo priznanje v prave roke. Ob tej priložnosti nagrajenki iskreno čestitamo in želimo, da še naprej tako uspešno opravlja dela, navkljub težavam v kmetijstvu.

MV

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE
Oddelek za upravno notranje zadeve
Kolodvorska 2, 1290 GROSUPLJE
Tel.: 01 7810 900 / Fax: 01 7810 919

RAZPORED TEHNIČNIH PREGLEDOV TRAKTORJEV NA OBMOČJU UPRAVNE ENOTE GROSUPLJE V LETU 2003

VIDEM DOBREPOLJE

(pri Gostilni Majolka)

torek, 9. 9. 2003 od 8. do 11. ure

ZAGRADEC

(pri Trgovini Kmetijska zadruga)

torek, 9. 9. 2003 od 13. do 16. ure

RADOHOVA VAS

(pri gostilni "Johan")

torek, 16. 9. 2003 od 8. do 12. ure

Nevenka Dolgan, univ. dipl. prav.
NAČELNICA

RADIO ZELENi VAL PRAZNOVAL

Radio Zeleni val je praznoval svoj 8. rojstni dan. Tokrat je tridnevno praznovanje potekalo na letališču v Šentvidu pri Stični, po oceni pa si je tridnevno dogajanje ogledalo blizu 15 tisoč obiskovalcev.

V petek se je program začel s člani kluba Gaja, nato pa je sledila zabava. Za dobro voljo do sobotnih jutranjih ur so skrbeli Čuki in Mladi Dolenjci. V soboto popoldne se je zabava nadaljevala, in sicer z letalskim mitingom. Letala letalskega

kluba v Šentvidu so neprestano švigala v zrak, kajti interes za panoramske lete je bil ogromen. Mladi, pa tudi malo manj mladi pa so se lahko zabavali tudi na vrtiljaku.

Sobotni večer je bil najbolj slavnosten. Obiskovalci so bili deležni kosa ogromne torte, sladkali pa so se tudi z dobro glasbo. Za njo so skrbeli Marjan Zgonc, Ivan Hudnik, Rok Kosmač, Elio Pisak, Stane Mancini, Viktorija in vroča trebušna plesalka Nursel. Najbolj vroče pa je

do zadnjega kotička napolnjenega šotora bilo, ko je nastopila glavna zvezda večera Helena Blagne s spremljevalno skupino Globus Banda. Da pa je večer potekal tekoče, sta s profesionalnim nastopom poskrbela voditelja Tjaša Hrobat in Sašo Sever.

Nedelja je bila bolj otroško in družinsko razpoložena. Otroci so risali, peli in plesali, obiskal pa jih je tudi priljubljeni Zmajček Ferdo. Zvečer pa so nastopili še Ptujskih 5, Bobri in Slapovi.

Osmo obletnico radia Zeleni val je pozdravil tudi Janez Radoš, direktor občine, in zaželel še veliko uspešnih let.

Predsednica Letalskega kluba Šentvid Milena Vrhovec in podpredsednik Jože Kastelic sta ob 8. obletnici radia Zeleni val izročila direktorju Borisu Peterki spominsko sliko.

Hans Selmann, predstavnik Letalskega kluba Luftsportverein Friesener Warte iz Hirschaida ter predsednica Letalskega kluba Šentvid Milena Vrhovec in podpredsednik Jože Kastelic so slovesno podpisali pismo o nameri. V njem so zapisali, da bodo ob 10-letnici Letalskega kluba Šentvid podpisali Listino o pobratenju obeh klubov.

Letalski klub Šentvid
Šentvid 65
1293 Šentvid pri Stični

Pismo o nameri

Stkano trdno prijateljstvo med Letalskim klubom Šentvid in Luftsportverein Friesener Warte naj se v prihodnjem letu krona z listino o pobratenju obeh klubov.

Luftsportverein Friesener Warte Letalski klub Šentvid
Šentvid pri Stični, 23.8.2003

*Vsak izmed nas je angel z enim krilom,
zato lahko letimo le objeti.
(Luciano de Crescenzo)*

Direktor Zelenega vala Boris Peterka je prvi zarezal v slavnostno torto.

ZAHVALA ZELENEGA VALA

Ustvarjamo za prijatelje in praznovali smo s prijatelji.

Sodelavci Radia ZELENi VAL se zahvaljujemo Letalskemu klubu Šentvid za pomoč pri organizaciji praznovanja 8. obletnice delovanja, za ves izkazan trud, dobro voljo in veselje, ki so ga delili z nami.

V znak zahvale in spoštovanja zato namenjamo polovico dobička Letalskemu klubu Šentvid za promocijo in razvoj letalstva med mladimi.

V mladih je moč, na mladih svet stoji, v mladosti je prihodnost - in del te prihodnosti želi biti tudi ekipa Radia ZELENi VAL.

Alpe Adria ZELENi VAL d.o.o.
Boris Peterka, pravnik
direktor

Davor Borno je dodobra razvnel mlade obiskovalke.

Mladi Dolenjci so dokazali, da niso samo mladi, ampak tudi zelo dobri glasbeniki.

ŠENTVID - MEDNARODNO LETALIŠČE Z ANTONOVIM IN ROBINOM NA OBISK V POBRATENI HIRSCHAIID

Antonov 2 in Robin nad Alpami

Letalski klub Šentvid že kar nekaj let goji pristno prijateljstvo s kolegi iz Letalskega kluba Luftsportverein Friesener Warte iz Hirschaida. Iz Nemčije je prišlo tudi prijazno povabilo na letalski miting, ki so ga organizirali 12. in 13. julija. Po daljšem pogovoru smo se na upravnem odboru odločili, da gremo z dvema avionoma. "Pa bo stari Antonov 2 zdržal?" smo se nekateri spraševali. Seveda bo, so dejali izkušeni piloti. Jaz sem jim verjela in sem se brez pomislekov prijavila na adrenalinsko pot. Potne stroške smo v celoti plačali udeleženci sami.

Treba je bilo urediti vso dokumentacijo, za kar je poskrbel upravnik našega letališča, sicer pilot na AIR BUS-u Alojz Hauptman. Z nami v Hirschaid sicer ni mogel, ker je bil službeno zadržan. Da je bilo povprečje malo lepše, je poleg ponošenega Antonovega 2 z nami odletel še štirisedežni Robin. Sedemindvajsetletnega Antonova je izvrstno obvladal štiriindvajsetletni pilot Viktor Bečan - Vik, sicer velik poznavalec tovrstnih letal in vseh njegovi muh. Glavni kopiloti so bili: dva Marka in en Marjan, ki je bil tudi glavni "mehanik". V Robinu pa je kot pilot sedel lastnik Samo Kenda. Vesela družina sedemnajstih članov iz LK Šentvid (med njimi tri ženske) in direktor občinske uprave Janez Radoš se je v soboto, 12. julija, ob 6. uri zbrala na Letališču Šentvid. Uredili smo vse formalnosti in ob sedmi uri ob napovedanem času dobili dovoljenje za vzlet, se poslovili od domačih in odleteli proti Brniku.

Na Brniku smo pristali v tandemu. Samo in Vik sta uredila dokumente, spili smo kavico in ob začudenih pogledih nekaterih letaliških delavcev odleteli naprej proti sončni strani Alp in dalje nad Avstrijo in Nemčijo. Vsakozi smo imeli lepo vreme in čudovit razgled. Med poletom je ženski del posadke prevzel vlogo stevardes in poskrbel za hrano in pijačo. Po izjavah potnikov je bila postrežba vsaj tako dobra kot na Adrii. Za sveže žemljice in sladice je poskrbela Pekarna Grosuplje (Hvala!), za ostalo sem poskrbela jaz.

Po dobrih dveh urah leta smo pristali v Eggenfeldnu, večjem športnem letališču v bližini Münchna. Zopet smo uredili vse formalnosti, mehanik Marjan je preveril količino olja, na bencin je pa pozabil. Zopet smo odleteli našemu končnemu cilju naproti. Zaradi močnega protivetra smo morali pristati še na četrtem največjem nemškem letališču, v Nürnbergu, da smo natočili bencin. Antonov je namreč velik porabnik črnega zlata. Na letališču smo bili prava atrakcija, zvedeli smo, da že sedemindvajset let tam ni pristalo tako letalo. Ponoven vzlet in končno smo odbreneli proti našemu cilju. Vsem je srec hitreje utripalo, ko smo pristajali na hribu Friesener Warte. Zunaj nas je pričakalo veliko prijateljev iz pobratene Hirschaida oziroma iz letalskega kluba. Po prijazni dobrodošlici smo se zatopili v prijeten klepet, kateremu so se pridružili tudi župan Andreas Schlund, oba podžupana, svetniki ter zakonca Inge in Hubert Patzelt. Zvečer smo se povseslili na zabavi, v nedeljo po maši pa je bil velik letalski miting. Daleč največ občudujočih pogledov je bil deležen naš Antonov. Ljudje so si ga z zanimanjem ogledovali tudi od znotraj.

V Luftsportverein Friesener Warte vzorno skrbijo tudi za podmladek. Zelo veliko jih sodeluje v modelarskih krožkih, izobražujejo se s področja letalstva in tako združujejo prijetno s koristnim.

Ob slovesu s Hirschaidskimi prijatelji

V nedeljo popoldan smo se poslovili od naših prijateljev. Gospa Inge mi je ob slovesu stisnila v roko kamenček za srečno pot. Vik in Samo sta z zanosom vzletela, naredila nad letališčem še en krog v pozdrav prijateljstvu in odleteli smo proti domu. Imeli smo ugodne pogoje za letenje. Nad našimi Alpami smo sicer prileteli v nevihtni oblak, vendar smo po nekaj minutah našli "luknjo" in varno pristali na Brniku. Kot veliki popotniki smo zopet uredili formalnosti, še zadnjič vzleteli v tandemu in ob 20. uri izstopili v Šentvidu, kjer so nas presrečni čakali naši najbližji.

Bogati z novimi in adrenalinskimi dožitviji smo zadnji pristanek prijavi kar v bifeju Pri postaji ...

Glede na pomanjkanje časa in razvoj tehnike se utegne zgoditi, da bodo v nekaj letih popolnoma normalni mednarodni poleti s šentviškega letališča. Prepričana sem, da bo linija Šentvid - Brnik - Eggenfelden - Nürnberg - Hirschaid najbolj zasedena.

Predsednica LK Šentvid
Milena Vrhovec

ODKRITE STREHE, POLOMLJENA DREVESA

Poleg tega, da je veter večini hiš pokukal pod streho in pomagal prezgodaj obirati sadna drevesa...

V nedeljo, 10. avgusta, je Ivančno Gorico, Muljavo, Gorenjo vas in nekatere okoliške kraje presenetilo neurje oz. orkanski veter. Razdejanje, ki je ostalo po nevihti, je bilo presenetljivo: odkrite strehe, podrti dimniki, razbita okna, izruvana ter polomljena drevesa in drogovi... Škode je bilo veliko, dela za zavarovalnice pa tudi.

... je nekaterim vzel tudi elektriko.

Foto: Franc Fritz Murgelj

VODA JE VIR ŽIVLJENJA

Star slovenski pregovor pravi, da "voda še za v čevlju ni dobra," vendar je treba takoj povedati, da v čevlju voda res ne dene najbolje in je celo škodljiva, ker se lahko prehladimo, sicer pa je oskrba živih organizmov z zdravno vodo nujno potrebna in je celo življenjskega pomena. Če se izsušimo (dehidriramo), kaj hitro lahko pride do okvar življenjsko pomembnih organov in tkiv ali v skrajnem primeru celo do smrti.

Tudi dejstvo, da telesno maso vsakega organizma v visokem odstotku (več kot 80 odstotkov) predstavlja voda, dokazuje, da se življenjski procesi v izsušenem okolju ne morejo odvijati. Najbolj občutljiva na prekomerno izgubljanje vode iz telesa so novorojena bitja, ker v krvni plazmi še nimajo zadostne koncentracije beljakovin, ki na osnovi onkotskega pritiska vežejo vodo v organizmu. Podobno občutljivi na dehidracijo so, iz istega razloga, podhranjena bitja ali pa zelo stari organizmi. Zato je normalna oskrba živih bitij s pitno vodo življenjsko pomembna. Seveda pa mora biti voda čista; ne sme vsebovati tujih primesi, ker se sicer s pitjem vode v organizmu vnašajo lahko tudi obremenilne, nepotrebne, škodljive in neposredno strupene snovi.

Spomnim se še iz svojega otroštva, da je bila dobra in okusna pitna voda že v prvi polovici dvajsetega stoletja, pa verjetno tudi že prej, redkost in zato zelo iskana. V Zgornji Dragi je bil v Vozlovi dolini ob robu gozdnega pobočja poseben izvir, kamor so v poletni vročini, pa tudi sicer, prihajali po vodo nekateri tudi iz bolj oddaljenih krajev. Spominjam se družine dr. Fedrana, ki je bil dolga leta znan zdravnik tam okoli, kako so z Malega Hudega poleti tudi po večkrat na dan prihajali po vodo iz tega izvira. Voda je prihajala izpod Polževskega hribovja; bila je ravno primerno trda, kar pomeni, da je vsebovala ravno pravšnjo koncentracijo mineralnih soli (elektrolitov), in vedno enako hladna, kar je še posebej blagodejno delovalo v poletni vročini.

Kdo bi danes še hodil peš po kilometer in pol daleč po vodo, pa če bi bila zlata na koncu! Raje bo popil zaboj in pol umetne oranžadne brozge iz steklenice in jo bo še drago plačal povrhu...

Ob istem času smo se otroci kopali v Višnjici pri Malnarjevih v Zgornji Dragi in smo vodo pili kar iz potoka. Ravno okusna ni bila, ker je bila topla, vendar je bila toliko čista, da nikoli ni povzročala, tudi poleti ne, kakšnih prebavnih motenj. Na mlinarskem "širnu" smo to vodo včasih zajemali z velikim bakrenim korcem in jo nalivali v lahke lesene ribniške škafe, kjer je bila potem cel dan na razpolago. Treba je bilo le prijeti za korec, ki je bil vedno v škaflu, in napil si se zdrave vode.

Danes se to sliši že skoraj kot utvara. Malokje je še možno zajeti čisto pitno vodo iz površinskih vodotokov. Pa tudi iz vodovodnih zajetij pogosto več ne teče higiensko neoporečna voda. Danes je veliko bolj v uporabi ustekleničena voda, ki jo je treba kupiti v trgovini, ali pa so v modi druge

ustekleničene umetne pijače, ki poleg sladkorja vsebujejo še druge primesi: aromo, barvila in še marsikaj drugega.

Površinske vode, tekoče in stoječe, so najbolj izpostavljene različnim vrstam onesnaženja iz okolja. Najnevarnejša za taka onesnaženja so različna škropiva, ki se uporabljajo v kmetijstvu, vendar se površinske vode lahko onečistijo tudi z drugimi stvarmi, kot so industrijske izparine in prahovi, izparine iz prometa in nenazadnje razpadajoča trupla poginulih divjih ali domačih živali ali drugi organski odpadki iz kanalizacije. Pri škropljenju s pesticidi v kmetijstvu v vetrovnem vremenu lahko veter odnese strupe tudi na veliko oddaljenost od mesta škropljenja, in tako se onesnažijo predvsem površinske stoječe vode in vodotoki.

Za domače živali včasih mislimo, še posebej, kadar primanjkuje higienske pitne vode iz vodnih zajetij, da jih lahko napajamo tudi z manj higienško vodo iz površinskih virov, pa ni tako. Že res, da se škodljive snovi iz pitne vode v organizmu velikih živali nekako razredčujejo in filtrirajo skozi različna živalska tkiva, toda veliko teh snovi se lahko v organizmu živali tudi kopiči in sčasoma povzroči veliko onesnaženje živil, ki jih pridobivamo od živali.

Talna voda je pred površinskimi onesnaženji zaščitena z bolj ali manj debelo plastjo tal. Znano je, da so različna tla različno prepustna za kemijske snovi iz površja. Peščena tla so veliko bolj prepustna za te snovi, kar se je pokazalo pri nas zlasti na Dravskem polju in v Prekmurju. Humusna in glinasta tla pa počasneje prepuščajo kemijske snovi, raztopljene v vodi. Kemijske snovi se v tleh tudi presnavljajo (največkrat razgrajujejo) s pomočjo talnih mikroorganizmov. Poleg od kakovosti tal je pomembnost kemijskih snovi v tleh močno odvisna tudi od narave kemijske snovi. Nekatere od njih se zelo rahlo vežejo za talne delce in se z nenehnim izpiranjem z meteorinimi vodami kaj kmalu lahko znajdejo v podtalnici, druge pa se za talne delce čvrsto vežejo; pravimo, da so nepomične v tleh in zlepa ne prodrejo v podtalnico. Vse skupaj pa je močno odvisno tudi od obremenitev tal s takimi kemijskimi snovmi. Če so talni delci enkrat močno zasičeni s snovmi, ki se čvrsto vežejo in počasi razgrajujejo, začnejo hitreje prepuščati tudi snovi, ki bi sicer ostale vezane v tleh in ne bi prodrle v podtalnico.

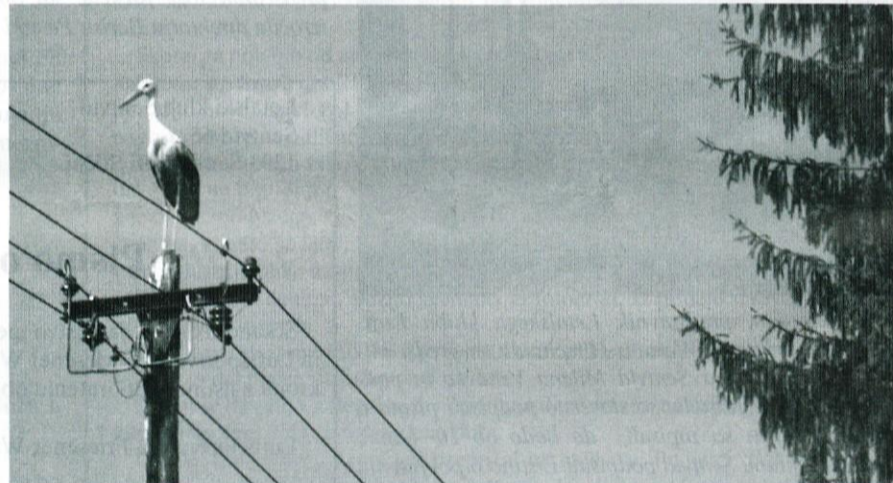
Še posebej prepusten je za onesnaženje voda v podzemlju kraški svet. Zato so tudi tako problematična divja odlagališča odpadkov in smetišča, ker lahko škodljive snovi s takih mest kaj hitro zaidejo v podtalnico in se znajdejo tudi v takih izviri, kot sem ga opisal poprej v Vozlovi dolini v Zgornji Dragi. Takih vodnih izvirov je Slovenija polna. Poskrbimo, da bodo ostali čisti in da bo morda kdaj v prihodnosti spet korec osnovni pripomoček za pitje dobre vode, ne pa plastični kozarci in plastenke, ki se potem valjajo povsod naokrog.

Valentin Skubic

Štorklja v Gorenji vasi

V zadnjem mesecu smo poleg starih znank čapelj v Gorenji vasi opazili tudi štorkljo (bela štorklja - *Ciconia ciconia*) in pojavila so se ugibanja, kaj neki počne tu, pri nas. Mnogi so modrovali, da se je najverjetneje napila prekmurskega jabolčnika, in ko se je pozno zvečer vračala z veselice, je zgrešila Prekmurje in pristala pri nas, na Dolenjskem.

Pa kaj bi se sprenevedali. Vsi namreč dobro poznamo rek "Štorklja na dimnik prileti, dete se rodi," kar lahko pomeni le, da gorenjevaščani v bližnji prihodnosti pričakujemo podmladek. Le to, pri katerih hišah bo veselje, še ni javno znano. Moti le ena malenkost. Videna je bila namreč na električnem drogju in ne na dimniku. Morda pa nas je prišla pokarat. Prmejdun, da sem med njenim glasnim klokotanjem s kljunom in med drugim govoričenjem razumel tudi naslednje: "Hej, mladci, kaj se tako nazaj držite! Pa menda ne boste na stara leta sejali, ko bi morali že dolgo v nažetem uživati?"

O beli štorklji

Bela štorklja je s svojo velikostjo, dolgim rdečim kljunom in prav takšnimi nogami med našimi pticami neizgledljiva. Štorklja leti z iztegnjenim, rahlo spušenim vratom, noge pa v letu segajo daleč čez rep. V Sloveniji je bela štorklja najbolj razširjena v Prekmurju in na Štajerskem, gnezdi pa tudi na Dolenjskem, kjer je bilo leta 1998 16 parov.

Še na začetku stoletja pa je bil položaj precej drugačen. Iz skopih zgodovinskih podatkov vemo, da je bila leta 1892 pri Radgoni štorklja redka; v tem času se je v okolici Celja pojavljala le kot selivka in tako je bilo tudi na osrednjem Štajerskem. Dokumentirano je na Štajerskem prvič gneznila v Jakobskem Dolu leta 1924, v Prekmurju pa je bilo v tem času znano gnezdišče na drevesu v močvirju pri Cmureku. Iz leta 1938 je podatek, da najverjetneje tudi na Dolenjskem gnezdijo štorklje. Popise, ki so zajemali celo Slovenijo, je do sedaj opravil le Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Mariboru, v letih 1965 in 1979. Iz teh podatkov še ne razberemo drastičnega upada števila doraslih mladičev, do katerega je prišlo v zadnjih 10 letih.

Ob raziskavi leta 1990 je bilo za območje južnega dela Dravskega polja zapisano naslednje: "Po obsežnih izsuševalnih posegih v dolini Polskave in okolici Pragerskega je prišlo v zadnjih letih v tamkajšnji populaciji bele štorklje do prave katastrofe. Opuščenih je 50 % gnezd." Bivališča bele štorklje pri nas so nižinske, tople lege, travniki, pašniki in ekstenzivno obdelovana polja. Prav zaradi izginjanja teh življenjskih prostorov je štorklja danes na Rdečem seznamu ogroženih ptic gnezdišč Slovenije. Sodi v kategorijo nekoč regionalno razširjene vrste, ki v zadnjih 10-20 letih močno nazaduje, v nekaterih regijah pa ji grozi izginotje. Sedaj je slovenska populacija ocenjena na največ 200 parov.

Bela štorklja je ljudem dobro znana kot izvrstna letalka, ki zimo severne poloble preživi v Afriki. Selitev se začne zgodaj, saj se mlade štorklje že od začetka avgusta dalje zbirajo v večje jate in se pripravljajo na pot proti jugu. Te skupine lahko pri nas štejejo tudi do 60 ptic, kot je bila na primer jata, opazovana pri Dragatušu v Beli krajini avgusta leta 1994. Odrasli osebkovi ponavadi zapustijo gnezdišča kakšen teden pozneje kot mladiči.

Bele štorklje se selijo izključno podnevi. Razdalje premagujejo predvsem s pomočjo vzgornika, zračnega toka, ki se dopoldne razvije nad močno segretimimi tlemi. Z njegovo pomočjo lahko z relativno majhno izgubo energije preletijo tudi 150-300 km na dan. Štorklje prečkajo Sredozemsko morje le na obeh skrajnih koncih, tam, kjer so ožine široke le nekaj kilometrov. Pot vzhodnoevropske in večine srednjeevropske populacije vodi čez Bospor, medtem ko se iberške in manjši del srednjeevropskih štorkelj selijo čez Gibraltar. Ocenjujejo, da vsako jesen po vzhodni poti leti okoli 370.000 belih štorkelj, po zahodni pa 27.000. Slednje prezimujejo v pasu Sahela v Zahodni Afriki, večino belih štorkelj pa čaka še daljša pot vzdolž reke Nil, proti Vzhodni oziroma Južni Afriki. Tukaj so njihov najpomembnejši življenjski prostor savane.

Celotna pot na prezimovališča z nekaj krajšimi postanki traja 8 do 15 tednov. Manjše premike znotraj teh območij zasledimo tudi kasneje in so povezani predvsem z razpoložljivo hrano. Zaradi tega lahko v nekaterih delih afriške celine prihaja do velikanskih koncentracij teh ptic. Naravnost neverjeten se zdi podatek o 100.000 belih štorkljah, ki so se hranile na 25 kvadratnih kilometrih savane v severni Tanzaniji januarja 1987. leta.

Spomladanska selitev proti severu je hitrejša, saj se pticam mudi na gnezdišča. Prve bele štorklje prispejo v naše kraje konec marca.

Tekst in foto: Franc Fritz Murgelj

IZ SAMOTNEGA KRAJA

Pojdite sami zase v samotni kraj in si malo odpočijte (MR 6,31)

Našla sem tak kotiček tudi ob našem Domu starejših občanov Grosuplje.

Tišina, pogovor z neskončnostjo, s spomini in prihodnostjo. Tu, na bližnjem dosegu pogleda, je narava človeško oblikovana: požeta ječmenova sušna njiva, dva kraja pokošene revne otave, koruza še naprej "iz ognja raste". V ozadju mogočen hrast, za njim gričnata hosta. Zavem se ljube dolenjščine, prednikov Dolenjcev, prijateljev Dolenjcev, dolenjskih pesnikov: pokojni Severin Šali in njegova pozna pesniška zbirka Pesnik na večerni poti mi prihaja v spomin, in njegove šegavosti in otožnosti. Spomnim se prijatelja arheologa in pesnika Jožeta Kastelica, ki je še v lanskem maju - devetdesetletnik - stopil pred mojim domom v Višnji Gori iz avtomobila in mi v mladostniški beli srajci položil v roko svojo dragoceno knjigo Umreti ni mogla stara Sibila. Ni

ga več. Koliko veselih, pesniških in žalostnih ur - vojna - smo preživeli skupaj!

Kadar me v "samotnem kraju" obišče slikar in pesnik, profesor Marijan Tršar - pravkar je izdal pesniško zbirko z lastnimi ilustracijami Žejni soj oči - se s pesnico Karolino Zakrajšek pobožno utapljava v njegova pojasnjevanja prelivanja barv v pokrajini. V naročju mi leži letošnja knjiga romantičnega prijatelja Leopolda Severja Iskal sem prednamce - po kapljicah jo sprejemam, ker je taka bogata.

V tišini se družim tudi z mojo Višnjo Goro. Kje ste, davni rokodelci in obrtniki še izza mojih otroških let? Kovrarca Zefka in njen mož marelmohar Godlčev Jože, stara Pelenka v Kosci, ki je najlepše svitke spletala, čevljar Primčev Vinko mi je naredil lepe usnjene visoke škorenjce, Anžičov Anton nam je lonce vezal in lotal, najbližji sosed Franc Mohorič, sedlar in tapetnik, je bil ljudem v vsestransko pomoč, zlasti

ob smrti. Bil je trideset let cerkovnik pri naši fari sv. Tilna.

Višnji Gori ni uspel po vojni ne gospodarski ne družbeni dvig. Tedanji Grosupeljčani so ji pač vzeli sodišče in davkarijo in je kraj zato nekako "obtičal". Turizem in kultura pa bi lahko odprla današnjim mladim krajanom - med katerimi je res mnogo visoko izobraženih - lepo pot dalje: naj jih vzpodbuja posebna, slikovita lepota kraja in bogata, na mnogih področjih še neraziskana zgodovina in narodopisje. Kdaj se bo pojavil kakšen domač študent etnologije?

Tudi v mojem "samotnem kraju" se avgusta že nekako jeseni - sv. Lovrenc bo že v rokavicah maševal. Premišljuje, ali nam bodo domcem prišle grosupeljske Lastovke zapet tisto lepo pesem, ki smo jo nekdanj ob ličkanju koruze tako radi peli:

*Mrzel veter tebe žene,
drobna tičica, od nas,
ki 'znad lipice zelene
si nam pela kratak čas*

Mihaela Jarc Zajc

850- letnica smrti sv. Bernarda iz Clairvauxja

V stiški baziliki so se v sredo, 20. avgusta, spomili 850- letnice smrti sv. Bernarda, ki velja za enega najpomembnejših mož cistercijskega reda. Zaradi svoje široke izobrazbe, razgledanosti in kulture je bil Bernard iz Clairvauxja osebnost, ki je s svojo moralno avtoriteto obvladovala dvanajsto stoletje in evropski prostor tistega časa. Za njegovega življenja se je cistercijski red razširil ne le po zahodni in srednji Evropi, ampak tudi v dežele današnje vzhodne Evrope.

V času, ki se je počasi prevečal v visoki srednji vek, je v Evropi prehod iz naturalnega v denarno gospodarstvo povzročal hude gospodarske pretrese. Evropa se je s križarskimi pohodi začela politično in gospo-

darsko odpirati prekomorskim sredozemskim kulturnim vplivom. Cistercijski red je takrat odigral pomembno povezovalno vlogo na evropskem političnem prizorišču. Enako pomembna je bila njegova vloga na gospodarskem področju, kjer je z naprednejšim načinom obdelave kmetijskih zemljišč in uvajanjem novih kultur neposredno vplival na evropsko gospodarstvo, saj so bili cistercijski samostani med seboj povezani po sistemu filiacije (povezave, izmenjave in medsebojne pomoči).

Omenimo naj še, da je bil sv. Bernard tudi pesniška duša, pisec filozofskih in mističnih spisov, svetovalec mnogim politikom svojega časa, prijatelj mnogih svojih sodob-

nikov. Danes bi rekli, da je bil Evropejec v najzlahtnejšem pomenu te besede.

Slovesno spominsko bogoslužje je vodil slovenski metropolit dr. Franc Rode. Udeležili so se ga številni verniki iz domače in drugih, posebej okoliških župnij, pa tudi mnogi občudovalci sv. Bernarda. Med več kot 25 duhovniki smo med somaševanjem lahko opazili poleg domačega opata dr. Antona Nadraha tudi arhidiakona Vinka Veglja in grosupeljskega dekana Francija Šuštarja. V svojem nagovoru ob začetku bogoslužja je stiški opat Nadrah opisal versko in kulturno vlogo tega vsestranskega dejavnega moža. Metropolit dr. Rode se je v pridigi osredotočil na verski vidik Bernardovega delovanja in v kratkih obrisih prikazal različne vidike njegovega duhovnega nauka, ki je kljub časovni oddaljenosti še vedno nadčasovno aktualen.

Po zaključenem bogoslužju, pri katerem se je izkazal domači pevski zbor, je bila krajša akademija. Mladi so med violinskimi glasbenimi vložki brali odlomke iz Bernardovih spisov. Njegove misli imajo brezčasno globino, zato tudi modernemu človeku sežejo do srca.

M.A.FICKO

BLAGOSLOV KONJ NA SUŠICI

V nedeljo, 10. avgusta, so vse poti vodile k cerkvi svetega Štefana na Sušico. Sveti Štefan je zavetnik konj, zato so včasih dvakrat letno na Sušico prihajali gospodarji s konji k blagoslovu za zdravje in dobro prirajo teh živali. Po pripovedi starejših vaščanov je bil tak blagoslov na Sušici nazadnje leta 1928.

Letos pa so prizadevni vaščani želeli ta poletni običaj spet obuditi.

Ob 10. uri je v tamkajšnji cerkvi daroval sveto mašo krški župnik in dekan g. Anton Humar, po maši pa je bil pred cerkvijo blagoslov. Gospodarji s konji so prišli iz domače vasi ter bližnje in daljne okolice. Nekateri so prijezdili, drugi so se pripeljali z vprego. Bilo jih je

okrog 30. Po blagoslovu so nekateri vneti jahači pognali svoje konje tudi v galop po bližnjem travniku, da jih je bilo prav lepo videti.

Hvala vsem, ki ste prišli. Naj bodo konji na priprošnjo svetega Štefana čili in zdravi in nasvidenje spet prihodnje leto.

TRIGLAV - TRADICIJA SE NADALJUJE

Člani TD Zagradec smo se že tretje leto zapored povzpeli na Triglav. Kljub vročini in tveganju, da nas bodo v gorah zalotili temni oblaki, smo se zbrali v soboto, 26. julija. Iz Vrat smo po Tominškovi poti pešačili do Staničeve kočice. Tam smo se okrepčali in si nabrali novih moči. Popoldne se nas je pet odpravilo na Rjavino, ostali pa so odšli na Cmir ali uživali v okolici kočice. V objemu naših prelepih gora nam je popoldne hitro minilo. Prespali smo v Staničevi kočici. V nedeljo zgodaj zjutraj smo pot nadaljevali do Kredarice in nato do vrha Triglava. Nekateri med nami so bili na Triglavu prvič, zato so tekle tudi solze sreče. Uspešno smo opravili krst. Vračali smo se mimo Planike do Kovinarske kočice v Krmi. Polni lepih vtisov in prijetnih občutkov smo zaključili našo pot.

Med vsemi pohodniki nas je bilo pet, ki smo na Triglav odšli že tretje leto zapored, in trdno smo odločeni, da tudi v bodoče ne bomo manjkali. Medse povabimo tudi tiste, ki še vedno oklevate in ne veste, ali bi se nam pridružili.

Zagotavljam vam, da vsakič doživite nekaj nepozabnega. Priznam, da je vzpon težak, vendar nas vedno znova osrečuje narava z bogatim cvetjem, mogočnimi gamsi in kozorogi, ki se bohotijo po vrhovih gora, ter s čudovitim ragedom.

Za TD Zagradec Nuša Šinkovec

MOTORISTI ZA BOLNE OTROKE V ŠENTVIDU

Motoristi Fire group so letos Centru za zdravljenje boleznih otrok v Šentvidu donirali denar (dobrih petsto tisočakov) za nakup opreme ene sobe. V Centru je trenutno okoli 40 otrok in jim je oprema za sobo (štiri postelje in omarice) prišla še kako prav. Rudi Grunbacher - predsednik Fire group - je povedal, da so se v klubu domenili, da bodo denar od prireditelj vedno donirali in tako s Centrom sodelujejo že tretje leto. Pred dvema letoma pa so darovali denar tudi Rdečemu križu in tako veliko otrokom omogočili počitnice na Debelem rtiču.

Vodja Centra dr. Magdalena Urbančič je povedala, da jo sodelovanje zelo veseli, saj lahko omogočijo še boljše bivanje otrok. Dr. Urbančičeva je povedala, da so prvo leto s pomočjo donacije kupili posebno kad za fizioterapijo; lani so uredili zaščito pred poškodbami na igralih, letos pa, kot smo že povedali, opremo sobe.

"Častna" predaja denarja je potekala junija in v Šentvidu se je zbralo okoli 10 članov motorističnega kluba Fire group. Otroci so z zanimanjem opazovali motorje in nekaj najbolj pogumnih so motoristi tudi popeljali naokoli. S.S.

Marko Ilovar - Bomax je povedal, da na njegovem zemljišču ob avtocesti v Ivančni Gorici izvajajo pripravljala dela za novogradnjo. Ta bo precej velika.

Kdo pa bo glavni investitor in kaj se bo gradilo, tega žal še nismo uspeli izvedeti.

LE V ZDRAVEM OKOLJU JE LAHKO UČENEC ZDRAV IN USPEŠEN

Društvo RDEG Ivančna Gorica se zaveda, da je zdravje ljudi odvisno od zdravega okolja. Prizadevamo si, da bi učenci živeli v naravnem in zdravem življenjskem okolju ter v zdravih učilnicah, kajti le zdrav učenec je lahko tudi uspešen učenec.

Ob tem se nam zastavlja nekaj vprašanj:

- Kakšen vpliv ima Farma Stična na življenjsko okolje, v katerega je postavljena nova osnovna šola Stična?
- Ali so se pri gradnji šole upoštevali zunanji okoljski vplivi?
- Ali je bilo izdano okoljevarstveno soglasje?
- Kakšen je bil postopek sodelovanja javnosti o presoji vpliva okolja na lokaciji nove šole?
- Ali je bil pri gradnji nove šole upoštevan Zakon o okolju?

Velike lagune na prostorih Farme Stična, v neposredni bližini naselja Ivančna Gorica, in kar je najbolj zaskrbljujoče, v neposredni bližini šole, so izredno velika ekološka bomba smrada in zdravju nevarnih snovi.

Ugotavljamo, da ima kompleks prašičje farme Stična površino 4,5 ha. Tu je 11 hlevov, so 3 lagune z gnojevko, čistilna naprava za predčiščenje gnojevke (separacija), tu so objekti za proizvodnjo humusa, objekti za vzdrževanje farme. Na farmi je od 10000 do 18000 prašičev, lagune za gnojevko zavzemajo površino 10000 m². Od hlevov do zadnje ležeče lagune v smeri sever-jug je 900 m. Od zadnje lagune do prvih stanovanjskih hiš v Ivančni Gorici (smer jugovzhod) je 300 m, do centra Ivančne Gorice pa 700 m. Od srednje lagune proti vzhodu je na razdalji 700 m lociran šolski center Ivančna Gorica.

Na kvaliteto zraka v bližnji okolici farme vplivajo:

- emisije snovi in vonjav iz hlevov, separacije, lagun,
- emisije snovi in vonjav pri distribuciji gnojevke po bližnjih kmetijskih površinah v pomladansko-poletnem obdobju,
- hitrost in smer vetra ter zračni pritisk, ki vplivajo na emisije (širjenje) vonjav in plinov.

V iztrebkih in gnojevki je ogromno nitritov, nitratov in ostankov farmaceutskih preparatov, kužnih klic in parazitov.

Snovi v zraku, ki so posledica emisij iz hlevov, separacije gnojevke in lagun, lahko škodljivo vplivajo na vegetacijo ter na zdravje ljudi na farmi in v bližnji okolici. Poleg škodljivih vplivov zaradi emisije v zrak so zelo izraženi tudi moteči vplivi vonja v okolici farme.

Po pregledu strokovnega poročila in kemijske analize onesnaženega zraka s farme, ki so jo opravile strokovne institucije (LABS Izola in ZZV Kranj), ugotavljamo, da so glavne komponente onesnaženega zraka amoniak, vodikov sulfid, metan, ogljikov dioksid in aerosoli, ki vsebujejo mikroorganizme in viruse.

Amoniak, vodikov sulfid in metan so glavne sestavine onesnaženega zraka iz gnojevke. Delež emitiranega amoniaka iz gnojevke (posledica razpada sečnine) je odvisen predvsem od Ph- vrednosti in temperature. Delež amoniaka v zraku se lahko poveča tudi desetkrat, če se bazičnost gnojevke poveča od Ph 8 na Ph 10. Emisije amoniaka so največje od junija do septembra.

Vodikov sulfid lahko povzroči pogin prašičev in smrt pri ljudeh. Prašičje blato oz. plin, ki iz njega izhaja, lahko ljudi zaduši ali povzroči omedlevalo. Še posebej pa je to

problematično po mrzli zimi, ko se te ogromne količine gnojevke shranjujejo v lagunah, v spomladanskem času, ko temperature ozračja naraščajo, pa se začne anaerobni postopek gnitja gnojevke. Pri tem izhlapevajo ogromne količine mešanice plinov in amoniaka. Čez dan dolino prevetrjuje veter, ki raznaša pline in kužne klice ter parazite, zvečer, ko se vetrovi umirijo, pa se začne nabirati mešanica plinov, ki so težji od zraka in se zadržujejo nad površino zemlje. Dokler se ne začne prevetravanje, le-ti polnijo doline s cca 1800 - 2000 m³ plina, s katerim bi lahko pridobili 3000 - 4000 kw električne energije. Naselje Ivančna Gorica in objekti šole ležijo nižje od lagun, tako da obstaja možnost nabiranja plina na teh območjih.

Zavedamo se, da je slovenska zakonodaja še pomanjkljiva prav na področju emisije snovi v zrak iz hlevov. Vemo, da nemška zakonodaja (TA LUFT), po kateri se velikokrat zgledujemo, normativno določa za farme z 2000 prašiči minimalno razdaljo hlevov od stanovanjskih predelov 450 m. Glede na vsa dejstva ugotavljamo, da je lokacija farme neprimerna zaradi bližine naselja Ivančna Gorica, zaradi zelo visoke emisije smrada, predvsem iz lagun, zaradi neugodne prevladujoče smeri vetra. Izboljšanje takega stanja je možno z zmanjšanjem kapacitet farme in z ustreznimi sanacijami predvsem lagun z gnojevko.

Ena od pravic, ki je izrecno navedena v 72. členu Ustave RS, se glasi: vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja.

Franc Hegler
RDEG Ivančna Gorica

Je v centru Ivančne Gorice premalo kontejnerjev ali pa preveč smeti?

Center za zdravljenje boleznih otrok
Šentvid pri Stični 44
1296 Šentvid pri Stični

ZAHVALA

V Centru za zdravljenje boleznih otrok smo prejeli denarna sredstva dobrotnikov in se želimo zahvaliti ljudem, ki mislijo na nas.

G. AKRAPOVIČ, ki je letos prejel Občinsko priznanje, je denarni prispevek, ki ga je ob tem dobil, zaokrožil in nam ga podaril. Sredstva bomo porabili za nakup fizioterapevtskega pripomočka za korekcijo hoje.

Prav tako kot v lanskem letu smo prejeli tudi denarni izkupiček humanitarne akcije motoristov motokluba Fire group iz Ivančne Gorice, ki je potekala ob prvomajskih praznikih v Ivančni Gorici. Takrat so se srečali motoristi iz cele države in zamejstva. Denar so namenili direktno za opremo ene sobe s štirimi posteljami in vso dodatno opremo.

Iskrena hvala vsem imenovanim in tudi tistim, ki ste ob akciji prispevali svoja sredstva.

Magdalena Urbančič, dr.med.

Značilnosti kozolcev na območju občine Ivančna Gorica (5)

Znani slovenski etnolog prof. dr. Janez Bogataj je v svoji knjigi *Domače obrti* na Slovenskem zapisal, da sodi tesarstvo med naše najstarejše obrti. Ker je bilo v preteklosti na podeželju največ bivalnih in gospodarskih stavb lesenih, so imeli tesarji pri njihovem nastajanju ali popravilu pomembno vlogo. Vsak od njih je moral dobro poznati les in njegove lastnosti.

Pred drugo svetovno vojno so tesarji na našem podeželju material v večini še ročno obdelovali. Ponekod, kjer so delali za premožnejšega gospodarja, pa so obdelovali tudi les, ki ga je gospodar dal nažagati na bližnji žagi na vodni pogon (venecijanki). Tako so tesarji dobili tesane ali žagane sestavne dele, ki so jih na tleh primerno ročno obdelali in jih nato zvezali oziroma sestavili v primerno konstrukcijo. Strešno konstrukcijo so najprej v celoti sestavili na tleh. Posamezne dele so primerno označili (oštevilčili), jih nato razstavili in dvignili na stavbo, kjer so jih ponovno sestavili. Tak tradicionalni način izdelave strešne konstrukcije je na podeželju ponekod še vedno živ.

Z žaganjem drevnih in tesanjem tramov so se v preteklosti ukvarjali tudi revnejši kmečki sloji, ki jim je tesanje pomenilo dodaten vir zaslužka. Že Janez Trdina v svojih zapiskih omenja skupine dolenjskih kmečkih fantov, ki so hodili v Slavonijo tesat hrastov les. Za naše kraje pa ohranja

spomin na tesarje avtobiografska pripoved Karla Leskovca z naslovom *Tesači*. V njej je avtor predstavil svojo izkušnjo, ko sta se z očetom pridružila skupini tesačev, ki so prišli z Notranjske tesat les na Dolenjsko, v okolico Mokronoga in Šentrupert.

Vrh tesarskega dela predstavljajo mostovi, skednji, kašče, svinjaki, čebelnjaki ter kozolci. V vinogradniških območjih pa tudi vinske in sadne stiskalnice. Med njimi izstopa zlasti kozolec, ki s svojo kompleksno konstrukcijo pričča o tesarjevem mojstrstvu oziroma poznavanju statičnih zakonitosti in tehničnih rešitev, v oblikovanju ter dovršenosti detajlov pa se pogostokrat kaže tudi njegov poseben talent za lepoto in skladnost.

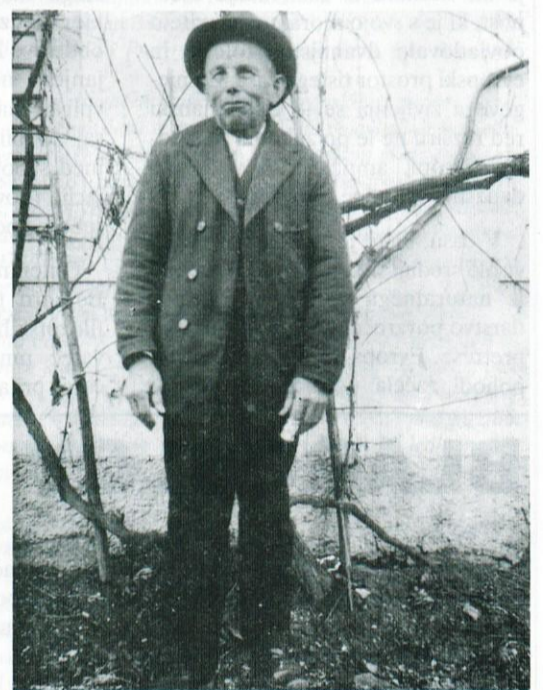
Na območju občine Ivančna Gorica je danes ohranjena cela vrsta lesenih objektov ter stavb z ostrejši, ki pričajo o tem, da je v preteklosti v različnih zgodovinskih obdobjih na tem območju delovalo več tesarskih mojstrov in njihovih pomočnikov. Žal o njih danes zelo malo vemo, saj se je spomin nanje že zdavnaj izgubil; ponekod so ohranjeni zgolj posamezni zaznamki v arhivskih listinah ali v župnijskih matičnih knjigah.

Na nekatere tesarje pa je med ljudmi še vedno zelo živ spomin. Tako se domačini šentviškega konca danes še živo spominjajo tesarjev Aljažev iz Petrušnje vasi. Na Ven-

cljevi domačiji, kjer se je po domače reklo pri Aljaževih, je bila v preteklosti znana tesarska družina. Tesarska obrt se je tam obdržala skozi tri generacije, katerih predstavniki so bili Janez Vencelj (1834-1905), Anton Vencelj st. (1860-1936) in Anton Vencelj ml. (1907-1945). Danes se starejši krajanji še zelo dobro spominjajo predvsem zadnjih dveh. Anton Vencelj st. je bil znan kot izredno dober tesarski mojster. Delal in popravil je skednje, svinjake, kozolce ter ostrejša. Znan je bil kot izredno žilav mož, ki je še na stara leta vodil popravilo ali izdelavo ostrejša na marsikateri cerkvi v šentviški fari. Pri njem se je tesarske obrti izučil tudi mlajši Anton, ki je že s 17 leti začel pomagati očetu. Po očetovi smrti je Anton prevzemal vse več dela, zato si je pomagal z manjšo ekipo sodelavcev. "Aljaževo kompanijo" so pred drugo svetovno vojno sestavljali poleg

Tesarja Anton st. (1860-1936) in Anton ml. (1907-1945), po domače Aljaževa iz Petrušnje vasi.

Antona še: Jože Marinčič, po domače Erjavček iz Bukovice, Alojz Brdajs, po domače Mrgolin z Debelgega hriba, Alojz Medved, po domače Bolfenk z Mrzlega Polja, Prosen, po domače Frlajtov s Kalc pri Sobračah, in Smrekar, po domače Ambrožek iz Sobrač. Občasno so se Antonu pri tesanju pridružili tudi njegovi mlajši bratje Alojz, France in Ignacij.

S smrtjo Antona Vencelja med drugo svetovno vojno je družinska tesarska tradicija pri Aljaževih

počasi zamrla. Na nekdanje tesarsko delo spominjajo stari dokumenti in fotografije, ki jih danes družina Andreja Vencelja še vedno hrani na svojem domu v Petrušnji vasi. O delu Aljaževih "cimermanov" pričajo mnogi kozolci, ki so posejani po šentviški fari. Mnogi od njih so v slabem stanju in potrebni obnove. Prav bi bilo, da bi nekatere poskušali ohraniti tudi našim zanamcem.

Dušan Štepec Dobernik

Stane Gorec - stiški krojač

Zanimive so življenjske zgodbe preprostih, skromnih ljudi. Eno takih bi rad predstavil bralcem Klasje. V sredo, 16. julija 2003, sem se pogovarjal z dolgoletnim stiškim krojačem g. Stanetom Gorcem (r. 1912) iz Ljubljane, ki kljub 91 dopolnjenim letom še šiva in kroji za stiško samostansko skupnost.

Stane Gorec se je rodil 28.4.1912 v Veliki Loki pri Trebnjem na Dolenjskem. Staršema, ki sta imela doma trgovino, gostilno in kmetijo, se je rodilo 17 otrok. Stane je bil 13. po vrsti. Danes sta živi še dve njegovi sestri, stari 93 in 86 let. Oče je bil po poklicu krojač ("žnedar"), dober gospodar in trgovec. Umrli je v nesreči, ko je v 65. letu starosti padel z voza, polnega sena. Življenje številne družine je bilo po očetovi smrti še težje. G. Stane je bil takrat star 13 let. Doma so imeli vedno veliko dela. "Pa smo kljub temu vsi otroci preživeli. Nekateri so dočakali manj, drugi častitljiva leta. Življenje doma je bilo lepo. Rad in z veseljem sem vedno delal. Končal sem dva razreda osnovne šole v domačem kraju. Druge možnosti pa takrat nisem imel. So bili taki časi," je še dodal g. Stane. S 14 leti je šel v vaješki uk k znanemu krojaču Rudolfu Erštetu, kjer se je izučil za krojača. Sedem let je delal na različnih lokacijah (Domžalah, Kašlju in drugod), tudi za takratno firmo Elita. Leta 1933 je bil vpoklican na služenje vojaškega roka v Sinj v Dalmacijo, kjer je 18 mesecev v "brdski artiljeriji" služil kralju Petru II. v Kraljevini Jugoslaviji.

Nato se je zaposlil pri industrijalcu Stanetu Vidmarju, lastniku podjetja Tonosa. Tu je čistil in popravljali stroje ter se učil "štrikarije". Bil je

dober in vesten delavec, nikoli se ni ustrašil nobenega dela. "Z vsemi nadrejenimi sem se dobro razumel in se nikoli nobenega bal," pravi. Nato so ga dali v mojstrski tečaj, ki ga je uspešno končal in 1947 postal "mojster za vzdrževanje strojev" in delovodja. To delo je opravljal vse do upokojitve leta 1968.

Leta 1937 se je g. Stane Gorec poročil z Angelo Tomšič. Rodili so se jima štirje otroci; eden je že pokojni. G. Stane pravi: "V moji družini smo živeli v veliki slogi in ljubezni. V 43-letnem zakonu nisva z ženo nikoli prišla navzkriž. Kar je moje, je tvoje, in kar je tvoje, je moje. Kot v komunizmu. To sem pripovedoval tudi svojim sodelavcem, pa mi niso vedno vsi verjeli!" Na Ježici, kjer živi, je skoraj sam zgradil hišo. Bil je sam svoj mojster.

Žena je zbolela za rakom in v bolnici v Ljubljani leta 1981 umrla. G. Stane pravi, da se je po njeni smrti doma vse porušilo in ni bilo nič več tako kot prej. Ker se je žena zavedala svoje boleznin in posledic, jo je skrbelo za moža. Svetovala mu je, naj bi si po smrti poiskal družico in se poročil. Njemu ta ideja ni bila preveč všeč in je sklenil, da bo šel po njeni smrti v stiški samostan.

V reviji Ognjišče je namreč videl objavo in vabilo za vstop v samostan Stična. Tako je prišel leta 1981 v Stično, kjer so ga hoteli zaposliti na različne načine (delo na vrtu, obnova postelj za DDV). Nato pa ga je pokojni p. Pavel Pavlič povabil v krojačnico, vedač, da je g. Stane krojač. Tam je bil takrat en šivalni stroj in mnogo dela, vsečega na obešalnikih. Naslednji dan je prišel g. opat s prošnjo, naj bi napravil meniški škapulir. Krojač se je začudil: "Kaj pa je to škapulir?" Do takrat ni imel opravka z meniško konfekcijo. Pravi, da je delal prvi habit dva dni. Zdaj naredi tri v enem dnevu. Podobne zahteve so bile tudi za kukulo in tudi za oblačila šolskih sester, ki so živele v Stični.

Stane Gorec ni ostal za stalno v samostanu. Pravi, da zdrži največ tri tedne, čeprav so mu ponujali streho in dom. Prihaja pa že 23 let, vsako leto na željo opata dr. Antona Nadraha. Po potrebi dela tudi na domu, predvsem za župnike, tudi škofa A. Urana. Za lokalnega župnika je naredil na desetine ministrantskih oblačil. Večkrat je popravljali stare mašne plašče in druge kose duhovniške obleke.

Problemov z zdravjem, pravi, da

nima. Vedno je bil kar zdrav, le pred leti je imel probleme s hrbtenico. Pa mu je njegov zdravnik svetoval, naj gre v toplice, kjer mu bo termalna voda koristila. Pravi, da mu najbolj koristi sonce, da se pregreje. Ko gre na morje, je v glavnem na soncu in zelo malo v vodi.

Do svojega 88. leta je sam vozil avto. Zdaj ga v Stično pripelje sin, čigar družina živi na Ježici. Sin ima na domu obrtno orodjarsko delavnico, v kateri izdeluje, poleg pločevinastih sponk, vse mogoče. Tudi on mu pomaga, kolikor more, predvsem s kompletiranjem drobnih izdelkov. G. Stane pravi, da mu nič ne manjka in ničesar ne potrebuje. Izredno skromen je, in če kaj nujnega potrebuje, dobi. In to je za sveče in sv. maše.

Je globoko veren, vsak dan gre na pokopališče in zvečer k maši. "Poleti še gre," pravi, "pozimi pa malo manj." Pravi, da zaradi verskega prepričanja ni imel nikoli težav, tudi med vojno in po njej ne. Vedno je svojo vero javno priznaval in mu v glavnem nadrejeni po službah niso delali problemov. Zanimiv je dogodek na to temo, ko je služboval v Tonosi. Nekega ponedeljka ga v pisarno pokliče direktor in ga vpraša: "Stane, slišim, da si včeraj organiziral romanje na Šmarno goro. Kako to?" Stane mu mirno odvrne: "Kdo pa vam je to povedal?" Direktor: "Ena ženska, saj ni važno, katera!" Stane pravi: "Seveda ni, ko pa je z nami sedela za isto mizo! Sicer pa se vas moja nedeljska opravila nič ne tičejo. To je moje privatno življenje. Če bo v službi kaj narobe, takrat me zaslišujte!" In sta bila zmenjena. Stane pravi, da so ga zaradi poštenosti in odkristosti spoštovali sodelavci in tudi njegovi šefi.

G. Stane Gorec je človek dobre volje, optimist, na življenje gleda izredno pozitivno, z globoko vero v Boga. Pravi, da mu v življenju ni bilo nič hudega. Ko ga sprašujejo, ali bo še prišel v Stično, pravi: "Če bom mogel, bom prišel. Smrti se ne bojim. Kolikor mi bo Bog naložil boleznin in trpljenja, toliko mi bo dal tudi moči, da bom vse to prenašal. Ne bi pa rad, da bi imeli drugi delo z mano," še pove g. Stane in nato se s stiskom rok posloviva. Sicer se pa jutri pri kosilu v samostanski obednici spet vidiva.

Marko Okorn
dokumentalist v Stiškem
verskem muzeju

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE ANTONU HRIBARJU KORINJSKEMU

Na Korinju so 26. junija odkrili spominsko ploščo g. župniku, pesniku Antonu Hribarju, ob 50. obletnici njegove smrti. Vaščani in gasilci so se na slovesnost lepo pripravili in se tako poklonili spomenu na Antona Korinjskega.

Ob 90-letnici gospe Frančiške Kastelic smo z veseljem nazdravile tudi članice Krajevne organizacije Rdečega križa Ivančna Gorica. Visoko obletnico je praznovala pri svoji hčerki Marinki v Ivančni Gorici.

JAVNI POZIV DRUŠTVA UPOKOJENCEV IVANČNA GORICA ŽUPANU

Člani društva upokojencev, zbrani na rednem letnem občnem zboru, smo soglasno sprejeli naslednji javni poziv:

Z obžalovanjem in ogorčenjem ugotavljamo, da že šesto leto, odkar smo dali pisno pobudo za gradnjo doma ostarelih občanov v občini Ivančna Gorica, na tem področju ni bilo storjenega nič. Pri tem ne upoštevamo že pred nami izražene pobude invalidov in krajevnega odbora Rdečega križa. Verjetno je za vas zanemarljiv podatek, da je v občini več kot 2400 občanov, starejših od 65 let, in da smo vsako leto starejši, bolj betežni in vse bolj odvisni od drugih, ki pa, žal, zaradi svojih obveznosti in svojega življenja, ne morejo videti naših potreb. Znan vam je tudi podatek, koliko naših občanov dobi domsko oskrbo, ki je seveda vsa izven občine, zato so obiski svojcev in znancev veliko redkejši, življenje starostnikov pa zaradi tega veliko bolj žalostno in nevzdržno.

Vedeti morate, da se starejši človek lažje sprijazni z odhodom od doma in prilagodi domski oskrbi, če je v domačem okolju, blizu znancev in sorodnikov. Znano vam je tudi dejstvo, da mora občan, ki ni več sposoben, da bi sam skrbel zase, čakati na smrt drugega starostnika, ki je imel srečo in dobil prostor v domu v Grosuplju ali kje drugje, kar se nam zdi najbolj žalostno; še bolj žalostno pa je to, da je čakajočih veliko. V sosednji občini novozgrajeni dom že širijo, v naši pa sploh ne mislite na to, da ga nujno potrebujemo.

Pričakujemo in prosimo, da se zamislite nad tem in z vso odgovornostjo do nas starejših, ki smo veliko prispevali k razvoju in dvigu življenjskega standarda, ne samo z delom, ampak tudi z odrekanjem in požrtvovalnostjo, začnete uresničevati obljube in načrtno pristopite k začetku gradnje doma starejših občanov v občini Ivančna Gorica, ne samo z vnosom v prostorski plan, temveč tudi

z rezervacijo in zbiranjem sredstev v planu in proračunu občine.

Vse to in še marsikaj več bi slišali, če bi se odzvali našemu vabilu na občni zbor. Pričakovali smo vas in upali, da letos ne boste pozabili na nas. Žal se upanje ni izpolnilo, zato smo imenovali delegate našega društva, ki vam bodo posredovali navedeni sklep.

Renata Laznik
Predsednica delovnega predsedstva

MALI OGLAS

Oddamo mačjega mladička. Je črno-bele barve, zelo prijazen in crkljiv, prav nič izbirčen. Zelo vam bo hvaležen, če ga boste vzeli za svojega.

Prosim, pokličite na tel. 031 694 090.

TEŽAK, VENDAR OBETA VEN ZAČETEK NOVEGA ŠOLSKEGA LETA...

se napoveduje to jesen. Konec meseca bo nova osnovna šola slovesno odprta. Obe šoli sta začeli z rednim delom v skladu s šolskim koledarjem že pred uradno otvoritvijo. Da je redno šolsko delo lahko steklo, je bilo treba mnogo naporov, ki jih zmorejo samo prosvetni delavci. Letos so imeli vsi bolj malo dopusta, saj so prizadevno organizirali in izvedli selitev (Bog ve, če tudi na naših ministrstvih minister in njegovi funkcionarji ter uslužbenci med rednim letnim dopustom sodelujejo v igri Selitveni servis, ne da bi bili za to vsaj minimalno plačani). Upajmo, da bodo poplačani vsaj s tem, da bodo oni in njihovi učenci delali v bolj primernih prostorih in ob bolj primernih dnevih in urah.

Ker bo v novih, pa tudi izpraznjenih zgradbah več prostora, jim želimo, da bi se vanje naselili poleg učencev in njihovih učiteljev predvsem ustvarjalnost in vedoželjnost, znanje, ki ga nesebično razdajaš, prijaznost, spoštljiv odnos do sočloveka, mladostni polet in veselje do življenja... Vase zagledana tekmovalnost in za sočloveka gluha surovost pa bosta, upamo, oštali pred vrati, saj zanju ne bo več prostora. V sanjah pa si želimo, da bi ti dve zoprnici in njuni pajdaši zapustili ne le naši dve šoli, ampak naš šolski okoliš in za vedno utonili v najbližji kraški jami.

M. A. FICKO

PRVI KORAKI V VRTEC

Plesni nastop otrok vseh vrtecev VVZ Ivančna Gorica junija 2003

Za večino otrok je vstop v vrtec prvi korak v njim neznan svet zunaj kroga družine. Kako uspešen je otrok pri tem, je odvisno od njega samega, njegove družine, in seveda novega okolja, v katerega se vključuje.

Zato je zelo pomembno sodelovanje, že pred vstopom otroka v vrtec, med vzgojiteljico, pomočnico vzgojiteljice in starši. Vnaprejšnji ogled vrta, spoznavanje z zaposlenimi v vrtecu, informiranje o otrokovih posebnostih, potrebah, vse to pripomore k temu, da ob vstopu v vrtec vzgojiteljica in pomočnica lažje vzpostavita kontakt in prijeten, zaupen ter ljubeč odnos z otrokom.

Starši naj si vzamejo čas za navajanje otroka na vrtec. Prve dni naj puščajo otroka v vrtecu krajši čas, se vključijo v igro z otrokom in njegovimi vrstniki. V tem času se vzpostavljajo medsebojno zaupanje, spoštovanje in strpnost med starši in strokovnimi delavci vrta, kar pomembno prispeva k pridobivanju občutka varnosti pri otroku.

Ob vstopu v vrtec se otrok srečuje z obilico novih vtisov, dogodkov in doživetij.

V novem okolju se srečuje z nez-

nanimi osebami. Prilagoditi se mora novemu ritmu življenja in novim zahtevam. Težave uvajanja v vrtec izginejo, ko otrok sprejme novo okolje in se začne navezovati na vzgojiteljico ali osebo, ki mu v času odsotnosti staršev nudi občutek varnosti in zaščitenosti. Otrok se mora navaditi na bivanje v skupini vrstnikov, s katerimi si mora deliti pozornost odraslih in tudi igrače.

Prijetno in toplo okolje, umirjeno vzdušje, prijazno, vendar dosledno ravnanje vzgojiteljic in pomočnic omogočajo otroku zdrav in harmoničen razvoj.

Pozneje se oblikujejo odnosi v skupini, med otroki. Otrok doživi sprejetost v skupino, občutek vključenosti in pripadnosti (moja skupina, moj vrtec). Ob igri z vrstniki se uči socialnih vlog in spoznava, kako drugi občutijo in razmišljajo. Otroci si najdejo prijatelja, ki ima podobne interese in slog igre, medtem ko spol pri tem ponavadi sploh ni pomemben.

Nekateri otroci imajo pri spoznavanju in razumevanju pravil, ki veljajo v skupini vrstnikov, težave, a jih lahko ob opazovanju vzorcev ravnanja odraslih in vrstnikov v vrtecu

premagajo. Pomembno je, da se z otroki pogovarjamo ter se trudimo, ustvariti pogoje bivanja, ki so jim blizu, čim bolj domači.

Predvsem pa se moramo zavedati, da je vsak otrok nekaj posebnega, s svojimi potrebami, željami in številnimi idejami.

Ljudje, ki delamo z njimi, z njimi tudi živimo. Vanje vlagamo svoje znanje in izkušnje ter jim dajemo občutek varnosti.

Starši pa se morajo zavedati, da ni dovolj, da skrb za otrokov osebnostni in socialni razvoj prepustijo ustanovi - vrtecu, ampak morajo sodelovati, se vključevati v ponujene in organizirane oblike sodelovanja (pogovorne ure, roditeljski sestanki, srečanja, izleti, obiski otrok na domu...)

Vrtec ni dom, tega ima otrok doma. Vrtec je skupina usposobljenih ljudi - od vzgojiteljice, pomočnic vzgojiteljic, kuharic do drugega tehničnega kadra, ki si srčno prizadevajo, da bi bili otroci zadovoljni in bi se med bivanjem v vrtecu dobro počutili.

Jožica Potočnik, namestnica ravnateljice VVZ Vrta Ivančna Gorica

LIVAR

DAN LIVARJA - DAN ODPRTIH VRAT

V Livarju vsako leto septembra praznujemo naš praznik - DAN LIVARJA.

Tudi letos, v soboto, 20. septembra 2003, odpiramo svoja vrata vsem, ki nas želite obiskati.

Pod strokovnim vodstvom si boste med 8. in 12. uro lahko ogledali livarno v Ivančni Gorici in tudi v Črnomlju.

Dobrodošli!

KDOR VESELE PESMI POJE...

V tednu od 30. 6. do 4. 7. 2003 je v Stični velikokrat odmevalo veselo prepevanje mladih, ki so se družili v okviru Oratorija 2003. Prav Kekčevo pesem Kdor vešele pesmi poje je bilo slišati največkrat, saj je bila to v tem tednu njihova himna. Oratorij - dnevi veselja, razgibanosti, pesmi, igre in krščanskega življenja - je združil kar 150 mladih od četrtega leta dalje, ki so sodelovali s takim veseljem, da je bilo le-to kar nalezljivo. Enkratno je bilo videti veliko skupino mladih, ki jih je bil en sam smeh in veselje.

Priprava na teden dni trajajoči program zahteva veliko dela. Zato se v imenu staršev, katerih otroci so uživali v njihovi družbi, zahvaljujem mladinskim animatorjem, da so oratorij pripravili in da jim je bilo to v veselje. Uspelo jim je. V tem tednu je bilo žalostno edino to, da je bilo konec oratorija.

Hvala tudi p. Janezu in p. Maksimiljanu ter sponzorjem in vsem ostalim, ki ste pripomogli k izvedbi Oratorija 2003.

Nika Perpar

TO ZMOREJO SAMO KRŠKI ANIMATORJI!

Ali ste se že kdaj znašli pred dilemo, kako do sitega nahraniti sedem ješčih mladih ljudi? Krški animatorji so postavili svojevrsten rekord, ko so v treh dneh za dosego tega cilja porabili natančno 8.618 tolarjev. Za to sta poskrbela naša dva super kuharja Damjan in Rok, ki sta nas ob vsem tem zredila kar za nekaj kilogramov, čeprav je imel krompir kosti, puding ošpice in paradižnik vročino. Kdor bi o podvigu želel vedeti več, naj se obrne na krške animatorje, pa bo volk sit in koza cela.

Krški animatorji

KOSOVNI ODVOZ IN ODVOZ NEVARNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV

Javno komunalno podjetje Grosuplje obvešča občane občine Ivančna Gorica, da bo v jesenskem času odvažalo kosovne in nevarne odpadke iz gospodinjstev po naslednjem vrstnem redu:

Načrt kosovnega odvoza:

Sreda	1.10.2003	KS Ambrus in KS Zagradec, naselji Korinj in Laze nad Krko.
Četrtek	2.10.2003	KS Krka, KS Muljava
Petek	3.10.2003	KS Dob, KS Temenica, KS Sobrače
Ponedeljek	6.10.2003	KS Šentvid- naselje in okolica
Torek	7.10.2003	KS Stična, KS Metnaj
Sreda	8.10.2003	KS Ivančna Gorica-okolica
Četrtek	9.10.2003	KS Ivančna Gorica - naselje
Petek	10.10.2003	KS Višnja Gora

Med kosovne odpadke spadajo pohištvo, sanitarni elementi, gospodinjstvi aparati in drugi kosovni predmeti iz gospodinjstev.

Kosovne odpadke je treba primerno zložiti, povezati oz. zapakirati ter jih na dan odvoza do 7. ure zjutraj odložiti pri zabojnikih, kjer običajno pobiramo odpadke.

Načrt zbiranja nevarnih odpadkov:

	DATUM	NASELJE	STOJNO MESTO	ČAS ZBIRANJA
petek	24.10.2003	Ambrus	Parkirišče pred družbenim domom	14.00 - 15.30
petek	24.10.2003	Zagradec	Parkirišče pri trgovini KZ	16.00 - 17.30
petek	24.10.2003	Krka	Parkirišče pri gostilni Nace	18.00 - 19.30
sobota	25.10.2003	Ivančna Gorica	Parkirišče pri Zdav. domu	8.00 - 10.00
sobota	25.10.2003	Šentvid pri Stični	Parkirišče pri trgovini Vele	10.30 - 12.00
sobota	25.10.2003	Stična	Parkirišče pri samostanu	12.30 - 14.00
sobota	25.10.2003	Muljava	Parkirišče pred kulturnim domom	14.30 - 16.00
sobota	25.10.2003	Višnja Gora	Parkirišče pri Cestnem podjetju	16.30 - 18.00

Med nevarne odpadke spadajo topila, kisline, barve, laki, olje in maščobe, detergenti, zdravila, baterije, akumulatorji, fluorescentne cevi in drugi živosrebrni odpadki, prazne tlačne posode, fotokemikalije, pesticidi in podobno. Proti plačilu pa bomo sprejemali tudi manjše količine nevarnih odpadkov od podjetnikov.

Oktobra bomo pri gospodinjstvih v naselju Ivančna Gorica začeli z uvajanjem ločenega zbiranja organskih odpadkov. V ta namen bomo vsakemu gospodinjstvu razdelili zelene zabojnike z navodili, kako ravnati z organskimi odpadki.

Naša prihodnost je čisto okolje!

Javno komunalno podjetje Grosuplje

NOVA ODPRTOST KNJIŽNICE V IVANČNI GORICI

Od 1. septembra dalje začnemo z novim urnikom odprtosti knjižnice v Ivančni Gorici, in sicer:

PON., TOR., SRE., PET. od 9. do 19. ure
ČET. od 9. do 14. ure

KRAJEVNE KNJIŽNICE

Ponovno so odprte tudi krajevne knjižnice. ČETRTOVKOVI POPOLDNEVI so namenjeni njihovi odprtosti, in sicer:

Višnja Gora: od 13. do 15. ure

Šentvid: od 16. do 18. ure

Krka: od 16. do 18. ure

Enota Ivančna Gorica
Cesta II. Grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica
tel. št.: 787 81 21
sikivanena@gro.sik.si

Krajevne knjižnice
Krka: 780 20 91
Višnja Gora: 788 45 88
Šentvid: 051 236 436

Podaljševanje gradiva preko navadnega telefona: 01 563 49 24

Uporaba bibliofona preko mobilnega telefona: 031 90 90 24

Iskanje, podaljševanje in rezervacija gradiva preko interneta: <http://cobiss.izum.si>

OGLEJTE SI LIKOVNO RAZSTAVO DAMJANA ROGLJA

V knjižnici v Ivančni Gorici si lahko v času odprtosti vsak dan v septembru ogledate likovno razstavo domačina Damjana Roglja iz Vira pri Stični. Razstava je posvečena evropskemu mednarodnemu letu invalidov.

Vljudno vabljeni!

IZ KNJIŽNICE

V knjižnici so od 14. do 25. julija potekale Počitnice v knjižnici. Gre za dejavnosti, ki so povezane z leposlovno in poučno knjigo. Tako so otroci lahko gledali uprizorjene pravljice, se igrali z besedami, izdelovali pravljčnega zmaja, se srečali z zobozdravnico, gozdarjem, kuharjem, slavistko (Vsem iskrena hvala!); skratka - se zabavali in učili. Večinoma je bilo mogoče izkoristiti sončne dni in so dejavnosti potekale zunaj, za knjižnico. Vsak dan nas je obiskalo tudi do 30 počitniških otrok, v štirinajstih dneh pa je bilo več kot dvesto obiskov. Kot so znali povedati, so bile te dejavnosti nekaterim to celo nadomestilo za morje. Kot moderatorji so sodelovali starejši mladinci. Še posebej se zahvaljujemo Luku Radiču, Romani Skubic, Petri Peterlin in Maji Radoš, kot pa so povedali, so tudi sami na ta način koristno in hkrati lepo preživljali svoje počitnice.

Predvsem odrasli so ob prireditvah zopet glasno izražali potrebo po prostorih, kjer bi se lahko srečevale vse generacije, kjer bi si pridobivali znanje in preživljali prosti čas. Knjižnica je ob bližajoči se peti obletnici obstoja res že odločno pretesna, tako za gradivo kot za obiskovalce.

EPIGRAMI IZ DOMA STAREJŠIH OBČANOV GROSUPLJE

Naš informator DSO

Shujšal naš je informator,
tudi lep ni več tako.
Je stopila mu pod mizo
oh - finančna kriza - na nogó.

Nič več pesmic, ne več smešnic
in pogovorov ne več:
le o sklepih, o boleznih:
starost, starost, huda reč!

Kuharicam DSO

Oj, zelena ti solata,
ki si lepša kakor prata,
pridi k nam vsak dan na krožnik,
saj že zdavnaj bil je rožnik.

Vsi bojimo se te pese:
nam se roka vsem že trese,
pordečimo prt, servieto
in še madež na obleko.

Tat

Ljubi tat,
ne se bat:
vse sladkorčke sem ti skrila,
da ne bo še večja sila.
Pridi raje na obisk,
to pove nam roke stisk.

Kadilcem

Lepo je bilo v starih časih,
ko dim je lezel prav počasi
skoz' dimnike v vsaki vasi.
Postali smo moderni, zviti:
na vratih list vam prepove kaditi,
a vi prav vzišeno strmite
v naš javni prostor - in kadite.

Mihaela Jarc - Zajc

VARNOST OTROK NA PRVEM MESTU

V ponedeljek, 25. avgusta, je bila v občinskih prostorih 11. seja Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Glede na to, da se je približeval prvi šolski dan, je bilo treba doreči vse organizacijske zadeve, vključno s postavitvijo transparentov, tabel in znakov, ki naj bi opozarjali voznike na previdnejšo in predvsem strpnjejšo vožnjo. Aktivnosti med policijo, šolo in zvezo šoferjev so usklajene, na kritična mesta so razporedili ljudi v uniformah, ki so še dodatno poskrbeli za varnost otrok na poti v šolo.

VOZITE PREVIDNO!

NP

REFERENDUM O OBRATOVALNEM ČASU TRGOVIN 21. 9. 2003

Državni zbor RS je razpisal predhodni zakonodajni referendum v zvezi s predlogom zakona o spremembi Zakona o trgovini, ki bo 21. septembra 2003. Referendum izvajajo organi, ki vodijo volitve v Državni zbor, to je Republiška volilna komisija, volilne komisije volilnih enot in Okrajne volilne komisije. Glasovanje na voliščih in ugotavljanje izida glasovanja na voliščih vodijo volilni odbori.

Za referendum bo izvedeno:

- **PREDČASNO GLASOVANJE** na sedežu Okrajne volilne komisije v Grosupljem, Kolodvorska c. 2: 16., 17. in 18. septembra 2003 od 9. do 17. ure.

- **GLASOVANJE V REPUBLIKI SLOVENIJI PO POŠTI** za osebe, ki bodo 21. 9. 2003

- v bolnišnici ali zdravilišču,
- v domu za starejše občane, pa nimajo stalnega prebivališča v domu,
- na služenju vojaškega roka,
- na prestajanju kazni zapora ali v priporu,

če bodo najpozneje do 14. 9. 2003 vložile zahtevo za glasovanje pri Okrajni volilni komisiji Grosuplje

- **GLASOVANJE PO POŠTI IZ TUJINE IN NA DIPLOMATSKO-KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTVIH REPUBLIKE SLOVENIJE**

Državljeni republike Slovenije, ki imajo stalno prebivališče v tujini in želijo glasovati po pošti ali na volišču na območju RS, morajo to sporočiti Republiški volilni komisiji najpozneje do 6. septembra 2003. Državljeni, ki imajo stalno prebivališče na območju RS in bodo 21. 9. 2003 začasno v tujini, lahko glasujejo na volišču na Diplomatsko-konzularnem predstavništvu ali po pošti, vendar morajo to namero sporočiti najkasneje do 6. septembra 2003 Republiški volilni komisiji.

- **GLASOVANJE NA DOMU** 21. 9. 2003 za osebe, ki se zaradi bolezni ne morejo zglasiti na volišču, če bodo najpozneje v četrtek, 18. 9. 2003 sporočile Okrajni volilni komisiji, da želijo glasovati na domu (tel. št. 7810-917, 7810-910).

REFERENDUMSKO VPRAŠANJE:

"Ali ste za to, da se v predlogu zakona o spremembi zakona o trgovini določi, da so prodajalne za nujne življenjske artikle odprte največ do 10 nedelj v letu, razen bencinskih servisov, prodajaln v bolnišnicah, hotelih, na letališčih, mejnih prehodih ter železniških in avtobusnih postajah, z omejeno površino, ki so lahko odprte brez omejitev?"

Volivec glasuje tako, da obkroži besedo "ZA" ali besedo "PROTI".

Pravico glasovati na referendumu imajo državljani Republike Slovenije, ki imajo pravico voliti v Državni zbor.

Osebe, za katere je z odločbo pristojnega sodišča podaljšana roditeljska pravica čez njihovo polnoletnost, ker zaradi telesne prizadetosti ne morejo skrbeti zase, za svoje koristi in pravice, imajo pravico glasovati na referendumih (sklep Ustavnega sodišča št. U-I-417/02, Uradni list RS, št. 11/03).

Andrej Struna, tajnik OVK

Republika Slovenija
OKRAJNA VOLILNA KOMISIJA GROSUPLJE
4. volilna enota, 3. volilni okraj

Številka: 09-2/2003
Datum: 21. 8. 2003

Na podlagi določb 41. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 15/94, 13/95 - odločba US, 38/96, 43/96 - odločba US, 59/2001, 11/2003 - odločba US in 48/2003 - odločba US) in Odloka o razpisu predhodnega zakonodajnega referenduma v zvezi s predlogom Zakona o spremembi zakona o trgovini (Uradni list RS, št. 72/03) je Okrajna volilna komisija Grosuplje sprejela

SKLEP O DOLOČITVI VOLIŠČ IN NJIHOVIH OBMOČIJ ZA IZVEDBO

I.

Za izvedbo predhodnega zakonodajnega referenduma v zvezi s predlogom Zakona o spremembi zakona o trgovini, ki bo 21. 9. 2003 je Okrajna volilna komisija Grosuplje na seji 21. 8. 2003 določila naslednja volišča in njihova območja:

zap. št.	oznaka volišča	ime volišča	sedež volišča	območje volišča
1.	403001	ZGRADBA OBČINE DOBREPOLJE	Videm 35, Videm-Dobrepolje	Videm, Podgorica, Mala vas, Podpeč, Bruhanja vas, Podgora
2.	403003	GASILSKI DOM ZDENSKA VAS	Zdenska vas 59	Zdenska vas
3.	403004	GASILSKI DOM HOČEVJE	Hočevje 19	Hočevje
4.	403005	GASILSKI DOM ZAGORICA	Zagorica 36 a	Zagorica
5.	403006	PREDSTRUGE – VAŠKI PROSTOR V GOZDARSKEM DOMU	Predstruge 60	Predstruge, Vodice, Cesta
6.	403007	GASILSKI DOM KOMPOLJE	Kompolje 60	Kompolje
7.	403008	OSNOVNA ŠOLA PONIKVE	Ponikve 38	Ponikve (razen hišnih od št. 75 do 86)
8.	403009	DVZ PONIKVE	Ponikve 76	Ponikve – hišne od št. 75 do 86
9.	403010	DRUŽBENI DOM TABORSKA C. I.	Taborska c. 3, Grosuplje	Stranska pot I/1A, 1B, 1C, 1D, Pod gozdom c. I. do VIII, Stritarjeva c.
10.	403011	DRUŽBENI DOM TABORSKA C. II.	Taborska c. 3, Grosuplje	Brezje pri Grosupljem, Brvace, Adamičeva c. od št. 1 do 15, Kadunčeva c., Kolodvorska c., Levstikova c., Partizanska c. od št. 4 do 16 (desna stran), Taborska c. od št. 1 do 24, razen 17, 19, 21 in 2, Trubarjeva c. od št. 1 do 14 (razen 13)
11.	403012	OSNOVNA ŠOLA LOUISA ADAMIČA	Tovarniška 14, Grosuplje	Adamičeva c. od št. 24A do 40, Cesta na Krko, Hribska pot, Jurčičeva c. I– III, Jurčičeva pot, Partizanska c. od št. 18 do 39 (razen 19 in 21), Pod hribom c. I– III, Prečna pot. Od št. 1 do 11 (leva stran), Pri nadvozu, Rožna dolina, Taborska c. 17, 19, 21, 23 in od 25 dalje, Tovarniška c., Trubarjeva c. od št. 13 do 17 (razen 14), Veselova c. I– III, Jakhlova c., Obrtniška c., Župančičeva c., Kovačičeva c., Kersnikova c., Gasilska c.
12.	403013	STARA OSNOVNA ŠOLA	Adamičeva cesta 29, Grosuplje	Adamičeva c. od št. 16 do 24 in neparne št. od 25 do 57, Brinje c. I in II, Ljubljanska c. od št. 1 do 50 (razen 49), Ob Grosupeljščici 1, 1A, 2, 4, 6, 6A, 8, 8A in 19, Partizanska c. od št. 1 do 21 (neparne št.), Prečna pot od št. 2 do 12 (parne št.), Pri mostu, Stranska pot I–III (razen Stranska pot 1A, 1B, 1C in 1D), Za gasilskim domom, Murnova c., Ulica Ane Galetove, Kajuhov dvor, Metelkov dvor, Valvazorjev dvor, Preska, Bevkova c., Slomškova ulica
13.	403014	DOM OBRTRNIKOV GROSUPLJE	Ob Grosupeljščici 1 B, Grosuplje	Ljubljanska c. od št. 43 do 67 (razen št. 50), Ob Grosupeljščici 1 B in od št. 3 do 28 (razen 6, 6A in 8), Perovo, Jerova vas, Erjavčeva c., Hribarjeva c., Kozakova c., Kozinova c., Prešernova c., Rodetova c., Seliškarjeva c., Šuligojeva c., Vodnikova c., C. Cankarjeve brigade, Hrastje pri Grosupljem, Pod jelšami, Maistrova ulica
14.	403015	ČEBELARSKI DOM SPODNJE BLATO	Spodnje Blato 20 a	Spodnje Blato, Spodnje Duplice, Gatina, Praproče pri Grosupljem
15.	403016	GASILSKI DOM VELIKA ILOVA GORA	Velika Ilova Gora 10 a	Mala Ilova Gora, Velika Ilova Gora, Gabrje pri Ilovi Gori
16.	403017	GASILSKI DOM VELIKO MLAČEVO	Veliko Mlačevo 6 a	Veliko Mlačevo, Malo Mlačevo
17.	403018	GASILSKI DOM ZAGRADEC/GROS.	Zagradec pri Grosupljem 33	Zagradec pri Grosupljem, Lobček
18.	403019	AHLIN JOŽE VELIKA STARA VAS	Velika Stara vas 4	Velika Stara vas, Mala Stara vas, Dobje, Gradišče, Dole pri Polici
19.	403020	OSNOVNA ŠOLA POLICA	Polica 37	Polica, Blečji Vrh, Kožljevec, Peč, Zgornje Duplice, Dolenja vas pri Polici, Gorenja vas pri Polici, Mali Konec, Troščine

20.	403021	DRUŽBENI DOM RAČNA	Velika Račna 24 b	Velika Račna, Predole, Mala Račna, Čušperk
21.	403022	ZADRUŽNI DOM SP.SLIVNICA	Spodnja Slivnica 16	Spodnja Slivnica
22.	403023	GASILSKI DOM ŠKOCJAN	Škocjan 1	Škocjan, Male Lipljene, Velike Lipljene, Železnica, Medvedica od št. 10 do 20, razen 13 in 17, Rožnik
23.	403024	GASILSKI DOM PONOVA VAS	Ponova vas 27	Ponova vas, Cerovo
24.	403025	OSNOVNA ŠOLA ŠT.JURIJ	Št. Jurij 10	Št. Jurij, Mala vas, Udje, Vino, Bičje, Podgorica pri Podtaboru, Pece, Vrbičje, Gornji Rogatec, Medvedica od št. 1 do 9
25.	403026	ZADRUŽNI DOM ŽALNA	Žalna 42	Žalna, Plešivica pri Žalni
26.	403027	GASILSKI DOM VELIKA LOKA	Velika Loka 2	Velika Loka, Mala Loka pri Višnji Gori
27.	403028	GASILSKI DOM LUČE	Luče 22 a	Luče
28.	403029	OSNOVNA ŠOLA ŠMARJE-SAP I.	Šmarje - Sap, Ljubljanska c. 49	Ljubljanska c. od 1 do 19, razen št. 18, Nad predorom, Rimska c., Mali Vrh pri Šmarju, Veliki Vrh pri Šmarju, Gajničje, Tlake
29.	403030	OSNOVNA ŠOLA ŠMARJE-SAP II.	Šmarje - Sap, Ljubljanska c. 49	Aškerčeva c. 20,22,24, 26,28,29,30,32 in 34, Gregorčičeva c., Jurčičeva c., Lahova c., Ljubljanska c. od št. 18 do 56 (razen 19 in 58), Murmova c., Partizanska c. od št. 4 do 20A, Pokopališka c., Šuligojeva c., Trdinova c., Huda Polica
30.	403031	OSNOVNA ŠOLA ŠMARJE-SAP III.	Šmarje - Sap, Ljubljanska c. 49	Adamičeva c., Aškerčeva c. od št. 1 do 19, Jakhlova c., Kračmanova c., Lipoglavka c., Ljubljanska c. 58 do 127, Partizanska c. od št. 1 do 5, Trubarjeva c., Paradišče, Podgorica pri Šmarju, Cikava, Sela pri Šmarju, Zgornja Slivnica
31.	403032	KULTURNI DOM IVANČNA GORICA I	Sokolska ul. 4, Ivančna Gorica	Ivančna Gorica
32.	403033	KULTURNI DOM IVANČNA GORICA II	Sokolska ul. 4, Ivančna Gorica	Mrzlo Polje, Mleščevo, Škrjanče, Gorenja vas, Veliko Črnelo, Malo Črnelo, Vrhpolje pri Šentvidu, Malo Hudo, Stranska vas ob Višnjici, Spodnja Draga
33.	403034	KULTURNI DOM MULJAVA	Muljava 20	Muljava, Potok pri Muljavi, Oslica, Leščevje, Mevce, Velike Kopolje, Male Kopolje, Bojanji vrh, Velike Vrhe, Male Vrhe, Sušica, Trebež
34.	403035	KULTURNI DOM STIČNA	Stična 11	Stična, Gabrje pri Stični, Mala Dobrava, Vir pri Stični
35.	403036	GASILSKI DOM METNAJ	Metnaj 2	Metnaj, Mala Goričica, Poljane pri Stični, Planina, Osredok nad Stično, Debeče, Obolno, Mekinje nad Stično, Dobrava pri Stični, Pristava nad Stično
36.	403037	MESTNA HIŠA VIŠNJA GORA	Višnja Gora, Mestni trg 21	Višnja Gora, Stari trg, Dedni Dol, Peščenik, Podsmreka, Polje pri Višnji Gori, Spodnje Brezovo, Velika Dobrava, Zgornja Draga
37.	403038	GASILSKI DOM KRIŠKA VAS	Kriška vas 10	Kriška vas, Pristava pri Višnji Gori, Nova vas, Zavrtače
38.	403039	LOVSKI DOM VRH/VIŠNJI GORI	Vrh pri Višnji Gori 38	Vrh pri Višnji Gori, Leskovec, Gorenje Brezovo, Kamno Brdo, Sela pri Višnji Gori
39.	403040	KULTURNI DOM ŠENTVID I.	Šentvid pri Stični 70	Šentvid pri Stični, Pristavlja vas, Griže, Petrušnja vas
40.	403041	KULTURNI DOM ŠENTVID II.	Šentvid pri Stični 70	Velike Češnjice, Male Češnjice, Veliki Kal, Mali Kal, Šentpavel na Dolenjskem, Zaboršt pri Šentvidu, Glogovica, Velike Pece, Artiža vas, Radohova vas, Grm, Selo pri Radohovi vasi
41.	403043	GASILSKI DOM DOB	Dob 8	Dob pri Šentvidu, Breg pri Dobu, Pokojnica, Škoflje, Boga vas, Podboršt, Sela pri Dobu, Rdeči Kal, Sad, Male Pece
42.	403044	GASILSKI DOM HRASTOV DOL	Hrastov Dol 20	Hrastov Dol, Trnovica, Lučarjev Kal
43.	403045	DOM KRAJANOV TEMENICA	Temenica 2 A	Temenica, Čagošče, Dolenja vas pri Temenici, Praproče pri Temenici, Pungert, Videm pri Temenici, Bukovica, Šentjurje, Bratnice, Breg pri Temenici, Male Dole pri Temenici, Velike Dole pri Temenici
44.	403046	KULTURNI DOM AMBRUS	Ambrus 33	Ambrus, Kamni Vrh, Kal, Primča vas, Višnje, Bakrc, Brezovi Dol
45.	403047	GASILSKI DOM ZAGRADEC	Zagradec 11	Zagradec, Fužina, Malo Globoko, Male Rebrce, Velike Rebrce, Breg pri Zagradcu, Grintovec, Dečja vas, Kuželjevec, Češnjice pri Zagradcu, Tolčane, Valična vas, Marinča vas, Veliko Globoko, Gabrovka pri Zagradcu, Kitni Vrh
46.	403048	DRUŽBENI CENTER KRKA	Krka 1 d	Krka, Gradiček, Ravni Dol, Podbukovje, Laze nad Krko, Veliki Korinj, Mali Korinj, Krška vas, Znojile pri Krki, Trebnja Gorica, Gabrovčec, Velike Lese, Male Lese

Franc Krivic, univ. dipl. prav.
PREDSEDNIK
OKRAJNE VOLILNE KOMISIJE GROSUPLJE

SPRIČEVALO ZA KLASJE

Ker je ravno čas, ko ima večina še vedno zaključene šolske ocene, smo se odločili, da vam pri Klasju še enkrat ponudimo možnost ocenjevanja. Našteto ocenite z ocenami od ena do pet, izrežite in ocene - spričevalo pošljite na naslov uredništva časopisa Klasje, Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica. Lahko jih pošljete tudi po internetu klasje.casopis@siol.net. Tri izzrebance bomo jeseni nagradili. Ocene bodo tudi iztočnica za razmišljanje novemu uredniškemu odboru.

Iz Jernejeve malhe: _____

Poročila z občinskih sej: _____

Svetniški odgovori na Klasjeva vprašanja: _____

Uvodnik: _____

Kmetijstvo: _____

Od fušarja do obrtnika: _____

Kultura: _____

Letna priloga Klasek: _____

Šport: _____

Gospodinjstva stran: _____

Siva stran: _____

Severna stran: _____

Križanka/Humor: _____

Preglednost: _____

Izčrpnost: _____

Izgled: _____

Objektivnost: _____

Izvirnost: _____

Neopravičeni izostanki: _____

Napišite še svoje predloge o časopisu. Kaj mu manjka, kaj bi spremenili itd.

ELEKTROPROM d.o.o.

Loke 22, 1412 Kisovec, tel. 03/56 57 150, fax 03/56 71 488
Trgovina Makro, tel. 03/56 71 234, fax 03/56 71 140
Proizvodnja TIV, tel. 03/56 74 001, fax 03/56 74 099

Dejavnosti, ki jih opravljamo:

- elektroinstalacije
- projektiranje za področje strojnih in elektro instalacij
- centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- kabelsko komunikacijski sistemi
- lokalna televizija ETV
- tiskana vezja
- grafitne ščetke
- trgovina
- bar »Sedmica«
- delovni stroji in nizke gradnje

www.elektroprom.si

www.mitrade.si

041 890-500

v Ivančni Gorici

070 787-047

MOBI CENTER

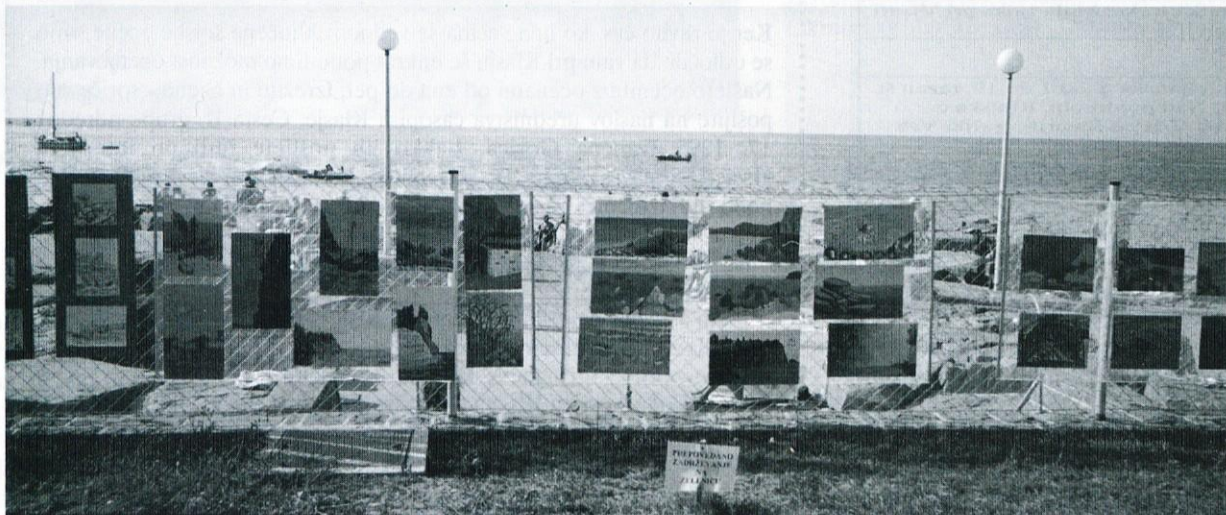
Cesta II. grupe odredov 32, 1295 Ivančna Gorica

- GSM aparati
- naročniška razmerja
- predplačniški paketi
- servis GSM aparatov
- dodatna oprema za GSM (baterije, torbice, ohišja, slušalke...)
- rezervni deli
- dodatna oprema **Koracell®**

USTVARJALNE POČITNICE V FIESI

PRVI TEDEN V AVGUSTU JE TRIDESET MLADIH PREŽIVELO DELOVNE, USTVARJALNE IN NADVSE VESELE POČITNICE NA SLOVENSKE OBALI V FIESI, KI JIH JE ORGANIZIRALO KULTURNO DRUŠTVO LIKOVNIKOV FERDA VESELA IZ ŠENTVIDA PRI STIČNI. NEKATERI SO SE POLETNIH LIKOVNIH DELAVNIC UDELEŽILI ŽE TRETJIČ.

Ponedeljek, 4. avgust: toplo poletno jutro, kakor večina v letošnjih poletnih mesecih. Za skupino mladih iz Šentvida, Višnje Gore, Temenice, Stične, Doba, Ivančne Gorice in od drugod pa je bilo to jutro nekaj posebnega. Na ta dan smo odšli na likovne počitnice v Dom Breženka v Fiesi. Tja odhajajo že tretje leto mladi likovniki, ki tudi med šolskim letom pridno pridobivajo likovno znanje v prostorih likovne galerije pod vodstvom strokovno usposobljenih mentorjev za risarsko-slikarske tehnike in kiparstvo. Letos je bila skupina najštevilnejša; nekaj razočaranih je moralo ostati doma in bodo imeli morda prihodnje leto več sreče.

Pomahali smo staršem in prijateljem in avtobus je krenil morju naproti.

V domu Breženka smo že pred leti našli odlično delovno okolje in vse pogoje za zdravo in športno življenje. Pri delu sta nas vodila likovna mentorja Jelka Rojec, profesorica likovne umetnosti, in akademski kipar mag. Ljubomir Zidar. Medicinska sestra Tanja Lušina je bila z nami, da je pomagala, če je kaj bolelo, A. O. Novak pa je poskrbel na obali, da smo včasih le prišli iz letos res toplega morja in varno plavali.

Začeli smo z delovnim dogovorom in vsako dopoldne do kosila trdo delali.

Po pripravljenem programu smo se lotili slikanja z akrilnimi barvami in kiparjenja. Od osnutkov v risbi do končnih izdelkov smo obravnavali enak motiv, ki je tako dobil več podob. Nastalo je veliko likovnih del, ki smo jih zadnji dan razstavili kar na obali. V dogovoru s hotelom Barbara smo pripravili priložnostno razstavo na ograji kopališča. Odločitev je bila prava: razstavo si je ogledalo veliko obiskovalcev in bili smo ponosni na svoje delo.

Pa nismo samo delali, tudi veselili in zabavali smo se. Ob večerih smo odhajali v bližnji Piran. Prof. Dušan Štepec nam je pomagal, da smo spoznali tudi njegovo zgodovino, podali smo se v Pomorski muzej in zvedeli veliko novega tudi o Sloveniji kot pomorski državi. Kot se za mlade likovnike spodobi, smo si v Obalni galeriji v Piranu ogledali razstavo našega slikarja Vladimirja Makuca in morda tudi tam dobili nove ideje za delo.

Pogumno smo se lotili tudi čolnarjenja. S čolni na 12 vesel smo se pogнали v valove in odveslali do solin pri

Strunjanu in nazaj. Primerno smo se seveda opremlili, Dačko pa nam je dal osnovne napotke za to večino. Zmagali smo VSI.

Pred nami je jesen in začetek novega šolskega leta. Z lepimi spomini ga bomo začeli z veliko dobre volje in tako, da bomo na prvi šolski dan v avli Osnovne šole Ferda Vesela pripravili razstavo likovnih del, ki so nastala v prvem avustovskem tednu na likovnih počitnicah... in ob tem morda že razmišljali o prihodnjem poletju.

Udeleženci poletne likovne delavnice

ODMEV NA ČLANEK - KLASJE, JUNIJ 2003, stran 3

V našem društvu smo bili zelo veseli vprašanja, ki ga je občinski svetnik postavilo Klasje. Tudi mi se podobno sprašujemo že nekaj let. Pa ne samo to: lotili smo se tudi dela. Vsem gospem in gospodom svetnikom bi zato radi predstavili nekaj ugotovitev in postavili nekaj vprašanj.

Društvo likovnikov že več let organizira likovne delavnice za mlade med šolskim letom pa tudi med počitnicami. Vsakokrat, ko zaključimo vsebinski sklop, pripravimo tudi razstavo v Likovni galeriji v Šentvidu. Vedno povabimo tudi vodstvo naše občine, večkrat tudi svetnike, odziv pa je skromen.

Ker gre v omenjenem članku predvsem za počitniški čas in ker ste bralce pravzaprav povabili k sodelovanju, dovolite, da na kratko predstavimo naše počitniške programe.

Združujemo torej mlade, ki imajo posebno veselje do ustvarjanja na likovnem področju; ugotavljamo tudi njihove sposobnosti in nadarjenost. Likovne delavnice vodijo strokovno usposobljeni mentorji: profesorica likovne umetnosti, akademski kipar in študenta visoke šole za likovno umetnost. Počitniško likovno delavnico, ki letos obsega slikarski in kiparski del, že tretje leto pripravljamo v centru za šolske in občinske dejavnosti Breženka v Fiesi in je vedno vsebinsko nadaljevanje in dopolnjevanje dela, ki smo ga v društvu opravili med šolskim letom. Seveda organizirano preživimo tudi prosti čas: ogledamo si likovne galerije v bližnjem Piranu, Izoli, Kopru in drugje, obiščemo muzeje, čolnarimo in se tudi naučimo plavati.

Menimo, da je naš program vsebinsko zelo bogat, mladi in njihovi starši zadovoljni, vse skupaj pa nima nobene podpore iz okolja, v katerem delujete, spoštovane svetnice in svetniki. Naši mentorji so v treh letih opravili več kot 320 pedagoških ur, večino brez plačila. Za material in pripomočke je poskrbelo društvo s svojim sredstvi, ki jih ustvarimo, del stroškov prispevajo starši, le 200.000 tolarjev je za opravljeno počitniško dejavnost v treh letih prispeval Republiški javni sklad za kulturne dejavnosti. Tako ustvarjalne počitnice ob morju omogočamo tudi mladim, ki sicer sploh ne odhajajo več na počitnice. Z našo predhodno raziskavo smo namreč ugotovili, da kar nekaj udeležencev izhaja iz socialno šibkejših družin, družin z enim zaposlenim, enostarševskih družin in podobno.

Torej tako! Mi delamo in dane so vse možnosti, da resnično podprete naše ideje, naše delo in rezultate, le oglasite se kdaj pri nas, ko vas vljudno povabimo. Tudi tokrat vas vse skupaj vabimo: razstava ob zaključku likovnih delavnic jesen 2002 - pomlad 2003 je še vedno postavljena v Likovni galeriji. Kar nekaj svetnic in svetnikov je izrazilo podporo ideji, da se mladim omogoči polno in bogato preživljanje prostega časa. Smo za to! Že dolgo! Če ste resnično tudi vi, če so bile vaše izjave iskrene, bi nam pa morda lahko pomagali?

Za letošnjo delavnico v avgustu še vedno iščemo možnost najcenejšega, a varnega prevoza za 25 mladih do Fiese, saj za to še nismo uspeli zagotoviti sredstev.

Veseli bomo, če se boste odzvali na našo konkretno prošnjo, veseli bomo, če boste prišli pogledat, česa smo se naučili in kaj smo ustvarili.

Pismo smo poslali vsem svetniškim skupinam, občini, Javnemu skladu za kulturne dejavnosti Ivančna Gorica in uredništvu časopisa Klasje.

Kontaktna oseba: Antonija Novak, Šentvid pri Stični, tel. 01 7885-150; oglasi se telefonska tajnica, ki ji lahko zaupate kratko sporočilo.

Antonija Novak
Kulturno društvo likovnikov Ferda Vesela

NEZGODA TEMNOPOLTEGA VETERINARJA V SLOVENIJI

Nekateri študentje veterinarske medicine, ki so prihajali študirat k nam iz Afrike, so želeli po diplomi ostati kako leto ali dve pri nas, da si pridobijo čim več praktičnih izkušenj terenskega veterinarja.

Tako je simpatični Žilbert iz Sudana našel volontersko mesto terenskega veterinarja nekje na Dolenjskem. V začetku je obiskoval paciente in obdeloval posamezne primere v spremstvu starejšega, izkušenega veterinarja, pozneje pa je že sam odhajal na teren. Dali so mu star 250-kubični motor in ga opozorili, da zavore bolj slabo prijemljejo, vendar Žilberta to ni motilo, ker je rad hitro vozil.

Nekega lepega dne je tako naš

veterinar pridrvel po prašni makadamski cesti v neko vas in že pri prvi hiši ni zvozil ovinka, ker zavora ni dovolj prijela. Čelno se je zaletel v vhodna vrata hiše tik ob cesti, jih razkral na dvoje in z glavo naprej priletel v nasprotni zid v veži. Ob udarcu v vrata je strahovito počilo, od zaviranja in od zavijanja na makadamskem cestišču se je kadilo in Žilbert je nezavesten obležal ob steni, v katero je priletel.

Sosed onstran ceste, ki je vse skupaj opazoval in videl, kaj se je zgodilo, je nemudoma poklical rešilca.

Čez nekaj časa je prišla v vežo pogledat domača gospodinja, kaj je tako neznanško zaropotalo in

potem vse utihnilo. Ko je zagledala razdejanje v veži in oblake prahu pred vrati, ob steni pa ležati črnega veterinarja, je zakričala: "Ježeš, hudič!" In se je nezavestna zgrudila poleg Žilberta.

Preden je prispel rešilec, je Žilbert že prišel toliko k zavesti, da se je pobral s tal in se še vedno ves omotičen usedel na klopco ob steni. Govoriti še ni mogel. Ko so v tistem prihiteli reševalci, so našli na tleh nezavestno gospodinjco, jo jadrno naložili in odpeljali, Žilberta pa so vsega nesrečnega pustili sedeti na klopci.

Valentin Skubic

DR. JOŽE KASTELIC

1913 - 2003

V intervjuju ob njegovi 85-letnici v Klasju januarja 1999 je na vprašanje Vaši načrti? Odgovoril: "Morda bi napisal še kaj bolj splošnega, bolj esejističnega o rimski umetnosti, če bo usoda še kaj upočasnila kazalce na odmerjeni uri časa. V tem primeru se bom ravnal po zapovedi "Delajte, dokler je dan!"

Kazalce na odmerjeni uri časa je usoda toliko upočasnila, da mu je uspelo izdati še 3 knjige z različnih področij. V letu 1999 je skupaj z dolenskim pisateljem Jožetom Dularjem izdal knjigo Literarni klub 1939-1941. V knjigi je predstavljenih 10 članov kluba in v okviru Literarnega kluba je leta 1940 izšla kot prva knjiga Kastelčeva pesniška zbirka Prve podobe.

Naslednje leto je Kastelčeva vsestranska ustvarjalnost dobila nov zagon. Izdal je obsežno delo Umreti ni mogla

stara Sibila s podnaslovom Prešeren in antika. Knjiga je nastala na osnovi že davno napisane doktorske disertacije, vendar je to delo "novo in drugačno". V njej sta se srečali veliki ljubezni do antike in Prešerna.

Kastelčevo bogato in vsestransko življenje se je še zadnjič uresničilo z njegovo pesniško zbirko Ode. Veselil se je izida svoje tretje pesniške zbirke, v katero je vpletel mnogo spominov na mladost, pa tudi doživetij na tolminskih planinah. V pesmih pa je čutiti tudi pridih Dolenske, cvetoče češnje na Loki nad Stično, Šentvid s cerkvenim stolpom in pokopališčem...

"Čas je pohitel, reka se je iz potoka in rečice izpremenila v veliko, globoko tekočo vodo, ki že vidi obalo izliva - svoj zadnji, poudarjeni ton temno ponikajoče reke." (Jože Kastelic: iz zahvale izdajatelju pesniške zbirke Ode)

Ivan Strmole

Objavljamo odlomek iz njegove zbirke (odlomek iz cikla Slovenske ode), ki jo je 27.5.2003 na pogrebni svečanosti recitiral Polde Bibič.

*"Ob poti nad njivami
glej križ z vedno zelenim bršljanom!
Glej, kako se vrstijo češnje visoke,
skoraj starejše od tebe -
samosvoja drevesa, ki debla so davno že razcepila
v presežne višine.*

*Mirijade cvetov posipajo veje božanskih dreves,
mirijade čebel zašumijo.*

*Zašumijo cvetovi vse do doline,
kjer matice v satju kraljujejo dišeče rumenem.
Šumijo čebele ves dan, šumijo ti v spanje ponoči,
šumijo v zimske megle mesta,
v tvoje samotno življenje šume,
počaka te spanec še globlji, še tišji.*

*Še v sanjah večnih
ti bo spomin na drugem bregu govoril,
kako so šumele na češnjah prebelih čebele na Loki,
v sijočem dopoldnevu -
nekoč."*

KVARTET STIČNA NA FESTIVALU V TOSKANI

Kvartet med nastopom v termah torretta

KVARTET STIČNA nadaljuje z uspešnimi gostovanji v tujini. Tokrat se je kot edini slovenski predstavnik udeležil priznanega glasbenega festivala CORALE INTERNAZIONALE v Toskani, in sicer v kraju Terme Montecatini. S skupinami iz osmih evropskih držav in Združenih držav Amerike je imel tri zelo uspešne uradne nastope. S slovenskimi narodnimi in črnskimi duhovnimi skladbami v slovenščini, predvsem pa s svojo kakovostjo in odprtostjo do ostalih pevcev in

obiskovalcev, so stiški fantje navdušili strokovnjake in številno občinstvo. Za svoje nastope je kvartet v Italiji prejel številne pohvale in priznanja in povabilo za naslednje leto, za tekmovanje v Veroni. Ob uradnem delu so si pevci z ostalimi sodelujočimi ogledali lepote toskanske pokrajine (Firence, Sieno, Piso) in navezali številne stike z ostalimi skupinami, zato obstaja možnost obiska kakšne priznane evropske skupine tudi pri nas na Dolenskem. Kvartet jeseni nadaljuje

svoje nastope po Sloveniji; pripravlja kar nekaj gostovanj in samostojnih koncertov. Nastopi se začnejo konec avgusta s tradicionalnim zaključkom poletja v stari Ljubljani in v začetku septembra z gostovanjem na otoku Hvar, s koncertom na priznanih Hvarskih letnih prireditvah in prijateljskim druženjem s klapo s Hvara.

Nastopi in gostovanja so povezani z velikimi finančnimi sredstvi, zato brez pomoči sponzorjev ne gre. Kvartet se iskreno zahvaljuje vsem, ki imajo posluh za njihovo dejavnost; Pekarna Grosuplje, GPG Grosuplje, Termo Škofja Loka, Kema Puconci, Novolit Nova vas, Občina Ivančna Gorica, ELCOM Ivančna Gorica, Norik Ljubljana, Vendo Trzin, Schidel Žalec, Sirius Ljubljana, Baumit Ljubljana, cementninarstvo Gorec, pogrešamo pa predvsem pomoč tistih, katere uspešno promoviramo doma in po svetu: kraja, občine, države in javnih kulturnih skladov.

za KVARTET STIČNA
Dušan Kamnikar

OBVESTILO

Slovenski verski muzej v Stični vabi na ogled stalne razstave Zgodovina krščanstva na Slovenskem.

Možnost ogleda je od torka do sobote ob: 8.30, 10.00, 14.00 in 16.00, v nedeljo pa ob 14.00 in 16.00. Po predhodnem dogovoru je možen ogled tudi zunaj omenjenih ur.

Poleg obiskovalcev vabimo k sodelovanju kandidate za vodiče po muzeju in samostanu. Vse zainteresirane prosimo, naj se javijo na tel. 78 77 100, 78 77 295 od ponedeljka do petka, med 8. in 15. uro. Kontaktna oseba je Marko Okorn.

KD

SEPTEMBER 2003

Jurčičeva domačija, Muljava
sreda, 17. septembra,
ob 18. uri

OBMOČNO SREČANJE LITERATOV SENIORJEV - prijeten literarni večer z branjem literarnih del starejših pisateljev in pisateljic, predstavitev knjige slikarja Marjana Tršarja in pesniškega prvenca Utrip srca mlade avtorice Andrejke Miše.

Kulturni dom Ivančna Gorica
četrtek, 25. septembra,
ob 17. uri

DELOVNO SREČANJE s predsedniki kulturnih društev občine Ivančna Gorica, člani Sveta Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti OI Ivančna Gorica, člani predsedstva Zveze kulturnih društev občine Ivančna Gorica, vodji skupin, režiserji, zborovodji, koreografi ...

OKTOBER 2003

Likovni salon Kočevje
četrtek, 2. oktobra,
ob 18. uri

4. MEDOBMOČNA SELEKCIONIRANA LIKOVNA RAZSTAVA ODRASLIH USTVARJALCEV. Naše območje bosta zastopali Marija Strnad in Alda Posavec, prvo- in drugouvršeni na ex tempore na Muljavi.

Kulturni dom Račna
sobota, 11. oktobra,
predvidoma ob 18. uri

6. SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV IN GODCEV

Kulturni dom Šmartno pri Litiji
sobota, 18. oktobra

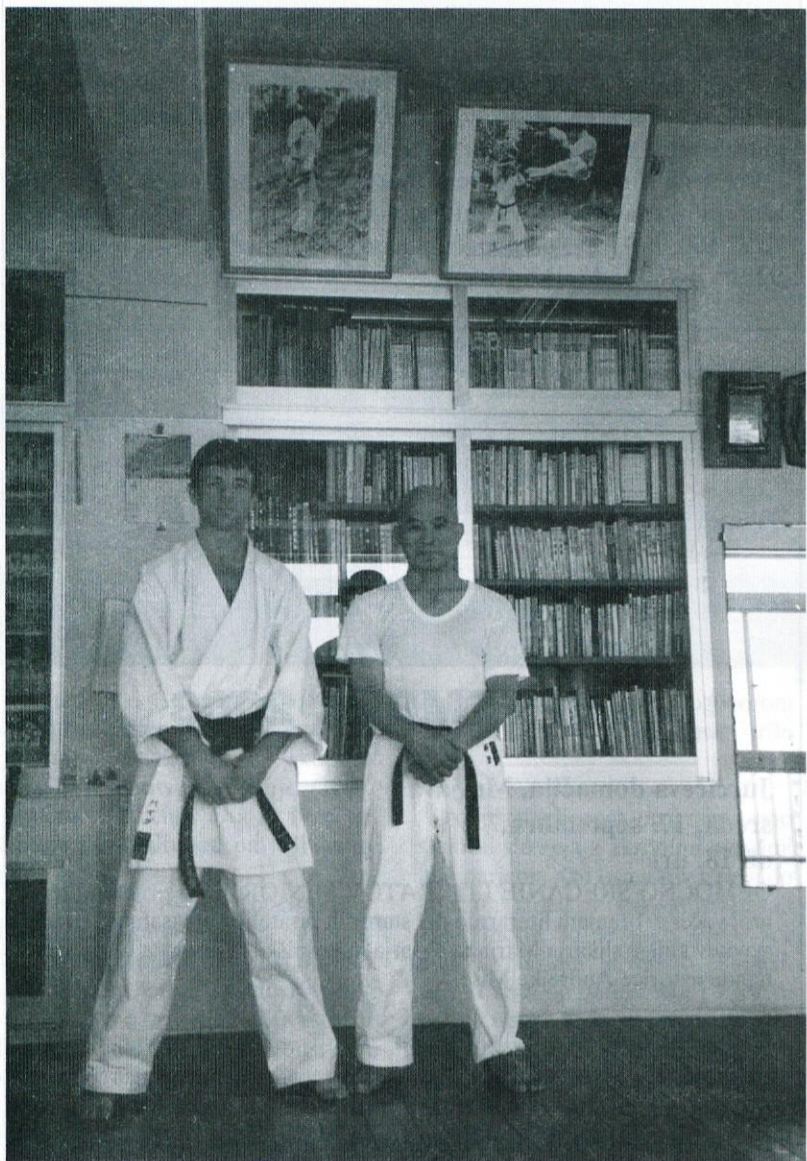
23. REVUJA IZBRANIH MALIH PEVSKIH SKUPIN SLOVENIJE. Prijave s priporočilom strokovnih spremljevalcev na medobmočnih revijah sprejemajo do 19. septembra.

Prijazno vabljeni na kulturne prireditve!

Ob obisku Pise skupaj z umetniško vodjo Vesno Fabjan

VARUHI TRADICIJE

Če francoski cesar Napoleon ne bi bil pregan na Otok svete Helene, kdo ve, če bi kimono - legende z Okinawe - sploh dobile tisto vlogo, ki jo imajo danes. Ko je namreč slavni osvajalec izvedel, da Okinawci nimajo orožja, je vprašal: "Brez orožja? Kaj bi mi radi povedali, da nimajo niti topov?" Ob odgovoru nekaterih Angležev, da tamkajšnji prebivalci nimajo ne mečev ne drugega orožja, se mu je to zdelo nekaj nepojmljivega. In zdi se, kot da bi to vprašanje, ki je preganjalo Napoleona v tišini morja, poneslo mojstre z Okinawe v zgodovino.

Vrtnjen med Tailand in Japonsko, daleč v kitajskih vodah, je imel otok Okinawa burno in dramatično zgodovino. Osvajali so ga tako Kitajci kot Japonci, a vendar se nobeden od njih na njem ni prav dolgo zadržal. Prebivalci Okinawe, tako podjarmljeni in brez orožja, so začeli ustvarjati nove tehnike bojevanja z golimi rokami. Nastal je cel niz različnih borilnih tehnik. Tako je na otoku, ki predstavlja le majhno točko na geografski karti, nastal tako imenovani in po vsem svetu popularni karate.

V zgodnjih urah aprilskega jutra sem se na povabilo K. Shinzata, mojstra borilnih veščin, v družbi dveh prijateljev iz Ljubljane odpravil na dolgo in težko pričakovano potovanje na Okinawo. Vodila me je želja po izpopolnjevanju znanja borilnih veščin Daljnega vzhoda, hotel pa sem tudi dobiti odgovore na vprašanja, ki so se mi porajala v času dolgoletnega treniranja. Veselil sem se, da bom spoznal domovino "izumiteljev umetnosti bojevanja brez orožja", obdarjenih z dediščino stoletnega znanja, podedovanega iz roda v rod.

Let je trajal 15 ur in bi ga rad čimprej pozabil, saj se mi razen otrplih nog, skorajšnje podhladitve in neizmerne želje po možnosti iztezanja okončin ni zgodilo nič pretresljivega. Nekdanjo Sovjetsko

zvezo, ki se mi je do sedaj dozdevala velika le na zemljevidu, sem v vsej njeni velikosti doživel na svoji koži, saj smo samo za let preko nje potrebovali 10 ur. Ko smo končno pristali v Nagoji na Japonskem, pa poti še ni bilo konec. Tu nas je čakalo novo letalo, da nas popelje v 2000 km od japonskega otočja oddaljeno Okinawo.

Po prihodu na otok nas je najprej presenetila velika vlažnost zraka in visoke temperature, ki kažejo na bolj tropske razmere. Domačini so na to dobro pripravljene, sodeč po številu povsod prisotnih klimatskih naprav. Gostota prebivalcev na otoku je zelo velika in temu primerno je gost tudi promet, ceste so zatrpane s številnimi avtomobili in skuterji japonskih proizvajalcev. Nemalo sem bil presenečen nad betonskimi hišami grdih oblik, ki so mi pokvarile predstavo o idiličnih japonskih hišicah z letnimi vrtovi. Ko sem kmalu izvedel, da nad otokom pogosto divjajo in dobesedno pustošijo številni monsuni in orkani, mi je postala njihova "betonska arhitektura" povsem razumljiva.

Domačini so izredno prijazni, vedno nasmejani in polni življenja. Zase ponosno pravijo, da niso Japonci, temveč Okinawci, narod z

lastno identiteto, jezikom in kulturo. Otok obiskujejo večinoma turisti iz Japonske, veliko je tudi Američanov, ki imajo na Okinawi ogromno vojaško bazo. (Iz zgodovine je znana "bitka za Okinawo", ko so ravno Američani zavzeli otok po štirimesečnem obstreljevanju, med katerim so celoten otok spremenili v kup ruševin in kamenja).

Domačini s pridom izkoriščajo bogastvo, ki jim ga nudi morje. Uživajo v izredno pestri morski prehrani, ki jo znajo pripraviti na tisoč in en način. Morske alge, ki jih uživajo, pa so zaradi zdravnega učinka znane po vsem svetu. Po nekaterih raziskavah dosegajo Okinawci najvišjo povprečno starost na svetu, za kar mnogi znanstveniki "krivijo" prav njihovo prehrano.

Med prostim časom so nas gostitelji vodili po otoku in nam razkazovali njegove znamenitosti. Obiskali smo največji akvarij na svetu impozantnih dimenzij. Tu vidiš in doživiš ves morsk svet, ki se ponudi v vsej paleti barv in bitij morskega sveta. Ogledali smo si natančno rekonstrukcijo nekoč tipične zgodovinske vasice Ryu Kyu Mura, ostanke starodavnega gradu Shuri, ki pripovedujejo o nekoč obstoječem kraljestvu, pa najstarejšo in v originalu ohranjeno hišo Nakamura in še in še.

Treningi pri mojstru Shinzatu so se vrstili vsak dan v dopoldanskih in večernih urah. Z borilnimi veščinami se mojster ukvarja že celo življenje, pri tem pa ga vodijo želja po dovršenosti, občutek zadovoljstva pri poučevanju, ohranjanje vitalnosti, predvsem pa zavest, da je to dediščina njegovih prednikov, ki jo je dolžan prenašati naprej. O tej veščini v vsej svoji skromnosti meni, da v njej vsak dan odkrije nekaj novega in da se kljub svojim 65 letom mora še veliko naučiti in izpopolniti. Ko sem ga tako opazoval med treningom, sem lahko občudoval lahkotnost in skladnost njegovih gibov, iz katerih je jasno razviden mojstrov zanos, mir in predanost. Z enostavno pravilno razlago in nazornim prikazom določenih tehnik sem dobil dober vpogled in odgovore na številna vprašanja, ki so mi zdaj pokazali novo pot.

Dnevi so prekmalu minili in prišel je čas slovesa. Od prijaznih gostiteljev smo prejeli veliko daril. Na letališču je sledil še zadnji pozdrav in želja po ponovnem snidenju. Skozi okence letala sem po vzletu še enkrat zaobjel s soncem obsijani mali otoček sredi velikega oceana. Nasvidenje Okinawa - dežela, ki ji zgodovina ni prizanašala, a z bogato tradicijo, ki jo je ponesla v svet.

Franci Pajk

JOGA

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Popetre organizira začetni tečaj vadbe Joge. Sistematična vadba Joge vam omogoča zdravje, odlično počutje in notranjo umirjenost. Primerna je za vse starostne skupine. S seboj prinesite udobno oblačilo, armafleks ali odejo. **Vadba bo potekala ob sredah ob 18. uri v Srednji šoli Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici.**

RK SVIŠ NA JAMAJKI

Jamajka - morje, sonce, mivka, palme, lepa dekleta... To so bile pobožne želje vseh igralcev RK SVIŠ, ki pa so se uresničile, saj so si igralci po zaslugem in trdo prigranem 1. mestu v 2. DRL in s tem napredovanjem v ligo višje privoščili dopust v Karibskem morju, pa čeprav so morali za to poseči globoko v denarnico.

Petnajstčlanska odprava, v kateri je bilo 9 igralcev, trener in najbolj zvesti navijači ter klubski funkcionarji, je vzletela z Brnika in preko Londona po 12 urah letenja prispela v Kingston, glavno mesto bivše angleške kolonije Jamajke. Sledila je še 5-urna vožnja do Negrila, ki je postal naš novi dom in izhodišče za vse, kar se je tam zgodilo... In tega ni bilo malo!

Prvi dnevi so minili v znamenju uravnavanja časovne razlike. To pa je bil tudi čas, ko smo spoznali in si ogledali vse, kar Jamajka ponuja, saj smo imeli s sabo dobrega poznavalca tega otoka, trenerja Gorazda Potočnika, ki nas je vodil po vseh večjih znamenitostih obmorskega letovišča Negrila in Jamajke nasploh. Ogledali smo si koralni greben in plavali med ribami, klife, s katerih so najbolj pogumni člani tudi poleteli, slapove Ocho Rios, po katerih smo plezali navkreber, kopali smo se v bazenih najbolj luksuznega hotela na Jamajki, igrali beachvolley ob prozornem Karibskem morju, in nenazadnje, sedeli smo tudi v bobu, ki so ga uprabili za snemanje filma Ledena steza.

Seveda pa to še ni vse! Zgodilo se je še marsikaj, pa na žalost ni mogoče vsega zapisati oz. ni vse za vsake oči. Lahko povemo le to, da smo se imeli neizmerno lepo in da nam je v srcu ostal vsak trenutek, ki smo ga doživeli. Sklenili pa smo, da se še vrnemo, če ne prej, z napredovanjem v 1. A ligo, in običem jamajške znanke in prijatelje, s katerimi smo preživeli teh nepozabnih 16 dni.

Jože Petek

ZAČENJA SE NOVA ROKOMETNA SEZONA

Jamajški dnevi so za SVIŠ-eve rokometase le še prijeten spomin, saj se že nekaj časa potijo na pripravah na novo sezono, krstno med 1. B-ligaši. Rokometno četico je mogoče pogosto videti na tradicionalnem teku na priljubljeno Gradišče ali v fitnes studiu Energy, za kar se klub zahvaljuje lastniku Štefanu Polajžerju. Zaradi prenove garderob v dvorani šolskega centra treningi potekajo tudi v Višnji Gori, kar je omogočilo vodstvo tamkajšnjega vzgojno-izobraževalnega zavoda. Letošnja dobrodošla novost pa je sprostitev v bazenu po naporni vadbi. Za to popestritev treningov gre zahvala upravljavcem bazena v Višnji Gori.

Naj ponovimo, da je pred letošnjo sezono uprava v klub pripeljala nekaj okrepitev, in sicer zunanja igralca Aleša Vidica in Robija Cvikla ter vratarja Elvisa Kurtoviča. Strokovno vodstvo pa bo letos močnejše za Saša Barleta, ki bo pomagal Potočniku. Željo po odhodu v Grosuplje je izrazil izvrstni mladinec Dejan Čančar, vendar se morata kluba še sporazumeti glede odškodnine.

Znan je tudi že razpored tekem, ki je SVIŠ-u prinesel izredno razburljiv začetek sezone. Že prvi trije krogi namreč prinašajo boje z neposrednimi tekmeči za obstanek v ligi. Tako bo v prvem krogu na sporedu ponovitev zadnje tekme lanske sezone, saj v Ivančno Gorico prihaja izžanski Mokerc, nato je na vrsti veliki sosedski derbi v Grosupljem, tretji krog pa prinaša še tekmo s Črnomljem. Za posladek pa v četrtem kolu SVIŠ odhaja v Kozino k zvezdniški ekipi Gold Cluba. V odlični formi bo torej treba biti že na začetku sezone, vendar seveda ne dvomimo, da bosta Potočnik in Barle zavihala rokave in ekipo odlično pripravila za štart v novi sezoni.

Nekaj sprememb je tudi v mlajših kategorijah. Mladinci, letos je mejni letnik 1983, bodo še vedno nastopali v 2. ligi, ki pa bo spremenjena. V njej bo namesto lanskih 15 nastopalo le 9 ekip. Tekmovanje pa ne bo potekalo po turnirskem, temveč po ligaškem sistemu. Mladim igralcem tekem torej zagotovo ne bo primanjkovalo, kar je pri igralskem razvoju in napredku najbolj pomembno.

Pred nami je torej izjemno zanimiva nova rokometna sezona, zato vljudno vabimo gledalce na ogled tekem, posebej na tekme članske ekipe, ki bo zgodovinsko sezono začela 27. septembra ob 19. uri z derbijem proti Mokercu.

Lojze Grčman

V AMBRUSU ŽE 17. NOGOMETNI DVOBOJ SEVER - JUG

LETO 2003: VSE V ZNAMENJU JUGA

Na tradicionalni nogometni prireditvi v Ambrusu se nadaljuje obdobje uspehov juga, saj ekipa južnega predela Ambrusa uspešno zmanjšuje prepričljivo prednost severa, ki sedaj vodi le še z 10 : 7. Očitno je šlo letos ekipi juga marsikaj na roke: vroče južno vreme, temperamentna publika, začaran južni gol na igrišču in še marsikaj.

Preden pa se lotimo podrobnosti z glavne tekme pa še nekaj stavkov o predtekma, v katerih so se pomerili mlajši dečki iz Ambrusa, Krke in Zagradca. Troboj so nekoliko presenetljivo, a povsem zasluženo dobili dečki iz Zagradca, ki so prepričljivo premagali tako Ambrus s 5 : 1 kot tudi Krko s 4 : 0. Tekmo med Ambrusom in Krko so dobili domačini iz Ambrusa z rezultatom 4 : 0. V ekipi dečkov iz Zagradca, ki so prikazali res odlično igro, so igrali: Sašo Germ, Dejan Maver, Luka Blatnik, Andraž Škoda (najboljši strellec turnirja s štirimi goli), Jani Kocjančič, Gašper Mohorčič, Matevž Ferlin in Anže Germ. Imeli so tudi lepe drese pokrovitelja OMV Istrabenz, vodil pa jih je Milan Germ. Tudi vsi dečki iz ostalih dveh ekip si zaslužijo pohvalo za borbenost, znanje in pošteno igro. Tekme mlajših, ki jih je sodil Mitja Hren, so bile odlični uvod v glavno tekmo ekip severa in juga.

Glavna tekma je imela tri tretjine, v katerih so se na strani juga borili: Jernej Hočevar, Slavko Mišmaš, Tomi Mišmaš, Jože Muhič, Rado Hrovat, Uroš Hrovat (vratar) in Jože Novak. Selektor je bil Peter Hočevar.

Ekipa severa je imela številno zasedbo: Jože Hočevar, Jože Hrovat, Jernej Novak, Franci Perko, Slavko Hrovat (vratar), Emil Bradač, Dejan Muhič, Matej Tekavčič, Jure Perko, Mitja Hren, Franci Žnidaršič, Matej Blatnik in Tone Hrovat. Selektor: Andrej Miklič-Miki.

Tekma je bila izjemno borbena, ostra, polna tempa, s kvalitetnimi potezami. Mirno lahko zapišem, da je bila za gledalce bolj zanimiva, kot so tekme v slovenski 1. malonogometni ligi. Poseben pečat tej prireditvi daje množica gledalcev, ki ob igrišču ustvarijo odlično vzdušje. Svoje pa seveda dodajo omamne vonjave z žara ob igrišču.

Jug je svojo premoč ustvarjal od prve minute naprej. Prva tretjina se je končala z 1 : 0 v njihovo korist (strellec Tomi Mišmaš). V drugi tretjini je bila tekma precej izenačena, a se je končala s še enim golom v mreži severa, strellec pa je bil spet zelo razpoloženi Tomi Mišmaš. V zadnji tretjini se je sever zelo trudil zmanjšati izid, a tudi jug je bil zelo nevaren, in ko se je na koncu odprlo Nejkotu (Jernej Hočevar), je bil izid hitro 4 : 0 za jug. Kljub gladkemu porazu severa pa veljajo čestitke tudi njim, saj so bili tudi oni zaslužni za res dobro nogometno predstavo, katere glavni sodnik je bil Brane Hočevar, pomagal pa mu je Jože Novak.

Športno društvo Ambrus je še enkrat dokazalo svoje odlične organizatorske sposobnosti, saj se je tudi po glavni tekmi "fešta" nadaljevala - tokrat bolj ob zasluženih hrani in pijači, kar velja za uvod v ambruško nedeljsko žegnanje.

Simon Bregar

1. TURNIR V BADMINTONU "KRKA 2003"

Dočakali smo sončno, prav nič vetrovno soboto, 26. julija 2003, in še zadnje priprave so bile končane. Pred nami je bil težko pričakovani 1. turnir v badmintonu v Lazih nad Krko, na katerem so se poleg tekmovalcev zbrali tudi gledalci, tako iz dolenske kot gorenjske regije. Ti so si kmalu izbrali svoje favorite in zanje neutrudno navijali. Sicer je pomembno sodelovati, ne pa zmagati, a vseeno je bil nagradni sklad v vrednosti 20.000 tolarjev, ki so ga prispevali posamezniki, prav privlačen.

Prijavilo se je šest ekip. V vsaki sta bila dva tekmovalca: ekipo OUT sta sestavila Barbara Jamnik in Mitja Pajk - Spider, ekipo ROŽCE Rok Zaletelj - Zaletelsky in Matevž Bregar, ekipo MARJETE Matevž - Matevži in Klemen - Klemen Strah, ekipo GAMS 'N' LOJZES Helena Gregorič in Damjan Zajc, ekipo POBRITE Luka Petrič in Martin Oblak, gostovala pa je tudi ekipa z gorenjske ROVER TEAM, ki sta jo predstavljala Jožica Martinjak in Sandi Ropret.

Seznani so se s pravili, si ogledali igrišče, pljunili v loparje in prva igra je bila pred nami. Sledila je druga, tretja... in vedno bliže smo bili zmagovalcu. Pa smo ga tudi dočakali, finale namreč. Videli smo napeto igro med ekipama POBRITE in GAMS 'N' LOJZES, v kateri je ekipa GAMS 'N' LOJZES še tretjič, tokrat s tesnim izidom 13 : 15, dokazala premoč in upravičeno prejela prenosni pokal, ki ga bosta Helena in Damjan, kot sta nam zatrdila, prihodnje leto neutrudno branila.

Kot na vsakem uspešno zaključenem turnirju je tudi tu sledila zabava, na kateri smo se ob dobri hrani in pijači gostili pozno v noč.

Pripravil: PX2

USPEŠEN ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA IN TEKMOVALNEGA LETA V SANKUKAI KARATE KLUBU

Karateisti iz Ivančne Gorice in Šentvida pri Stični so uspešno zaključili tako šolsko kot tudi tekmovalno leto. Pred komisijo so dokazali, da obvladajo specifična motorična znanja in tehnike, ki so predvidene, da lahko napredujejo v višjo stopnjo pasu. Na zaključni prireditvi so naši mladi karateisti staršem pokazali, kaj so se naučili v zadnjem semestru, na koncu pa je dobilo nekaj več kot 60 deklic in dečkov uradno potrdilo - diplomu, ki so se je zelo razveselili, saj je bil tako poplačan njihov trud. Večina od njih bo jeseni začela s treningi v višji skupini; tam se bodo učili zahtevnejše tehnike karateja, katerega pa popestrimo tudi z učenjem osnovnih tehnik samoobrambe in obrambe s palico in nunchakom. Na

treningu smo posebej pozorni na vzgojo, saj mlade učimo premagovati lastne omejitve, kot so: boječnost, strah, objestnost in tudi jeza. Privzgapamo jim tudi disciplino, vztrajnost in odločnost, kar je nujno potrebno, da bi dosegli življenjske cilje.

Tudi tekmovalno leto smo poleg klubskih in medklubskih tekem zaključili 6. aprila 2003 z odličnimi rezultati pionirjev na SANKUKAI S P O M L A D A N S K E M TEKMOVANJU v Grosuplju, ki se ga je udeležilo 143 tekmovalcev. Rezultati:

- Primož Kastelic 2. mesto starejši dečki v abs. kat. med zelenimi in modrimi pasovi,
- Klemen Zajec 1. mesto starejši dečki v abs. kat. med oranžnimi pasovi,
- Nejc Planinšek 1. mesto starejši dečki v abs. kat. med rumenimi pasovi,
- Jernej Puš 1. mesto ml. dečki do 37 kg med oranžnimi pasovi,
- Damir Ljutič 1. mesto ml. dečki nad 40 kg med rumenimi pasovi,
- Erik Grabljevec 2. mesto ml. dečki do 40 kg med rumenimi pasovi,
- Gašper Šinkovec 1. mesto ml. dečki nad 40 kg med belimi pasovi,
- Jure Hauptman 1. mesto

- ml. dečki do 40 kg med belimi pasovi,
- Alenka Hojč 1. mesto ml. deklice - rumeni in oranžni pasovi v KATAH,
- Tina Hojč 3. mesto ml. deklice - rumeni in oranžni pasovi v KATAH,
- Deja Hojč 2. mesto starej. Deklice - rumeni in oranžni pasovi v KATAH

Na članskem SANKUKAI DRŽAVNEM TEKMOVANJU v športnih borbah v absolutni kategoriji za člane (kategorija ni omejena ne s pasom ne s kilogrami) sta 16.3.2003 v Domžalah dosegla lep uspeh:

- odlično 4. mesto Zlato Kristan
 - 7-8 mesto Gregor Kastelic
- Junija 2003 je v Ljubljani pred komisijo, katere predsednik je naš tehnični mentor Vlado Paradižnik, 5. DAN, uspešno položil višji pas, in sicer 1 kyu (rjavi pas) Gregor KASTELIC. Karate je začel trenirati že v skupini mlajših dečkov in vztrajal od kadetske, mladinske in članske skupine. Kalil se je ob tekmah in demonstracijah, na treningih pa spoznal in dokazal sebi in drugim, kaj je vztrajnost. To je sposobnost, vzdržati bolečino, pritisk, utrujenost, obup in razočaranje. To je čarobna palica, s katero lahko trenutni neuspeh spreminite v trajni uspeh, poraz pa v zmago, kar je Gregorju junija tudi uspelo.

V piši

P oizkusi

I n

S poznaj

Čeprav je karate borilna veščina, mora biti od začetka do konca namenjen obrambi. Bistvo karate-doja ("poti karateja") je prav v njegovi obrambni funkciji. Tisti, ki se ukvarjajo s kakršnokoli borilno veščino, ne smejo nikoli pozabiti, da je vzgoja duha ravno tako pomembna kot telesni trening. Posameznik se lahko ukvarja s karatejem zaradi izboljšanja zdravja ali splošnih telesnih sposobnosti. Lahko si želi s treningi postati močan ali pa hiter in pogumen. Nekateri se morda želijo naučiti celo ponižnosti. Vsi ti cilji so povezani z razvojem samega sebe.

Karate je pot prizadevanja za mojstrstvo samega sebe. Poglobljeno proučevanje tega športa mora presežati zgolj fizično napredovanje. Vključevati mora celotno človekovo osebnost, s tem pa tehnika lahko postane umetnost. V pravem karateju misel in tehnika postaneta eno. S treningom karateja se lahko približamo idealom lepote in moči. Zlitje misli in telesa med izvajanjem karate tehnik odseva nenavadno lepoto in duhovnost. Ni dovolj, zadovoljiti se z dobrim obvladanjem tehnike, ampak se je treba posvetiti iskanju resnične "poti karateja", ki pomeni bolj kultiviranje duha kot pa zgolj učenje borilnih gibov. Mojstrstvo karateja zahteva celega človeka in veliko truda. Prav to pa so s pridnim delom dokazali naši najmlajši in tudi nekateri starejši člani v preteklem semestru.

Z velikim veseljem sporočamo, da nam je SANKUKAI KARATE ZVEZA SLOVENIJE zaupala organizacijo DRŽAVNEGA PRVENSTVA za mlajše in starejše dečke v športnih borbah ter za mlajše in starejše deklice v katah. Na tekmovalju pričakujemo okoli 200 tekmovalcev in tekmovalke. To seveda pomeni veliko odgovornost za vodstvo našega kluba kot organizatorja. Prireditev bo v novembra 2003, o čemer boste obveščeni na RADIU ZELENi VAL in s plakati. Trudili se bomo, da bodo zadovoljni tako tekmovalci kot gledalci.

Septembra bomo spet vpisovali v začetne in nadaljevalne skupine karateja, tako v skupino mlajših dečkov in deklic, starejših dečkov in deklic, mladink in mladincev kot tudi članic in članov. Pristrčno vabimo vse, ki želijo v življenju novih izzivov in spoznanj, ne glede na leta, starost ali spol, da se nam pridružijo.

Vpis poteka v telovadnici Srednje šole Ivančna Gorica vsak torek in četrtek ob 18. uri, v OŠ Šentvid pa vsak ponedeljek in četrtek ob 18. uri

Jože Kastelic 2. DAN
trener sankukai karateja

USPEŠNA SEZONA VETERANOV SVIŠ-a

Uspešni sezoni vseh rokometnih moštev SVIŠ-a se je v letošnji sezoni priključila tudi veteranska ekipa, ki v okviru društva deluje zelo uspešno že kar nekaj let. Ekipo sestavljamo predvsem bivši igralci okoliških moštev, ki so pred leti igrala pomembno vlogo v slovenskem rokometu. Radi pa se nam pridružijo tudi igralci iz drugih krajev. Družimo se ob petkih zvečer, od septembra do junija, in veseli bomo vsakega novega člana, ki se je pripravljen priključiti ekipi. Prijetno druženje, dobra klapa in kljub letom še vedno prisoten tekmovalni duh so glavni razlogi naših srečanj. Za to se moramo zahvaliti predvsem mentorju

Marjanu Potokarju, ki nas z uspehom drži skupaj, in ravnateljici srednje šole ge. Mileni Vrenčur, ki ima velik posluš za naše delovanje; upamo, da bo tako tudi naprej.

Da pa ni vse skupaj samo hec, dokazujejo tudi letošnji rezultati veteranske ekipe. Z uspehom smo se udeležili kar nekaj veteranskih turnirjev širom Slovenije, največji uspeh pa je prav gotovo 2. mesto na največjem mednarodnem turnirju v Izoli, kjer je letos potekal že 11 memorial rokometnega trenerja in igralca Rodina Bartola. Ekipa RK SVIŠ-a je na tridnevem tekmovanju igrala v kategoriji veteranov nad 40 let, v konkurenci 10

ekip iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Avstrije.

Izidi tekem:

SVIŠ : Roma (Italija) 6 : 9
SVIŠ : Rab (Hrvaška) 10 : 9
SVIŠ : Pula (Hrvaška) 8 : 5
SVIŠ : Zasavje 6 : 5

S tremi zmagami in porazom je ekipa osvojila 1. mesto v skupini. Treba je pohvaliti vse igralce za trud in borbenost, izstopal pa je vratar Zelko, ki je proti Zagorju že po izteku tekme ubranil odločilno 7-metrovko, in bili smo na pragu največjega uspeha - finala. Žal smo v finalu igrali okrnjeni zaradi poškodb in poraz proti ekipi Trsta je bil

neizogiben. Vendar vseeno kapo dol! Vrstni red: 1. TRST, 2. SVIŠ, 3. ŠOŠTANJ!

Veterane smo zastopali: Andrej Zelko, Tone Medved-Filip (vratarja), Igor Kokotec-Koki, Frenk Ulčar, Mirč Omahen, Marjan Potokar-Marči, Damjan Volkar, Borut Maček (Šmartno), Dušan Rovnanšek-Pili, Dušan Kamnikar-Platar in Silvo Oven-Prčun kot kapetan. Na treningih se ekipi priključijo še Boštjan Ivanko, Brane Vrhovec-Kavec, Marko Ilovor-Bomax, Marjan Balant in Marjan Rus-Rusky, jeseni pa računamo na še večjo prisotnost pri-

jateljev rokometu in dobre družbe. Že sredi septembra se bo veteranska ekipa udeležila velikega mednarodnega turnirja na otoku Hvaru. To bo vrnitev gostoljubja, katerega smo nudili veterani hvarskim rokometasem, ki so bili marca pri nas na pripravah in se potem uspešno uvrstili v 2. hrvaško ligo. Tako se je prijateljstvo in sodelovanje s kulturnega preselilo tudi na športno področje.

za RK SVIŠ - VETERANI
Dušan Kamnikar

Slika s turnirja v Izoli
Stojijo: POTOKAR, KAMNIKAR, ZELKO, MAČEK, MEDVED, OVEN- kapetan
Čepijo: VOLKAR, OMAHEN, KOKOTEC, ULČAR, ROVANŠEK

PRED NADALJEVANJEM OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU

PET KROGOV PRED KONCEM ŠE NI VSE ODLOČENO

Za osvežitev spomina vsem ekipam in tistim, ki jih zanima občinska liga v malem nogometu, ponovno predstavljam lestvico po spomladanskem delu. Jesenski del se bo začel v nedeljo, 7. septembra, na Krki, kjer bo že odigranih nekaj zanimivih dvobojev.

1. LIGA (trenutna lestvica):

	tekme	zmage	remiji	porazi	št. točk	razl.v golih
1. KMN Bomax	9	9	0	0	27	45 : 16 +29
2. Mizarstvo Trunkelj Krka	9	7	0	2	21	37 : 11 + 26
3. Elektro Senica-Premar	9	7	0	2	21	53 : 30 +23
4. Picerija Kegeljček	9	4	1	4	13	18 : 23 - 5
5. Antonač	9	3	0	6	9	16 : 30 -14
6. Bife pri Matjažu & Inst. Angro	9	3	0	6	8 (- 1 t.)	25 : 31 - 6
7. Snop bar	9	1	1	7	4	15 : 44 - 29
8. Dixi	9	0	2	7	2	26 : 50 -24

1.LIGA (trenutna lestvica) : tekme	zmage	remiji	porazi	št. točk	razl.v golih	
1. Višnja Gora	9	9	0	0	27	66 : 9 + 57
2. Temenica	9	6	1	2	19	32 : 21 + 11
3. Pipo 2003	9	4	1	4	13	26 : 25 + 1
4. Dob	9	4	1	4	13	23 : 27 - 4
5. Viridin hram *	9	4	0	5	12	28 : 54 -26
6. Livar	9	4	0	5	12	26 : 19 + 7
7. Dnevni bar Rosa	9	2	1	6	7	21 : 40 - 19
8. Slemenice	9	1	0	8	3	15 : 42 -27

* Ekipa Viridin hram je pred ekipo Livar, ker je zmagala v medsebojni tekmi.

Simon Bregar

V DOBU IGRALI KLJUB DEŽJU

Bila je nedelja, 31. avgusta popoldne. Organizatorji tradicionalnih nogometnih dvobojev med suhimi in debelimi moškimi ter poročenimi in neporočenimi pripadnicami nežnejšega spola so naredili vse, da bi spektakel z vsemi spremljajočimi aktivnostmi uspel tudi letos. Vendar pa so bili žal proti naravi nemočni, saj so se nad Dobom ves dan zgrinjali temni oblaki, okolico pa so močile občasne plohe. Zato letos žal ni bilo nič s famoznima tekmama, pač pa je vse skupaj predstavljeno na nedeljo, 14. septembra.

Ampak to še ne pomeni, da so se ljubitelji nogometa obrisali pod nosom. Neutrudni in iznajdljivi organizatorji so namreč pripravili nogometni turnir. Tako so lahko gledalci videli zanimive blatne dvoboje ekip na razmočeni travi. Sodelovalo je 18 ekip, ki so bile razdeljene na 6 skupin, zmagovalec pa se je uvrstil v nadaljnje tekmovanje. Po končanem turnirju so najboljše tri ekipe prejele pokale: zmagali so Viličarji parkelj s Prežganja, druga je bila ekipa Leskovice iz istoimenskega kraja, tretje mesto pa so zasedli igralci Gostilne Krznar iz Šmartnega pri Litiji. Čeprav so bili prikrajšani za senzacionalni tekmi, pa so se gledalci odlično zabavali ob mojstrovinah blatnih nogometašev ter uživali ob obveznem vrčku "hmeljevega soka" ter odojku.

Lojze Grčman

NOGOMETAŠI ZAČELI PRVENSTVO

Jesen se počasi približuje in počitnicam so že davno pomahali v pozdrav tudi nogometaši. Napovedi uprave Livarja o spremembah v igralskem kadru so se uresničile. Tako je v klub prišlo kar 13 novih igralcev. Kar nekaj izmed njih ima izkušnje tudi že iz prve lige, tako da naj bi za klub pomenili okrepitev v pravem pomenu. Našteli bomo le nekaj najbolj znanih novincev. Za Ivančno Gorico bodo po novem igrali Alen Sulejmani, Goran Benovič in Matjaž Todorov, ki so prišli iz Grosuplja, iz Domžal sta v Livar prestopila Igor Plišič in Igor Pandža, novinec pa je tudi temnopolti Issah Moro, ki je nazadnje igral za Olimpijo. V vrata Livarja pa se je po polletnem igranju za Gorico vrnil tudi odlični vratar Nikola Drkušič. Ekipa Livarja se je v pripravljanih tekmah odrezala zelo dobro, saj ni izgubila srečanja, v prvenstvu pa žal niso štartali tako dobro, saj so izgubili uvodni srečanja. Naprej je bilo na sporedu gostovanje pri novincu v ligi Taboru, ki je zmagal z 2 : 0, čeprav je bil Livar boljši tekmelec, pokopala pa jih je neiznajdljivost in nekoliko pristransko sojenje. Naslednja preizkušnja pa je bilo domače srečanje z Zagorjem, ko je Livar po dobri, a nekoliko neučinkoviti igri moral priznati premoč zelo dobri ekipi gostov, ki so zmagali z 1 : 2. Kljub dvema porazoma pa verjamemo, da bo Branko Vrščaj svoje varovance vsekakor uspel dobro pripraviti na naslednja srečanja. Igralski kader je zelo kakovosten, potrebo je le še nekaj časa za uigravanje in rezultati bodo gotovo prišli.

Lojze Grčman

VABILO

Ob dnevu KS Krka vas vabimo na celodnevno druženje s športnim in kulturnim dogajanjem, ki bo 4. 10. 2003 s pričetkom ob 9. uri ter slavnostnim zaključkom ob 17. uri

V letošnjem letu so se za našo krajevno skupnost, z vašo pomočjo za razvoj kraja, dogodile pomembne pridobitve:

1. PGD Krka - nakup gasilskega vozila
2. Nova transformatorska postaja pri Družbenem centru Krka
3. Športni pod v večnamenski dvorani Krka
4. Občina je dokončno uredila lastništvo bivšega objekta Kroj

Ponosni smo tudi na odkritje kraške jame ob izviru Poltarce, zlato mašo nadškofa Franca Perka ter na več pridobitev posameznih vasi, ki so prav tako pomembne za razvoj KS Krka.

Organizator vabi vse krajanke, ki želijo pokazati svoje ljubiteljske spretnosti, da se prijavijo na tel.št. 031/ 757-338 najkasneje do 25. 9. 2003.

Z veseljem vas bomo ta dan vključili v program.

Krajevna skupnost Krka

PRIREĐITVE V OBČINI IVANČNA GORICA V SEPTEMBRU IN OKTOBRU

17. septembra ob 18. uri, Muljava

Območno srečanje literatov seniorjev občin Dobropole, Grosuplje in Ivančna Gorica

27. september, Ivančna Gorica

Otvoritev nove centralne Osnovne šole Stična

4. oktober, Krka

Prireditve ob dnevu krajevne skupnosti Krka

10. oktober, Ivančna Gorica

Prireditve Dan jeseni z razstavo in prodajo kmetijskih pridelkov

12. oktober, Lučarjev Kal

Tekmovanje v sečnji z motorno žago ter podelitev priznanj za najkmetijski pridelek

OBVESTILO

Vladni Urad za enake možnosti vabi predstavnice/predstavnike nevladnih organizacij, ki delujejo na področju enakih možnosti in socialne varnosti, ter nosilke in nosilce odločanja na lokalni ravni (županje/župani, svetnice/svetniki, vodje oddelkov za družbene dejavnosti) na dvodnevno delavnico z naslovom Krepitev sodelovanja med nevladnimi organizacijami in lokalnimi oblastmi pri razvoju politik na področju enakih možnosti žensk in moških ter socialne varnosti (Koper, 12. - 13. 9. 2003).

Kotizacije ni, poravnani bodo vsi stroški nastanitve in prehrane. Prijava je obvezna (pokličite: 01/478 84 66 ali pošljite e-pošto: sonja.robnik@gov.si).

Projekt financira Razvojni program Združenih narodov (UNDP).

KRVODAJALSKA AKCIJA

Vsak dan se zgodi na naših cestah veliko prometnih nezgod; vsak dan oboli veliko ljudi.

Za mnoge od teh je edino zdravilo, ki jim lahko podaljša ali reši življenje - KRI.

Občanke in občani, vabimo vas na krvodajalsko akcijo, ki bo:

- **v ponedeljek, 15. 9. 2003** od 7. do 13. ure v Kulturnem domu Ivančna Gorica
- **v torek, 16. 9. 2003** od 7. do 12. ure v OŠ Ferdo Vesel - Šentvid pri Stični
- **v sredo, 17. 9. 2003** od 7. do 13. ure v OŠ Louis Adamič - Grosuplje
- **v četrtek, 18. 9. 2003** od 7. do 12. ure v OŠ Dobropole - Videm-Dobropole

Vljudno vabljeni!

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA GROSUPLJE

MOJSTRI IZ PEKARNE

PO JUTRU SE DAN POZNA

"Moje delo mi je všeč, nič mi ni težko. Pomembno je, da se pri delu izkažeš, kajti tako ljudje pridobijo zaupanje vate", pravi 24-letna Marjana.

Ženske v pekarskem poklicu niso pogoste, so pa zelo uspešne. To še posebno velja za tiste, ki so ambiciozne kot Marjana Kastelic, slaščičarka, živilska tehničarka in mešalka iz Pekarne Grosuplje.

Marjana je zanimiva mlada ženska. Po končani osnovni šoli je sprva želela na srednjo medicinsko, nato pa je po prijateljevem predlogu oddala prijavo na srednjo agroživilsko šolo, program slaščičar. Da je danes v grosupeljski pekarni, se lahko na neki način zahvali prav sošolkam iz srednje šole, saj so jo spodbujale, naj nadaljuje šolanje. "Slaščičarski poklic je zanimiv, a vedela sem, da si želim nekaj več", se spominja Marjana. Ker je bila od nekdaj ambiciozna, se je vpisala še na program živilskega tehnika in ga tudi uspešno končala.

Nato je prišla v Pekarno Grosuplje, kjer danes dela kot mešalka pri pecivu iz listnatega in kvašenega testa. Tako ostaja povezana s sladkimi dobrotami.

Ambicij in energije ima še ogromno. Nekoč si želi delati v laboratoriju, saj ima rada natančno delo. Letos se namerava vpisati v šolo za sanitarnega inženirja, zato upa na štipendijo Pekarne Grosuplje.

Delo mešalk je pestro in odgovorno, pravi. Temperatura in vlaga v zraku vplivata na reagiranje surovin, ki jih meša, to pa vpliva na končni izdelek. Zato mora nenehno budno spremljati razmere v prostoru in se nanje odzivati. Med izdelki svoje pekarnice ima najraje višnjeve zavitek. Preizkušnje izdelkov pa se tudi drugače vsakič posebej razveseli, vendar pa delo kljub vsemu pazljivo opravi. Za to je potreben izpiljen okus, njeno mnenje pa lahko odloča o celotni seriji izdelkov.

"Folklor me sprošča. K vajam hodim že pet let, najlepše pa je, ko nastopamo doma ali v tujini."

Marjana je slaščičarska žilica ostala, zato za prijatelje večkrat speče slastne torte. Ker ima res zlate roke, so ji v Pekarni Grosuplje omogočili, da je osvojila tudi pripravo tradicionalnega pletenega srca, na kar je zelo ponosna. Ima pa tudi zlato srce, v katerem je veliko prostora za družino. Delo v jutranji izmeni ji zelo ustreza, saj ima po končani službi še veliko časa zase in za stvari, ki jo veselijo: za folkloro, cvetlice ali za ogledovanje izložb.

Pekarna
Grosuplje

Gospodinjska stran

Jesen se nam počasi približuje in stopamo v mesec, ko je na vrtu obilje pridelkov. Prav kmalu pa se bo vse toplo, zeleno, cvetoče in zoreče sprevrglo v barvito. Zato uživajmo v teh vročih sončnih dnevih, dokler nas še grejejo, pisanih enoletnicah, dokler jih ne pomori prva slana, ter zadnjih jesenskih trajnicah.

Prav prijetno opravilo je obiranje zrelega sadja in zadnjega jagodičevja ter shranjevanje in vlaganje za zimo. Kolikor se le da, zaužijmo svežega; zamrznjeno in vkuhanu sadje izgubi večji del za človeka koristnih snovi, ki jih vsebuje le presno.

Ste že kdaj opazili, da vam je določena barva jedi bolj privlačna in jo okusite z večjim užitek kot ostale? To pomeni, da v vašem telesu primanjkuje neka sestavina, ki jo vsebuje ta jed. Kajti prehrana določene barve vnaša v naše telo energijo kozmičnih žarkov in so v njej hranilne snovi, nujno potrebne za ohranjanje zdravja. S tem, ko izbiramo jedi ustreznih barv, vsak dan sproti utrjujemo zdravje in bistrimo misli.

Zdravo prehrano morajo sestavljati naravna živila zelenih, rumenih, rdečih, oranžnih, modrih in vijoličnih odtenkov. V prejšnjih številkah sem začela z opisom barvnih jedi, tokrat pa nekaj besed o modrih in vijoličnih živilih.

MODRA ŽIVILA

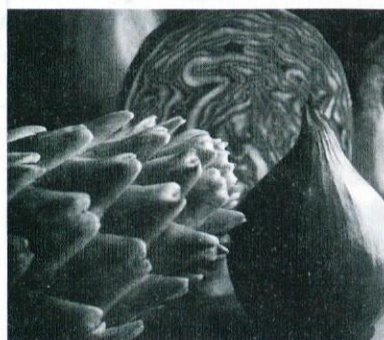
Ta nas tolažijo in hladijo. V glavnem sodi k njim modro in črno jagodičje, na primer borovnice, črni ribez in slive, pa tudi kvas, alge in nekatere vrste belega mesa.

Modro barvo povezujemo z žlezo ščitnico in grlom. Njeno delovanje je nasprotno rdeči, ki je prostrana in polna energije, saj pomirja, krči in omejuje. Modra prinaša spokojnost in notranji mir, še posebej po pretiranem vznemirjanju ali duševnem trpljenju.

Modra živila so: *slive, borovnice, morske alge, suho sadje - suhe slive, robidnice, črne češnje, črna soja, pivski kvas, gobe, zrna vanilje, olive, brinove jagode, rozine, nekatere sladkovodne ribe.*

VIJOLIČNA ŽIVILA

Ta združujejo pomirjujoč vpliv modre ter topel in spodbuden vpliv rdeče. Zato nas razvedrijo in navdihnejo. Odlično zdravijo vse vrste nevroz in nevrotičnih znamenj, zato jedi te barve pomagajo pri duševnih in živčnih motnjah ter boleznih lasišča.

Kar zadeva telesne tegobe, z vijolično hrano zdravimo revmatizem, pretres, epilepsijo, tumorje, bolezn ledvic in mehurja. Umetnike, igralce in glasbenike pogosto muči tesnoba; ta barva jim povrne mir in spokoj.

Med vijolična živila spadajo: *grozdje, jajčevci, slive, vijolični brokoli, čebula, repa, artičoke, timijan, paprika, zelje, radič, pesa.*

Vir: Barve; Chiazzari S.

Slive:

- Dobro so za živce, pomagajo pri umski preobremenjenosti in so cenjene kot pomoč pri prebavi.
- Idealne so za zdravilno kuro.
- Slive delujejo odvajalno, v črevesu vežejo nase čezmerne maščobe in tako le-te ne prispejo do maščobnih blazin na trebuhu, bokih, zadnjici...
- Enotedenska slivova kura z 200 grami sliv na dan prežene živčni nemir in depresivno razpoloženje.
- Krepijo srce in imunski sistem.
- Francozi poznajo ocvrte slive, pri nas pa poznamo predvsem slivove cmoke, džeme, marmelade...

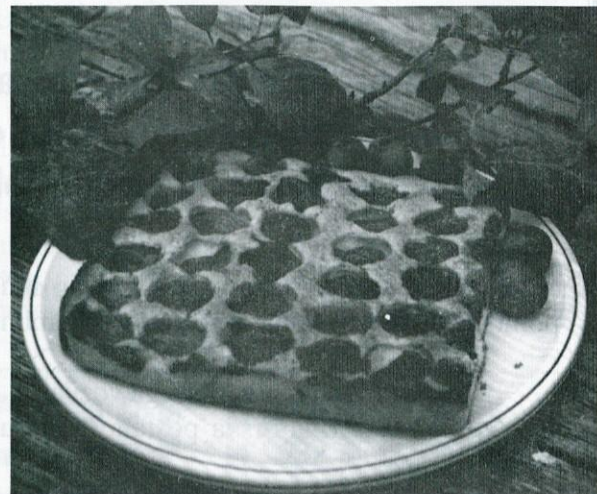
Slivov kolač

Sestavine:

21 dag masla, 21 dag sladkorja v prahu, 21 dag gladke moke, ščepec soli, vaniljin sladkor, 6 rumenjakov, 4 beljaki, nastrgana limonina lupinica, 50 dag sliv, sladkor za posip

Priprava:

Mlačno maslo, polovico sladkorja v prahu, sol in vaniljin sladkor penasto umešamo. Postopoma dodamo rumenjake in ponovno penasto umešamo. Stepemo trd beljakov sneg z ostalim sladkorjem v prahu in ga počasi vmešamo v masleno zmes. Na koncu dodamo še moko in limonino lupinico. Maso napolnimo v model, jo obložimo z očiščenimi slivovimi polovičkami ter potresemo s sladkorjem. Pečemo v prej ogreti pečici 45 minut pri 180°C.

GOBE

Tako gojene kot tiste gobe, ki rastejo v naravi, lahko primerjamo z zelenjavo, saj tudi gobe vsebujejo veliko balastnih snovi, 92% vode in rudninskih snovi, hkrati pa imajo zelo nizko energijsko vrednost.

Šampinjoni

Šampinjoni so najbolj znane gojene gobe. V njih so tudi vitamina B1 in B2, kalij, fosfor in železo. Najbolj znani so beli šampinjoni, poznamo pa tudi šampinjone rahlo rožnate in več rjavih barv, od zelo svetle do srnje rjave. Seveda so najboljši sveži šampinjoni, čeprav jih je mogoče hraniti dlje kot druge gobe.

Zanimivo je, da ljudje najraje posegajo po čisto majhnih šampinjonih, ki imajo zaprte klobuke. Morda zato, ker so na pogled res lepši, toda največ okusa imajo šampinjoni z večjimi klobuki. Ti namreč vsebujejo precej manj vode (približno 85%) kot tisti z manjšimi klobuki (92 do 93%) in imajo zato seveda več okusa.

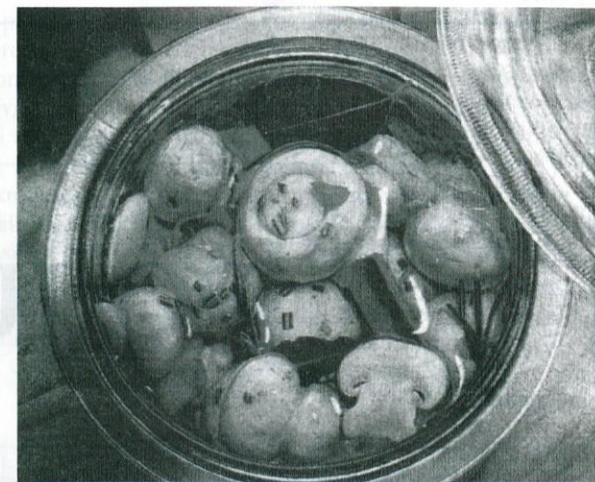
V gobah je tudi precej oksalatov, soli oksalne kisline, zato svetujejo zlasti bolnikom s sečnimi kamni, da pri uživanju gob ne pretiravajo. Sicer pa za vse, tudi za popolnoma zdrave velja, da gob ne smemo uživati prepogosto in v velikih količinah, saj so težko prebavljive.

Šampinjoni v olivnem olju

Sestavine:

1 kg majhnih, trdih šampinjonov, 5 strokov česna, 3 dl belega vina, 3 dl belega vinskega kisa, 3 cimetove palčke, 4 lovorovi listi, 2 žlički soli, 4 sveži feferoni, 1 žlica sladkorja, 1 majhna vejica rožmarina, 3 dl olivnega olja

Šampinjone očistimo in jih, če ni nujno, ne peremo. Česen olupimo. V kozico nalijemo vino in kis, dodamo 1 cimetovo palčko, 2 lovorova lista, sol, 2 oprana feferona in sladkor. Vse skupaj zavremo. V vrelo vodo stresemo šampinjone, še enkrat zavremo, potem pa pustimo, da počasi vre 5 minut. Šampinjone poberemo s penovko iz zavrelice in jih porazdelimo na prtiček, da se osušijo. V zavrelico stresemo česen in ga vremo 1 minuto. V temeljito pomit tričetrilski kozarec naložimo šampinjone, česen in preostale začimbe ter zalijemo z oljem. Zapremo s pokrovčkom. Šampinjoni v olivnem olju naj počakajo vsaj en teden. Hranimo jih lahko do 4 tedne.

Robidnice z ribezovim likerjem ali rumom

Sestavine:

50 dag robidnic, 40 dag čim bolj grobo zmletega sladkorja, pol vrečke želatina, sok pol limone, 1,5 dl likerja iz črnega ribeza ali ruma

Priprava:

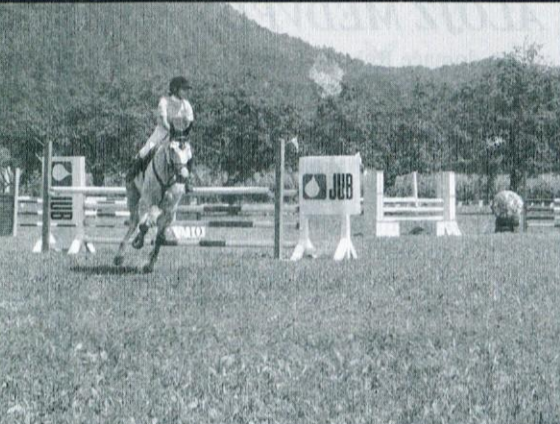
Robidnice preberemo, operemo in odcedimo. Stresemo jih v široko kozico in dodamo sladkor, ki smo ga dobro zmešali z želatinom. Med mešanjem zavremo. Vre naj 10 minut, nato odstavimo in primešamo limonin sok in liker ali rum. Naložimo v temeljito pomit kozarec, ki ga takoj zapremo z dobro razkuženim pokrovčkom in počakamo, da se popolnoma ohladi. Shranimo na hladnem in temnem.

NASVETI

- ☒ Fuksije in pelargonije razmnožimo za prihodnje leto s potaknjenci.
- ☒ Če želimo imeti zgodaj spomladi na okenski polici cvetoče lončnice, je zdaj pravi čas, da posadimo kupljene čebulice hiacint ali tulipanov v plitvejske skledke, korita ali lonce.
- ☒ Tudi na vrtu si lahko zdaj uredimo in posadimo najzgodnejše spomladanske čebulnice: zvončke, jarice, žafrane, narcise.
- ☒ Živo mejo s plodovi rajje pustimo do zime neobrezano.
- ☒ Cvetje za sušenje režemo okoli poldneva ter zvezanega v šope obesimo na zračen, senčen prostor pod streho.
- ☒ Sadje shranjujemo ločeno od krompirja in zelenjave, ker sadje izloča plin etilen, ki pospešuje kaljenje krompirja.
- ☒ Ker breskve rodijo le na enoletnem lesu, moramo zdaj izrodele veje temeljito obrezati.
- ☒ V septembru sejemo predvsem vrtnine, ki jih bomo pobirali naslednje leto. To so zimske solate, špinača in motovilec. Ali pa tiste, ki jih bomo pobirali še do začetka novembra, to pa sta mesečna redkvice in solata berivka.
- ☒ Zelje, presajeno v maju, kisamo v septembru; lahko mu primešamo do 10% ohrovta. 100 kg naribanega zelja posolimo z 2 kg soli in obtežimo z 20-kilogramskim kamnom ali s posodo, napolnjeno z vodo.
- ☒ Kumare, bučke in buče hranimo v prostoru, ki ima 5°C. Buče lahko hranimo več mesecev, če jih potem, ko so že dozorele, nekaj časa pustimo na soncu, da otrdi povrhnjica.
- ☒ Če nam je ostala prazna greda, jo plitvo pograbilimo in posejemo rastline za zeleno gnojenje - ozimno rž, ozimno grašico, belo in črno deteljo, ozimno pšenico. Te rastline bodo ob lepem vremenu rasle še ves oktober in november do prvega mraza, spomladi pa jih bomo pokosili in njihove ostanke zadelali v zemljo.

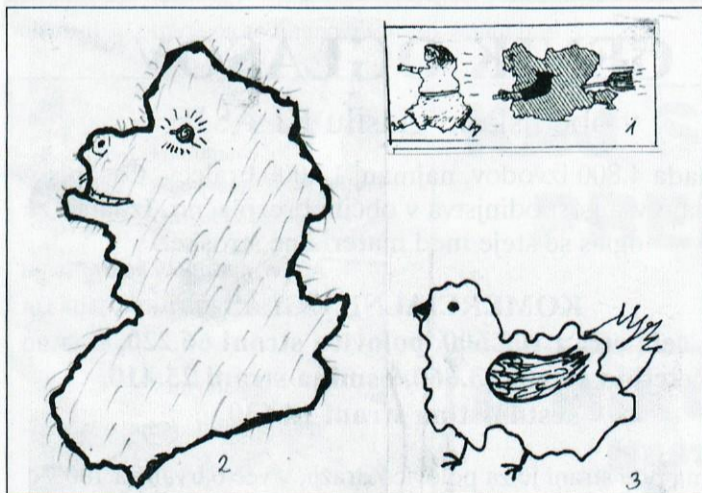
Za gospodinjsko stran tekst in foto Nataša ERJAVEC

KLASJEV KRATKOČASNIK

AVTOR MARKO BOKALIC	NEČEDNA ZADEVA	MIŠLJENJE, DELOVANJE, KI TEMELJI NA VOLJI	ZAMEJSKO MESTO V ITALIJI	STARA MAMA, BABICA	ČRKA Q	ITAL. LETALSKA DRUŽBA	ROKOPIS	PERICA	
PROSTOR ZA TURISTE Z AVTI									
LIST ZA PODATKE, OBRABEC									
IT. PISATELJICA MORANTE						HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA			
VAS NAD BAŠKO GRAPD			IZUMRLO DIVJE GOVEDO		TULEC			BILKA	
ALFI NIPIC			PRIPADNIK NARODA V PIRENEJH						
ELIPAS KROŽNIK			REFLEKTOR						
RAČUNAL. OBLIKOV. MATEVZ BOKALIC	GLAVNA DRŽAVNA JE ZDENKA CERAR ČASICA								
PAVLE ZIDAR	TEKOČINA, KI TEČE IZ RANE								
UNIČEVALNA PADAVINA									
GORA V JULIJH									
PEVEC PESTNER									
PRISNA BRADAVICA									
TRENJE TROIH PLODOV									
MAJHNA RAZSEŽNOST V DOLŽINO									
ANTON INGOLIC									
KRAVJI MLADIČ									
POROČEVALEC PROSILKA, KANDIDATKA									
LJUBKOST									
TRAP, TEPEC (KOROŠKO)									
NOVOZEL. PAPIGA UMRLI SL. KIPAR (FRANCE)									
MATI OLIMPSKIH BOGOV									
ELTON JOHN SREDO-ZEMSKO DREVO									
DELOVNE OKONČINE, DAVŠČINA V STARI AVSTRIJI									
SLAVNOSTNI MOŠKI SUKNJIC									
DEL KROŽNICE									
NOVICA									
KOS CELOTE PEVKA ALENKA ŠMID									
RAHEL TRESLJAJ TELESA									
ZNAK V NASLOVU ELEKTRON. POŠTE									
GOVOREC EKAVSKEGA NAREČJA									
GR. JONSKI OTOK, RIZIČNA IGRA NA SREČO									
VSAK OD OBEH DELOV LISTA									
NEMŠKI KEMIK (OTTO) NARAVNI, SVETLOBNI									
TALE									
KUHINJSKA NAPRAVA ST. MERA ZA OBDEL. ZEMLJO									
TANTAL ŠVICAR. MADŽAR. PIANIST (GEZA)									
ŽIVAL, KI ZARLJE GLAVO V PESEK, KADAR JO JE STRAH									
NEKD. TUR. VODITELJ (TURGUT)									
OBDOBJE, EPOHA									
TEKOČINA V SADEŽU									
LATVIJA									
SPROŽANJE OROŽJA									
NAJVEČJA MAKED. REKA									
SOVICA IZ PRAVLJICE SVETLANE MAKAROVIC									
RAZTOPINA ZA ZAŠČITNI PREMAZ									
PRIZNANJE PREMOČI PRED KONCEM BOJA									
LUČARJEV JE VZHOD. OD MULJAVE									

OZRIMO SE MALO NAOKOLI

Nekaj bralcev mi je sporočilo, da so po obrisih prepoznali občino, predstavljeno v prejšnji številki Klasja. Imeli so prav. To je bila v resnici občina Trebnje, naša vzhodna sosedka. Sedaj pogledajmo, kaj nam sporočajo podobe.

1. podoba: Grosupeljska čarovnica še vedno lovi ivanško lepotic. Pa je ne bo ujela, ker ima prestaro metlo in ker Ivančanka dela prevelike "šrite".

2. podoba: Takole sem videl in potem likovno obdelal trebanjsko občino. Zdelo se mi je kot dobrodušen kuža. Zelo verjetno je to mlada pudlovka.

3. Neznana bralka je narisala grosupeljsko občino kot kokoš. Najbrž misli, da nosi zlata jajca. Anonimna risarka naj se pusti prepoznati, sicer... V prihodnji številki bomo spet predstavili kako občino z zanimivo faco. Prav? Prav.

L S

KVIZ

- Kam prištevamo morske pse?
 - med zveri,
 - med ribe hrustančnice,
 - med morske dvoživke.
- Lučarjev, Veliki, Mali, Rdeči ... Štirim pridevniškim delom imena dodaj še skupni samostalniški del.
- Koliko zvezd je v ozvezdju velikega voza?
 - devet,
 - enajst,
 - sedem.
- Kateri od treh slovenskih književnikov je po rojstvu najmlajši?
 - A. Aškerc,
 - I. Cankar,
 - F. Finžgar.
- Katera beseda nima dvojnega pomena?
 - roka,
 - prst,
 - meseč.
- Havana je glavno mesto:
 - Liberije,
 - Kube,
 - Paname.
- Vodi, ki pod pritiskom prihaja z vodnega dna, pravimo:
 - beč,
 - kal,
 - luža.

Rešitve iz prejšnje številke: 1.a, 2.c, 3.c, 4. tri, 5.c, 6.a, 7.b

Nepotrebno

UGANKE IN ZANKSKE

- V cerkev vabi, sam pa ne gre nikoli vanjo.
- Kje voda toliko velja kot vino?
- Kdo z rilcem razriva, z repom pa ustvarja?
- Kateri les je najtežji?
- Brez setve zraste, pa se vsak dan žanje.

ODGOVORI: 1. zvon, 2. v gostilni, 3. šivanka, 4. beraška palica, 5. brada.

Ugoden čas

ULTRA LAHKA KRIŽANKA (S POMEMBNIŠKIM SPOROČILOM)

			O		
			C		
M					I
					R
	O	S			
				R	
					K

VODORAVNO: 1. z vodo obdano kopno, 2. pernat letalke, 3. delavci na travniku, 4. črvi v moki, 5. ranocelnik, 6. glavno mesto Francije, 7. osje gnezdo, 8. drvarsko orodje, 9. O2.

Končno nam je uspelo ugotoviti, kateri škrtat je gospodaril v prejšnji številki Klasja. Zaradi njega je izostala shema za lahko križanko. Povzročil pa je še dosti druge "šlamparije".

Pojasnilo se bo pokazalo v poudarjenem navpičnem stolpcu pričujoče križanke, če jo boste rešili.

ZAHVALA

V 75. letu starosti je tiho odšel in nas za vedno zapustil

ALOJZ BREGAR

iz Sušice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, darove za svete maše in cerkev.

Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za ganljivo petje.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Zdaj ne trpiš več, dragi, zdaj počivaš.
Kajne, zdaj te nič več ne boli.
A svet je mrzel, prazen, opuščen za nas,
odkar te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, oče, brat in dedek

ALOJZ MEDVED

po domače Rebrski Lojze
iz Praproč pri Temenici 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami delili žalost in bolečino, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče, zanj darovali v dober namen ter ga pospremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani.

Posebna zahvala velja gospodu župniku Janezu Petku za opravljen pogrebni obred, pevcem vokalne skupine Slavčki za lepo zapete pesmi, pogrebniemu zavodu Perpar, društvu upokojencev Šentvid ter osebju ZD Ivančna Gorica.

Hvala vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi, ki ga neizmemo pogrešamo

ZAHVALA

V 84. letu starosti je tiho odšel v večnost dragi ata, dedek in pradedek

ANTON RUS

iz Leskovca 7, Višnja Gora

Zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala župniku g. Boštjanu Modicu za opravljen obred, cerkvenemu pevskemu zboru in g. Pavlu Grozniku za ganljive poslovilne besede.

Vsi njegovi

*Odšla si tja, kjer ni solza,
kjer ni trpljenja ne gorja.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica in teta

ALBINA ZALETEL

po domače Jurcatova mama
z Mleščevega pri Ivančni Gorici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, darove za svete maše in cerkev ter vsem, ki ste se ji poklonili in jo pospremili na zadnji poti.

Najlepša hvala gospodu župniku Jožetu Kastelicu za lepo opravljen pogrebni obred.

Zahvalo izrekamo tudi osebju Zdravstvenega doma Ivančna Gorica.

Vsi njeni

*Pomlad se na zemljo vrne,
petje slavcev se zbudi,
v cvetje zemlja se zagrne;
zame pa pomladi ni.*

ZAHVALA

V 71. letu je dotrpela naša draga sestra, teta in botra

FANIKA ZUPANČIČ

iz Gabrovke pri Zagrađcu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebej vaščanom Gabrovke, za darovano cvetje, sveče in svete maše. Zahvala pogrebem, g. župniku Vinku Dragošu za lepo opravljen obred, g. Slavku Blatniku za poslovilne besede, ga. Ani Klavs in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žaljujoči vsi njeni

ZAHVALA

V 96. letu starosti je tiho, kakor je tudi živela, zaspala naša draga mama

FRANČIŠKA HOČEVAR

po domače Adamova mama s Kala 9

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in mašne namene ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvalo izrekamo g. župniku Antonu Zajcu in g. Ludviku Kuharju za lepo opravljen obred in ganljive poslovilne besede. Posebna hvala tudi družini Perpar, pogrebnikom in pevcem.

Žaljujoči njeni domači

Pogrebne storitve PERPAR**NUDIMO:**

- CELOTNO POGREBNO OPREMO
- PREVOZE
- REFUNDACIJO (POVRAČILO POGREBNINE)

NOVO!!!**NAGROBNI SPOMENIKI**

GSM: 041 436 664

Janez Perpar, s.p.

Zaboršt 16

1296 Šentvid pri Stični

Kontakti: 7885 113, 041 785 113, 041 647 380

**Uradne ure
uredništva
časopisa
Klasje:**

ponedeljek: 8^h - 11^h
sreda: 13^h - 16^h
petek: 8^h - 11^h

tel.: 01/786 94 00

fax: 01/786 94 01

e-mail:

klasje.casopis@siol.net

naslov:

Časopis Klasje

Cesta II. grupe odredov 17

1295 Ivančna Gorica

CENIK OGLASOV

v občinskem glasilu KLASJE

Naklada 4.800 izvodov, najmanj 14.000 bralcev. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Izdatek za oglas se šteje med materialne stroške.

KOMERCIALNI OGLAS

cela stran 105.600, polovica strani 66.220,
četrtnina strani 33.660, osmina strani 25.410,
šestnajstina strani 14.630

Oglas na prvi strani je za polovico dražji, v več barvah za 100%. Vsaka naslednja objava oglasa je cenejša za 5 %, do največ 30 %.

ZAHVALE

Velikost cca 50 cm² 3.300 SIT.

Cene veljajo do konca leta 2003.

V cene ni vračunano oblikovanje in 20% DDV.

P.S. Za enkratno objavo oglasa ali zahvale plačate ob naročilu, za serijsko objavo pa sklenemo pogodbo.

Siva stran

Ljudje z začetka preteklega stoletja

[1900 - 1920]

FRANČIŠKA PERKO

FRLANOVA MAMA S KALA

V jugozahodnem kotu naše občine, v zavetju svetega Lovrenca in svete Lucije, leži vas Kal. V tem starodavnem in zanimivem suhokranjskem selišču se je pred devetdesetimi leti, 6. aprila devetnajststo trinajstega leta, v hiši Bobnovih, rodila Frančiška Perko. Mati Jožefa je v svojem rodu povila enajst otrok. Tiste čase je bila umrljivost v zgodnjih otroških letih zelo velika. Zlasti pogosto je tedaj po mladih življenjih posegala zloglasna španska bolezen. Tudi pri Bobnovih je pobrala malone polovico otrok. Francka je bila v enajsterici rojenih ravno v sredini in zadnja pred prvo svetovno vojsko. Oče France so jo namreč pred začetkom velike vojne vihre potegnili v Ameriko in si na ta način skoraj gotovo rešili življenje. Po petih letih ameriškega zdomstva so se vrnili domov in rojevanje se je nadaljevalo.

Francka je morala v takih okoliščinah že zgodaj vzeti v roke motiko, prelco, grablje, koso in pastirsko palico. Včasih je tudi osmero živinčet gnala na pašo in pazila, da se živali niso zgubile ali zašle v škodo. Za njene mladosti so otroci, pa tudi mnogi starejši, hodili bos, če

je bilo le količjak toplo. Francka si je do jeseni tako utrdila podplate, da bosonoga ni dosti čutila kamenja in trnja na poti. Bila je pridna šolarica. Štiri razrede rednega šolanja in dva ponavljalna razreda ambruške šole je zmogla z lepim uspehom.

Kljub trdemu delu in vsakršnemu pomanjkanju so ji dekliška leta minila, kot bi mignil. Omožila se je, ko še ni imela polnih dvajset let. Vzela sta se s Frlanovim Francetom iz domače vasi. Ker se je tudi France pisal Perko, se v papirjih glede tega ni nič spremenilo. S Francetom sta si bila nekoliko v sorodstvu, vendar je bila "zlahta" že toliko oddaljena, da ni bilo zadržkov.

Potem so prišli otroci. Šest se jih je zvrstilo do druge svetovne vojske. Ta je kruto posegla v mlado družino. Moža Franceta, ki je bil na premagani strani, ob kocu vihre ni bilo domov. Najmlajši otroci so še dolgo potem hodili na griček in zrlji na pot proti vasi, v upanju, da bodo zagledali svojega očeta, a so vselej prišli domov potrti in žalostni - svojega atka niso videli nikoli več.

Francka, ki je bila že od otroških let navajena trdega življenja, se je s podvojeno močjo vrgla na delo, da je spravila svoj številni zarod pokonci. Otroci so sproti, kakor so odrasčali, odhajali v svet za kruhom. Doma ji je ostal le najmlajši sin Jože, ki si je na domačiji osnoval novo družino. S snaho Vero lepo skrbita za mater Frančiško, sedaj, ko si ne more več toliko pomagati sama. Dokler je mogla, je tudi sama veliko postorila v hiši in okoli nje. Njena posebna skrb je bila varstvo vnukov - nove generacije, ki se je rojevala v hiši.

Potem sva z mamo Frančiško skupaj preštela vse, ki so zrasi iz njenih korenin - blizu petdeset sva jih naračunala v štirih generacijah. Vseh se nadvse rada spominja in jih ima pogosto v mislih. Tudi oni so vsi po vrsti pozorni do nje.

Kadar je naša jubilatka dobrega počutja, vzame v roke Družino, Ognjišče ali Prijatelja. Tudi občinski časnik Klasje ji redno pomaga ohranjati stike z domačim svetom.

Tako v krogu domačih načjenja svoje deseto desetletje življenja Frančiška Perko, Frlanova mama s Kala pri Ambrusu. Ob tegobah, ki jih prinašajo leta, ji je v veliko oporo globoko upanje v večno plačilo za vse, kar je storila in skusila v dolgih letih življenja. Ob visokem jubileju, ki ga je praznovala pred nekaj meseci, ji bralci Klasja izrekamo najboljše želje in ji iskreno čestitamo.

Klasjev Polde

KAJ SO OGLAŠALI
PRED 100 LETIL. MIKUŠ, LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠTEV. 15Tvornica dežnikov
Ustanovljena leta 1839 Na velikol Na malo!

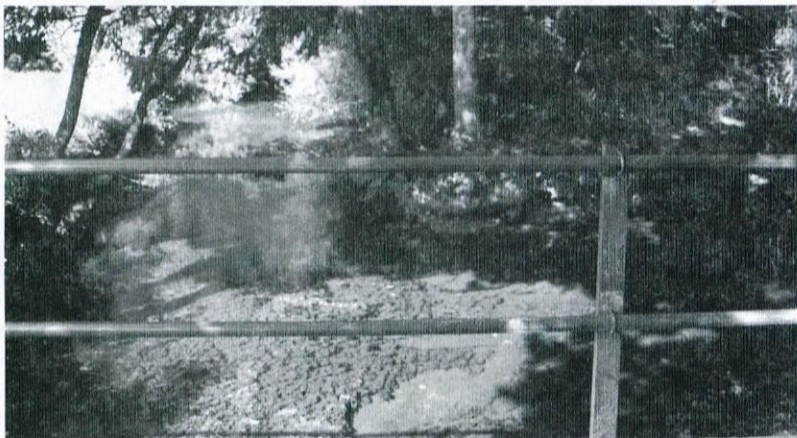
Komentar: V poletju, kakršno je bilo letošnje, bi gospod Mikuš še za sol ne zaslužil!

KNJIŽNICA GROSUPLJE
Adamičeva 15

Kje so tiste vodice, ki so včasih bile

POLTARICA PRI VASI GRADIČEK

Največja dolenska reka Krka ima poleg vsem dobro znanega glavnega izvira še več močnejših stranskih pritokov. Prvi, ki se Krki pridruži z desne strani, je izvir Poltarica. Njegova voda na široko polzi izpod obsežne skalne razpoke. Prihaja pretežno iz povirja, raztezajočega se po dobrepoljskem, velikolaškem in robarskem svetu. Ker tam ni močnejših onesnaževalcev, je voda še dokaj čista. Še pred nekaj desetletji so Gradičani, prebivalci vasi Gradiček (nekateri jim šaljivo pravijo tudi Graščaki), iz Poltarice dobivali vodo zase in za živino. Dolga stoletja so k njej s polnimi škafi perila hodile tudi gradičanske perice. O tem nas prepričajo tudi zglateni kamni perilniki.

Danes se tam ustavljajo predvsem občudovalci slikovitega izvira, zadnje čase pa vse pogosteje prihajajo tudi jamarji. Ti so v bližini izvira odkrili okoli 300 metrov dolgo jamo, bogato s podzemeljskimi lepotami. O njej bomo kaj več prebrali ob drugi priložnosti.

Nad izvirov je v srednjem veku stal grad Vrhkrka (nemško Ober Gurckh). Ker ni bil posebno velik, so mu ljudje rekli gradiček. Gradu že dolgo ni več, ime Gradiček pa je prešlo na vas pod nekdanjo utrdbo.

Pravijo, da so grajski svojčas imeli v vodi režaste koše, imenovane polterji, v katerih so hranili žive ribe za prehrano. Ti naj bi izvirov in potoku dali ime Polterica. Razlaga je vsekakor vredna pozornosti, vendar moramo upoštevati, da je voda prav gotovo imela ime že pred fevdalno dobo. Po nekaterih pisanih virih in drugem izročilu lahko sklepamo, da je bila voda čaščena že v poganskih časih in v zgodnjem krščanstvu.

Pri razlagi imena moramo vsekakor upoštevati navado naših prednikov, da so vodam dajali imena po njihovih lastnostih in skoraj nikoli po uporabnosti. Pri tej vodi pozoren opazovalec zlahka zazna, kako voda na široko polzi izpod skalne razpoke. To je pripeljalo do prvotnega imena Polzarica. Iz te osnove je po glasovni preobrazbi nastalo današnje ime Poltarica. Ravno to bo, le verjemite. Nemara smemo iz prvotnega imena izpeljati tudi domači imeni Povzar in Polzelnik.

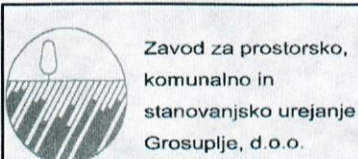
L S

IZ ZAKLADNICE NAŠIH
DOMOV

Dragi Klasjevi etnologi. Poletni predah je za nami, zato spet pljunimo v roke in poskušajmo oteti pred pozabo še kakšno starino naših častitljivih prednikov. Tokrat je na sliki pripomoček, ki je bil pred leti že upodobljen v našem narodopisnem koticu. Vendar je tale današnji nekoliko drugačen. Nosi tudi drugačno ime.

Zapišite in sporočite vsa imena, ki ste jih v vašem kraju uporabljali za ta delovni pripomoček. Vesel bom tudi kakega drugega sporočila. Skrivnostni predmet je iz zbirke Jožeta Kuhlja z Vira. Lepo pozdravljeni!

L S

Zavod za prostorsko,
komunalno in
stanovanjsko urejanje
Grosuplje, d.o.o.PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA
ALI ADAPTACIJI OBSTOJEČEGA
OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta
- lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja

Najdete nas na
Taborski cesti 3 v Grosuplju
in po telefonu

(01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

"Hodil po zemlji sem naši ..."
"SEVERNA" STRAN
NARAVA IN LJUDJE

* ZA DOBRO VOLJO *

KAKO SO HRASTARJEVI ŽEGNANJSKEGA PETELINA PITALI

Pri Hrastarjevih so veliko dali na god svetega Jakoba, vaškega zavetnika. Kadar je Jakobov dan padel na delavnik, so praznovali njegov god prvo nedeljo, ki je sledila. Tej nedelji so rekli žegnanjska. Na ta dan so v goste v lepem številu prišli tudi sorodniki, kajti pri Hrastarjevih se je tedaj jedlo s "tavelko" žlico in pijače je bilo, da je kar od mize teklo. Za žegnanjsko gostijo so Hrastarjeva mati vedno obglavili petelina, ker je po njihovem do svetega Jakoba že dodobra postoril svoje moško poslanstvo in ga niso več potrebovali.

Tisto leto so imeli pri hiši hudo poskočnega petelina, ki je zlahka obvladoval domačo kurjo jato, povrhu

pa še putke zgornjega in spodnjega soseda. Kokotovo garaštvo se je kajpak hudo poznalo na njegovi postavi, saj še pregovor pravi, da dober petelin ni nikoli debel. To so opazili tudi Hrastarjeva mati in bili zaskrbljeni, kajti žegnanjska nedelja se je že nevarno približala, petelina pa je bilo sam greben in perje. Ko je do praznika manjkalo le še dva tedna, so mati pri polaganju piče petelina nanagloma zgrabili in ga zaprli v opuščen zajčji hlev. "Tu boš, da bodo imele kure mir," so mu požugali, preden so zaprli vrata. Skozi razpoko v leseni steni pa so še dodali: "Dobil boš nekaj priboljška, da se boš poredil, takle ne moreš na mizo."

Očitno je Hrastarjevi materi tedaj že

nekoliko nagajala skleroza, kajti na petelinov zapor so čisto pozabili. Domači so sicer opazili kokotovo izginotje, a so zanj krivili tatico lisico, ki je prav tiste dni pridno obiskovala vas. Dan pred žegnanjem so Hrastarjev oče iskali torbo za kravji gobec, pa so pokukali tudi v zajček. Ko so odprli vrata, se je iz hlevčka opotekel kurji zapornik. Bil je tako shujšan, da si lep čas ni opomogel. Tudi za kokoši mu dolgo potem ni bilo mar, čeprav je bil pred shujševalno kuro jako za te stvari.

Tisto leto so pri Hrastarjevih na žegnanjsko nedeljo imeli kokoško juhico, ki ni bila tako lepo cekinasta, kot je bila prejšnja leta petelinova.

LX. REKORD

NAJVEČJA MINIATURNNA GRAŠČINA

V deželici Desetega brata je bilo svojčas več gradov. Nekateri med njimi so skupaj z njihovimi lastniki odigrali pomembno vlogo v naši krajevni in vseslovenski preteklosti.

Najbrž je ta okoliščina spodbudila našega bralca Božidarja Kavška z Malega Črnca, da je na svojem vrtu poleg nove hiše postavil še miniaturni grad. Ta ima vse potrebne pritlikline: štiri vogalne stolpe, strelne line in vodnjak za oskrbo z vodo. Poslopje ima velikost človeka srednje rasti. Ko sem se hotel zbasati v gosposko zgradbo, sem se zataknil v območju trebuha, zato sem namero opustil. V bližnji prihodnosti imam v načrtu hujšanje. Če bo uspešno, bom tedaj znova poskusil prodreti v notranjost graščine. Novopečeni graščak Božidar se pri gradnji ni zgedoval po katerem od gradov v okolici, temveč je gradil kar tako, kakor je naneslo. Seveda je to velika škoda. Če bi se še kdo od bralcev odločil za grajsko gradnjo, naj si vzame za vzor katerega od naših starih gradov. Saj nam jih je striček Valvasor lepo ohranil na podobah. Hkrati naj še kaj poizve o teh imenitnih zgradbah in zapiše v svojo kroniko.

Zaradi novodobne graščine naj bodo okoličani brez skrbi, saj "plemeniti Božidar von Kavšek" nima namena vzpostavljati kakšnih fevdalno-tlačanskih odnosov, kot so bili nekoč. Ti časi so minili.

Čeprav graščina ni delana po zgodovinskem vzorcu, gredo Božidarju iskrene čestitke za uresničitev zanimive zamisli, ki mu je prinesla mesto med Klasjevimi rekorderji. Morebitnim novim graditeljem graščin je novi rekorder pripravljen posredovati svoje gradbene izkušnje.

Leopold S.

VSI SMO ISKALI VODO

Letošnja suša ni nikomur prizanašala. Še posebej hudo je bilo za tista bitja, ki se niso mogla premikati, da bi ubežala pripeki in suši. Mednje sodijo rastline in tiste živali, ki se počasi premikajo. Ondan sem na cesti Temenica - Bukovica opazil celo gnezdo polžkov iz skupine roženih svitkov, ki so jo hkrati "udrli" čez cesto proti potoku, kjer so zaslutili vlago. Vendar pri tem niso bili preveč uspešni. Od dvaintridesetih "dirkačev" jih je le devet uspešno prečkalo razbeljen asfalt. Nekaj jih je omagalo zaradi izsušenosti, drugi pa so končali pod kolesi drvečih vozil. Preživeli so le polžki, ki so bili dovolj vzdržljivi in hitri. Pri tem so potrebovali tudi nekaj sreče. Tako se v naravi ohranja najboljše potomstvo. Še pojasnilo: število neuspešnih potnikov čez cesto sem ugotovil po ostankih povoženih živalic.

L S

videli zemeljsko božanstvo Trimožje. O tem verovanju zgovorno pripoveduje današnji Drmožniki. Nebesno božanstvo je bila luna z božanskim imenom šajnata Reitija. Z njo so vzdrževale zvezo šajnate Tice. Te so posredno dale ime današnji Stični in drugim Tičnicam.

Po prihodu krščanstva so se iz nekdanjih špajevin razvile pražupnije (prafare). V stiškem primeru je bil to Šentvid (šajnati Vid). Na številnih sledovih temelječi prikaz nekdanje španovine postane še prepričljivejši, če ga primerjamo s kako drugo tvorbo tistega časa. Videli bomo presenetljivo podobnost. To bomo storili v prihodnjem nadaljevanju podlistka.

STIŠKA PRAZGODOVINSKA ŠPANOVINA

V zadnjih poglavjih smo zvedeli, da so bili naši predniki v starejši železni dobi organizirani v špajevine. To so bile nekakšne praobčine s precejšnjo suverenostjo na svojem ozemlju. Prazgodovinske skupnosti so vodili špaji. Njihovi nazivi se pojavljajo v več različicah. Splošno zgradbo antičnih človeških skupnosti lahko spoznamo ob primeru stiške (virske) špajevine, ki je med najbolj raziskanimi. Na skici so označene vse glavne sestavine, ki so omogočale obstoj te družbeno politične tvorbe: gospodarski potenciali, obramba in skrb za duhovno življenje. Slednje se je kazalo predvsem v čaščenju narave, zlasti vode, v kateri so

SESTAVINE STIŠKE PRAZGODOVINSKE ŠPAJEVINE

